

Creșterea eficienței activității economice - temelie a progresului, a ridicării nivelului de trai

Continuare firească a plenarei din octombrie, care a dezbătut și aprobat planul pe 1981, Plenara C.C. al P.C.R. din 16-17 decembrie a.c., ale cărei lucrări s-au desfășurat sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a examinat și aprobat măsuri de importanță deosebită pentru dezvoltarea economico-socială a patriei noastre, pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, în strânsă concordanță cu hotărârile Congresului al XII-lea al partidului. Întregul nostru popor a primit cu deosebită satisfacție și a dat o înaltă apreciere orientărilor și sarcinilor cuprinse în cuvântarea secretarului general al partidului, hotărârilor adoptate de plenară. Lucrările plenarei au evidențiat din nou, în chip strălucit, rolul determinant, hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în conceperea și conducerea amplului proces de perfecționare continuă a întregii activități economico-sociale, de ridicare a acestora la nivelul cerințelor și exigențelor etapei actuale de dezvoltare a țării.

Orientările și sarcinile cuprinse în cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenară, în hotărârile plenarei, constituie un amplu și mobilizator program de acțiune pentru ridicarea calitativă și creșterea eficienței întregii activități economice, un îndemn pentru fiecare de a lucra mai bine, mai cu spor, pentru prosperitatea țării, a tuturor oamenilor muncii. Din acest program se desprinde, ca o idee esențială, necesitatea sporirii preocupărilor, amplificării eforturilor fiecărui colectiv de oameni ai

muncii în direcția consolidării aplicării noului mecanism economico-financiar, a creării condițiilor obiective de funcționare pe principii economice a fiecărei unități de producție din industrie, construcții, transporturi și agricultură. Documentele plenarei subliniază că principiile noului mecanism economico-financiar, ale autoconducerii și gestiunii trebuie să devină principii și forme de bază ale activității de conducere din toate sectoarele, în toate unitățile economice și sociale, în scopul obținerii unei eficiențe cât mai mari în întreaga activitate productivă.

În direcția acestor orientări se înscriu și măsurile, dezbătute și aprobate în cadrul plenarei, cu privire la actualizarea și îmbunătățirea corelării prețurilor de producție și de livrare a produselor către unitățile socialiste, precum și a prețurilor de producție, de contractare și de achiziții în agricultură. Relevind marea importanță și rolul pe care îl are această acțiune pentru creșterea și rentabilizarea producției în sectoarele producătoare de materii prime și materiale, pentru realizarea unor raporturi normale între diferite ramuri și subramuri ale economiei naționale, secretarul general al partidului a spus: „Este în interesul tuturor oamenilor muncii, al întregului popor să asigurăm o rentabilitate corespunzătoare în toate ramurile economice, ca activitatea noastră să se desfășoare pe

(Continuare în pagina 3)

ION CODRU

ANUL XXIX - NR. 52 (1333) - 25 DECEMBRIE 1980

Flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Ziua Republicii

Țara în Decembrie

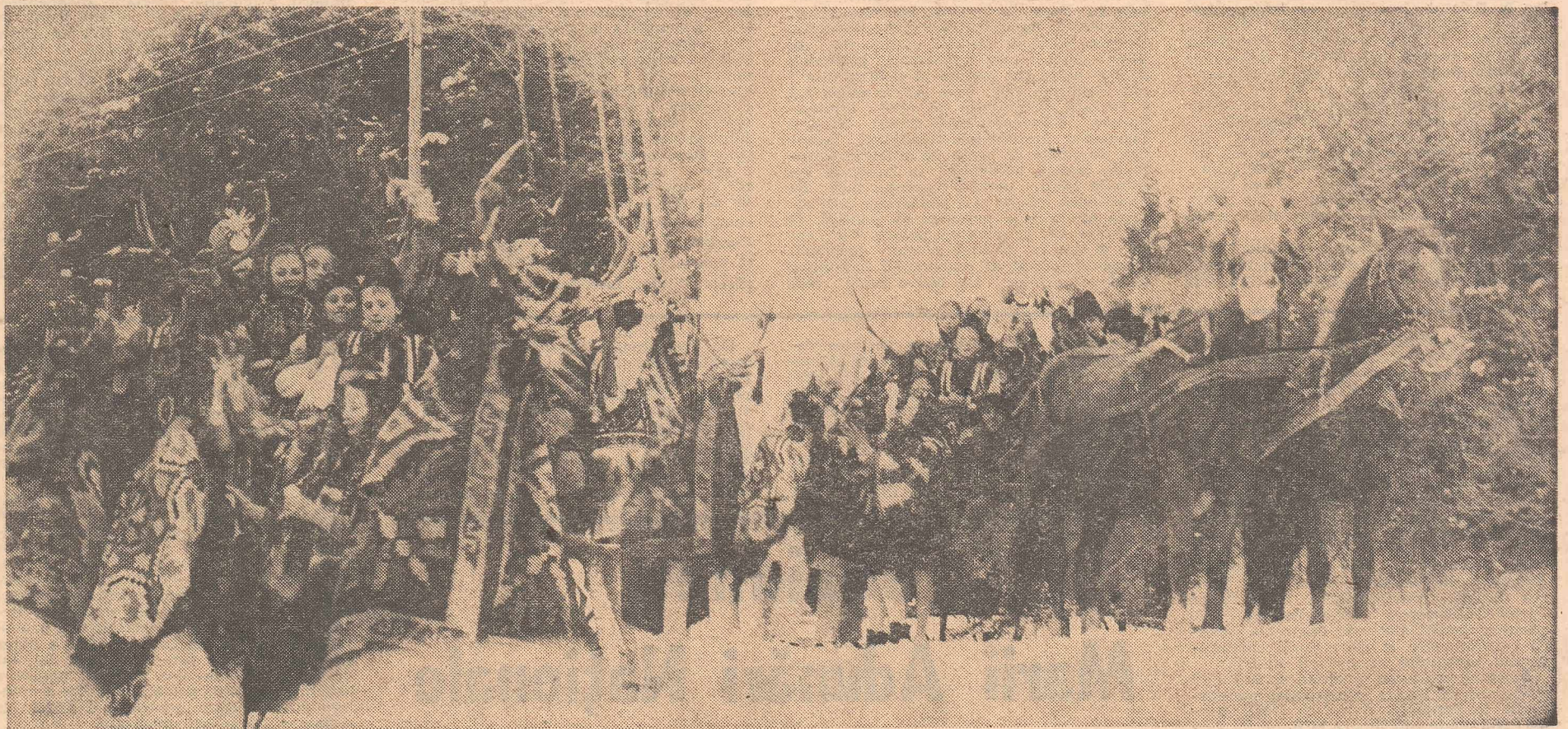
Dincolo de amintiri, peste amintiri, ziua de 30 Decembrie, ziua proclamării Republicii, ziua încoronării poporului suveran, ca unic stăpîn al destinului său, are forța obiectivă a faptelor încorporate definitiv istoriei. Privită din perspectiva acestor zile, jumătate din existența noastră poartă semnul aceleiași consecuțe, a devenit istorie, ca și cum pagina trăită de noi în această epocă ar ține de un letopiseț din alt veac și nu de niște zile sau clipe care ne-au implicat nemijlocit suflarea.

Este forța faptelor istorice care depășesc insul, atrăgînd în gravitația lor mili-

(Continuare în pagina 12)

ILIE PURCARU

Fotografie de SORIN POSTOLACHE

Colindul mîinilor muncitoare

Colindăm aceste aspre mîini
La Mulți Ani și soare
Vouă făcătorilor de piini
Miini nemuritoare.

Miini de muncitori și de țărani
La Mulți Ani și soare
Miini trudind la fiecare ban
Miini nemuritoare.

Voi ce faceți totul mai frumos
La Mulți Ani și soare
Miini ce-ați mers prin Univers pe jos
Miini nemuritoare.

Semnul vostru e blazonul sfînt
La Mulți Ani și soare
Al puterii noastre pe pămînt
Miini nemuritoare.

Colindăm în era cu atom
La Mulți Ani și soare
Floarea mîinii fiecărui om
Miini nemuritoare.

Voi ce-ați învățat a construi
La Mulți Ani și soare
Dulce stați pe creștet la copii
Miini nemuritoare.

ADRIAN PAUNESCU

Inaltă prețuire și deosebită stimă pentru aportul României la promovarea politicii de destindere și pace pe plan mondial

TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU LE-AU FOST CONFERITE MEDALIILE DE AUR ALE INSTITUTULUI DE RELAȚII INTERNAȚIONALE DIN ROMA

După cum s-a comunicat, marți a avut loc la Palatul Consiliului de Stat solemnitatea înmînării tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a Medaliei de Aur specială clasa I „Leonardo da Vinci”, împreună cu placheta și medalii de aur emise cu prilejul celei de-a XV-a aniversări a Institutului de relații internaționale din Roma. În cadrul aceleiași solemnități, tovarășei Elena Ceaușescu i-au fost conferite, din partea Institutului de relații internaționale din Roma, Medalia de Aur „Maria Curie” și medalii de aur jubiliare ale institutului.

Semnificația deosebită a conferirii importantelor distincții ilustrelor personalități românești este consemnată mai întii

de înșeși inscripțiile de pe medalii: „Excelenței Sale doctor Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, Medalia specială clasa I „Leonardo da Vinci” gândirii care transformă realitatea pentru progresul omului și pentru pace”, „In amintirea celei de-a XV-a aniversări a fondării Institutului de relații internaționale, Excelenței Sale doctor Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, în semn de admirație profundă pentru activitatea sa continuă închinată păcii, pentru respectul față de demnitatea omului și a popoarelor care inspiră gândirea și acțiunea sa politică. O mărturie de grațitudine pentru cel care este și azi, în virtutea acestor principii, curajosul garant al autonomiei națiunilor și al aspirațiilor lor într-o lume mai

dreaptă”; „A XV-a aniversare a Institutului de relații internaționale, Excelenței Sale doctor Nicolae Ceaușescu, om de pace. Cincisprezece ani dedicați cunoașterii și colaborării pasnice între popoare”. Pe înalte distincții conferite tovarășei Elena Ceaușescu este înscris: „Excelenței Sale acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, prim viceprim-ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, Medalia specială clasa I „Maria Curie” cercetării științifice care îmbunătățește viața popoarelor și le înfrățește”; „A XV-a aniversare a Institutului de relații internaționale, Excelenței Sale acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, ilustră doamnă de cultură, știință și politică”; „A XV-a aniversare a Institutului de relații internaționale. Excelenței Sale acad. dr. ing. Elena Ceaușescu, om de știință”.

În semn de înaltă prețuire, președintele României i-a fost, de asemenea, înmînat un volum apărut în limba italiană, în editura „Barone”, intitulat „O diplomatie pentru pace; contribuția României, a președintelui Ceaușescu la securitatea și cooperarea în Europa”.

Sentimentelor de aleasă considerație, prețuire și stimă pentru contribuția României la promovarea cauzei păcii și securității, înțelegerii și colaborării în Europa și în lume, pentru înalte personalități medaliate, le-au dat glas și membri ai delegației italiene sosite la București pentru înmînarea prestigioaselor distincții. Astfel, prof. dr. Giovanni Battista Bonelli, președintele Institutului de relații internaționale din Roma, consilier la Curtea Supremă de Casație, după ce a evidențiat „acțiunile întreprinse constant și cu tenacitate de România în scopul destinderii și păcii la nivel mondial” și s-a referit la „tendențele de recurgere la forță, la tentațiile de hegemonism și de reînarmare generalizată” din ultima vreme, a spus: „Am relevat și cu alte prilejuri opera președintelui Nicolae Ceaușescu dusă cu fermitate și perseverență avînd ca țel depășirea unor asemenea tendințe negative și care cuprinde în mod coerent refuzul violenței ca mijloc de acțiune politică, dezarmarea, respectul între popoare, soluționarea dialectică, deci pe calea negocierilor, a tuturor problemelor popoarelor, fie ele mari sau mici. Este cazul să reamintesc că aceasta este calea unică pentru a se evita ca progresul în domeniul civilizației, culturii și științei — rod al eforturilor milenare ale popoarelor, ale tuturor popoarelor — să nu sfîrșească într-o ciocnire finală, distructivă, de proporții incalculabile și ireparabile, ținîndu-se seama tocmai de puterea mijloacelor create de inteligența omului. Am subliniat, de asemenea, coerența acțiunilor președintelui Nicolae Ceaușescu prin recunoașterea explicită a valorii profunde a garanției de libertate, fundamentală pentru popoare și cetățeni, prin acceptarea, în mod repetat afirmată, a principiilor de la Helsinki. M-am referit la cultură și la știință ca instrumente de salvare a omului. În această privință, completînd armonios opera președintelui Ceaușescu, se încadrează opera inteligentă și constantă a doamnei Elena Ceaușescu căreia îi sint încredințate, între altele,

înalte răspunderi în domeniul politicii culturale și științifice a țării sale”.

Aprecieri la fel de elogioase au făcut și alți oaspeți italieni. Dr. Alfonso Tanga, senator, considera că distincțiile acordate președintelui României și tovarășei Elena Ceaușescu reprezintă o „înaltă apreciere și un omagiu pentru contribuția constantă la nobila cauză a păcii, destinderii și colaborării internaționale”; prof. Antonino Barone, directorul Agenției de Informații pentru raporturi internaționale din Roma, directorul editurii „Barone”, sublinia, adresîndu-se tovarășului Nicolae Ceaușescu, „laborioasa dumneavoastră activitate în calitate de eminent om de știință, pentru a se ajunge la o lume mai bună și mai dreaptă, la afirmarea în viața internațională a acelor principii cardinale care să asigure respectarea independenței și suveranității naționale, a nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, să asigure libertatea și demnitatea individului și națiunilor”; iar prof. dr. Giancarlo Elia Valori, secretar general al Institutului de relații internaționale din Roma, spunea: „Sîntem de părere, domnule președinte, că un om de cultură și știință ca dumneavoastră este de o deosebită utilitate pentru omenire, întrucît deține capacitatea de a pătrunde realitatea efectivă a lucrurilor, pe lângă aceea fenomenologică, și deci de a surprinde necesitățile cele mai arzătoare ale lumii contemporane, care sint în fapt cerințele de dreptate”.

Mulțumind, președintele Nicolae Ceaușescu a reafirmat principiile și liniile directoare ale politicii externe a României, arătînd că și pe viitor poporul român va milita cu toate forțele sale pentru o politică de pace, destindere, pentru independența națională.

Conferirea înaltelor distincții tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu a fost primită de poporul nostru cu deosebită bucurie și mîndrie. Aceste distincții reprezintă un profund omagiu adus șefului statului român, o nouă și pregnantă mărturie a deosebitei stime și admirației, a înaltei prețuiri manifestate în lume față de personalitatea președintelui României, pentru strălucita sa gândire și acțiune politică, pentru fermitatea și consecvența cu care militează pentru soluționarea constructivă a problemelor complexe ce confruntă omenirea, democratizarea relațiilor internaționale, triumful cauzei destinderii, asigurarea libertății, independenței și demnității fiecărei națiuni, pentru ca toate popoarele să trăiască într-un climat de pace, securitate, colaborare și înțelegere, să se dezvolte de sine stătător, pe calea progresului economic și social, potrivit voinței și aspirațiilor lor legitime. La rîndul lor, distincțiile acordate tovarășei Elena Ceaușescu constituie un cald omagiu adus personalității și activității sale, o nouă și elocventă expresie a considerației de care se bucură ca eminent savant și om politic, a prestigiului internațional ce reconfirmă marea valoare a opere sale consacrate înfloririi științei noastre și prosperității României, progresului științei universale și creșterii rolului ei în asigurarea păcii, bunăstării și fericirii întregii omeniri.

Alături de Plenara C.C. al P.C.R., în cronica politică a săptămîinii trecute se înscrie, ca un eveniment de mare însemnătate pentru perfecționarea conducerii vieții economico-sociale a țării, pentru sporirea avuției naționale și creșterea bunăstării poporului, reluarea în plen a lucrărilor sesiunii a II-a a celei de-a VIII-a legislaturi a Marii Adunări Naționale. În cadrul sesiunii au fost dezbătute și aprobate hotărîri și legi de importanță deosebită pentru dezvoltarea economică și socială a țării, pentru creșterea nivelului de trai, în strînsă concordanță cu hotărîrile Congresului al XII-lea al partidului. Elaborate și fundamentate sub conducerea directă, nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, hotărîrile și legile adoptate poartă puternic amprenta gândirii revoluționare și clarviziunii conducătorului partidului și statului nostru.

Relevînd creșterea nivelului de trai fără precedent în istoria construcției socialismului în România, Hotărîrea Marii Adunări Naționale referitoare la Raportul Guvernului Republicii Socialiste România cu privire la încheierea acțiunii de majorare a retribuțiilor, pensiilor, alocațiilor de stat pentru copii și a altor venituri ale populației, în cincinalul 1976—1980, cheamă întreaga noastră națiune să muncească cu abnegație pentru îndeplinirea și depășirea planului național unic pe anul 1981, a prevederilor planului cincinal 1981—1985, să participe cu fermitate la opera de punere în valoare, la nivel superior, a întregului potențial economic, a resurselor materiale și umane de care dispune țara noastră,

acționînd cu hotărîre pentru creșterea venitului național, a nivelului de trai și îmbunătățirea calității vieții în viitorul cincinal, pentru realizarea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Din Hotărîrea referitoare la Raportul privind aprovizionarea populației în trimestrul IV/1980 și semestrul I/1981 rezultă

De excepțională importanță sint reglementările legale adoptate de sesiune: Legea pentru adoptarea bugetului de stat pe anul 1981, Legea pentru actualizarea și îmbunătățirea corelării, pe principii economice, a prețurilor de producție și de livrare a produselor către unitățile socialiste, precum și a prețurilor de producție, de contractare și de achiziții în agricultură, Legea investițiilor, Legea pentru în-

cele neeconomicoase: aceasta presupune, de asemenea, ca la fiecare loc de muncă să se acționeze cu energie pentru realizarea și depășirea sarcinilor la export, pentru reducerea importurilor la strictul necesar, contribuînd astfel la îmbunătățirea balanței valutare și de plăți a țării, la integrarea tot mai eficientă a României în circuitul economic internațional.

Ideea fundamentală care străbate hotărîrile și legile adoptate recent de Marea Adunare Națională este că întreaga activitate economică și socială trebuie să se desfășoare sub semnul calității noi, superioare, al înaltei eficiențe economice. După cum a subliniat secretarul general al partidului, președintele republicii, fiecare unitate trebuie să desfășoare o activitate rentabilă, eficientă, pentru a putea restitui societății, într-un termen dat, investițiile pe care le-a realizat, pentru a asigura beneficii, noi mijloace de acumulare și dezvoltare, contribuînd astfel la ridicarea bunăstării poporului.

Purtînd amprenta gândirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, prevederile legilor și hotărîrilor adoptate recent de Marea Adunare Națională au o mare însemnătate pentru perfecționarea vieții noastre economico-sociale, pentru înfăptuirea planului pe anul 1981, a cincinalului 1981—1985, pentru mersul înainte al patriei noastre pe calea progresului multilateral și a ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii.

ION DUMBRĂVA ■

Sesiunea Marii Adunări Naționale

că există toate condițiile pentru o aprovizionare normală a populației. În acest scop, se impune ca toți oamenii muncii să acționeze pentru sporirea permanentă a producției, să se comporte ca buni și demni cetățeni, manifestînd o opinie fermă, hotărîtă împotriva consumului exagerat și risipei de orice fel, a practicilor nejustificate de supraaprovizionare și stocare a bunurilor de consum, mai ales a alimentelor.

tărirea autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare și valutare în activitatea de comerț exterior, cooperare economică internațională. Aplicarea acestor legi presupune din partea colectivului de oameni ai muncii eforturi susținute pentru sporirea producției nete și a beneficiilor, preocuparea de a gospodări cu maximă răspundere și chibzuință fondurile alocate din buget, de a diminua la maximum cheltuielile, în primul rînd

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

„Să întărim și mai mult unitatea întregului nostru popor în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste”

Marți, în Capitală, a avut loc Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, pe a cărei ordine de zi au fost înscrise următoarele puncte: **Raport cu privire la sarcinile Frontului Democrației și Unității Socialiste și ale Organizațiilor Democrației și Unității Socialiste în realizarea planului de dezvoltare economico-socială pe anul 1981 și în creșterea producției bunurilor de larg consum; raport despre activitatea desfășurată de consiliile F.D.U.S. pentru transpunerea în viață a sarcinilor cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, la cel de-al II-lea Congres al F.D.U.S. cu privire la organizarea „Tribunei Democrației”; Programul privind organizarea celei de-a doua Conștiinți pe țară dedicată controlului oamenilor muncii; Planul de activitate pe semestrul I 1981**

Vorbitorii și-au exprimat deplina aderență față de prevederile de plan pe anul 1981, aprobate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. și de Marea Adunare Națională, documente care materializează concepția strategică și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, au subliniat că ele asigură dezvoltarea dinamică și echilibrată a economiei naționale în ansamblu, a principalelor ei ramuri și subramuri, în condițiile sporirii eficienței economice, realizarea programului de ridicare a bunăstării poporului. Ei au apreciat că planul pe anul viitor, elaborat în deplină concordanță cu hotărârile Congresului al XII-lea, este realist, rațional, ține seama de nevoile, dar și de posibilitățile de dezvoltare a economiei naționale.

Cea de-a doua parte a lucrărilor, la care au luat parte și membrii Comitetului Central al Organizației Democrației și Unității Socialiste, s-a desfășurat sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste, cu care prilej a rostit o cuvântare, urmărită cu deosebită atenție, subliniată în repetate rânduri cu vii și puternice aplauze. În cuvântarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la câteva probleme legate de bilanțul acestui cincinal pe care poporul român îl încheie cu succes în aceste zile, la unele probleme legate de activitatea F.D.U.S. „Putem spune, sublinia secretarul general al partidului, că încheiem cincinalul cu rezultate remarcabile în toate domeniile de activitate”. Oamenii muncii din industrie realizează cincinalul cu o depășire de câteva miliarde de lei; agricultura s-a dezvoltat

într-un ritm de peste 5 la sută anual, s-au dezvoltat, de asemenea, celelalte sectoare de activitate, au crescut produsul social și venitul național, bogăția generală a patriei. În toate județele s-au realizat puternice platforme industriale, asigurându-se realizarea obiectivului propus — ca în fiecare județ să se realizeze o producție industrială de circa 10 miliarde lei. Pe baza rezultatelor obținute în dezvoltarea economico-socială, s-a înfăptuit cu succes programul de ridicare a bunăstării materiale și spirituale a poporului: măsurile privind creșterea retribuției reale cu circa 29 la sută, față de 18—20 la sută, s-au înfăptuit în toată țara; se îndeplinește programul de măsuri cu privire la asigurarea aprovizionării pe trimestrul IV 1980 și pe semestrul I al anului 1981. Consumul de carne a sporit de la 45 kilograme în 1975, la 62 kilograme în prezent, a crescut substanțial consumul la lapte, legume, cartofi. Pe ansamblu, sublinia secretarul general al partidului, consumul pe care îl realizăm în România satisface pe deplin necesitățile fiziologice, consumind deja peste 3000 de calorii, ceea ce asigură țara noastră printre primele 10 țări din lume în ce privește consumul de calorii pe locuitor, lucru excepțional, care demonstrează că, și din acest punct de vedere, nu mai sîntem de fapt țară în curs de dezvoltare.

Dar din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu desprindem mai ales sarcinile de viitor ale organizațiilor Frontului Democrației, ale fiecărui consiliu al Frontului Democrației, desprindem felul în care vor trebui să acționeze, în strînsă unitate și colaborare, pentru înfăptuirea măsurilor de creștere mai rapidă a producției, a bunurilor de larg consum, pentru satisfacerea într-o și mai mare măsură a necesităților populației. La tot ce s-a realizat pînă acum, organizațiile componente ale Frontului Unității și Democrației Socialiste și-au adus și își aduc o contribuție importantă. Numai în Organizațiile Democrației și Unității Socialiste sînt cuprinși pînă în prezent peste 2,5 milioane de membri, oameni ai muncii din toate sectoarele de activitate, iar acest fapt ilustrează pregnant perfecționarea democrației noastre socialiste, lărgirea cadrului democratic de participare a maselor, a poporului la conducerea tuturor sectoarelor de activitate. De aici rezultă și sarcinile acestei uriașe forțe, sarcini pe care secretarul general al partidului le pune și de această dată în fața întregului popor, mobilizîndu-l, prin forța-l caracteristică și inepuizabilă, la realizarea lor integrală. Organizațiile componente ale F.D.U.S. trebuie să-și aduc aportul la îndeplinirea sarcinilor rezultate din Directivele Congresului al XII-lea, adică la dezvoltarea în continuare a forțelor de producție, la întărirea bazei tehnico-materiale a societății. Cum? Aflăm tot din această magistrală cuvîntare a secre-

tarului general al partidului: anul 1981 va trebui să devină, să devină prin eforturile noastre, anul ridicării calității și îmbunătățirii nivelului tehnic în întreaga noastră industrie socialistă; trebuie realizate și date în funcțiune toate investițiile începute în cincinalul pe care îl încheiem; pămîntul, fiecare metru de pămînt, trebuie tot prin eforturile noastre, ale oamenilor muncii din agricultură, să producă mai multe produse agro-alimentare, să se realizeze cerințele puse de Congresul al XII-lea, să se realizeze, realmente, o revoluție calitativă în agricultură — din punct de vedere al productivității, al tehnicii, al creșterii, pe această cale a veniturilor cooperatorilor și ale țărănimii, în general, a contribuției agriculturii la dezvoltarea patriei noastre.

Nici unui membru al organizațiilor Democrației și Unității Socialiste nu trebuie să-i rămînă străine problemele privitoare la calitate, productivitate a muncii, eficiență economică, reducere a cheltuielilor materiale și de producție — pentru realizarea unei eficiențe mult mai mari. Dispunem de tot ce este necesar pentru realizarea prevederilor planului pe 1981, a prevederilor Directivelor pe întregul cincinal viitor. Dar vom putea realiza aceste sarcini, îndemna tovarășul Nicolae Ceaușescu, printr-o muncă mai bine organizată, printr-o mai mare disciplină în toate sectoarele, prin creșterea răspunderii și prin reducerea risipei și a consumurilor neproductive. În mod deosebit trebuie să se acorde mare atenție reducerii consumurilor materiale, reducerii forței de muncă. Și de data aceasta, secretarul general al partidului îndeamnă să fim mai gospodari, mai harnici, mai eficienți, să gospodărim și să folosim cu mai mare interes cele 2000 de miliarde de lei cît valorează fondurile fixe ale României socialiste, avere inestimabilă a poporului român, rezultat al revoluției noastre socialiste. Clasa muncitoare a dovedit cu putere forța sa creatoare. Organizațiile Democrației și Unității Socialiste, din întreprinderi, șantiere, din alte unități productive, parte integrantă a acestei minunate forțe, trebuie să dovedească aceleași calități, aceeași tărie revoluționară. Iată tot atitea sarcini și pentru celelalte organizații componente ale F.D.U.S., rezultate din cuvîntare.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a referit la necesitatea întăririi și mai mult a unității întregului popor în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, la învingerea greutăților de orice fel, în drumul greu, dar măreț, spre piscurile comunismului, s-a referit la calitățile poporului român care a știut totdeauna să pună mai presus de toate interesele independenței și suveranității sale, interesele bunăstării și fericirii sale, drep-

tul său de a fi demn și liber în lume. Secretarul general al partidului s-a referit, de asemenea, la împrejurările internaționale în care se desfășoară activitatea poporului nostru, la hotărîrea noastră de a ne aduce contribuția la triumful politicii de destindere și de pace, la fermitatea cu care acționăm pentru desfășurarea cu succes a reuniunii pentru securitate și cooperare europeană, care și-a început lucrările la Madrid. „Europa, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să ofere omenirii un nou model de relații internaționale, o unitate nouă, bazată pe colaborarea între țările cu orînduire socială diferită”.

Tot marți, 23 decembrie 1980, a avut loc Plenara Comitetului Central al Organizației Democrației și Unității Socialiste. Pe ordinea de zi a lucrărilor au fost înscrise următoarele puncte: **Raport cu privire la sarcinile Frontului Democrației și Unității Socialiste și ale Organizațiilor Democrației și Unității Socialiste în realizarea planului de dezvoltare economico-socială pe anul 1981 și în creșterea producției bunurilor de larg consum; Raport cu privire la activitatea desfășurată pentru întărirea politică și organizatorică a Organizațiilor Democrației și Unității Socialiste; Planul de activitate pe semestrul I 1981.**

Abordînd întreaga problematică aflată pe ordinea de zi în lumina hotărîrilor Plenarei C.C. al P.C.R., a legilor adoptate de Marea Adunare Națională, ca și a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, participanții la dezbateri au subliniat că, prin constituirea, în urmă cu un an, a Organizațiilor Democrației și Unității Socialiste, din inițiativa secretarului general al partidului, a fost creat un nou cadru organizatoric în sistemul democrației noastre socialiste pentru participarea tot mai largă și directă a tuturor cetățenilor — români, maghiari, germani și de alte naționalități — la ampla activitate politică, economică și social-culturală a țării. Au fost evidențiate acțiunile O.D.U.S. inițiate de cele peste 34000 de organizații, în strînsă legătură cu celelalte organizații de masă și obștești, pentru îndeplinirea sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate în întrecerea socialistă pe anul 1980, rezultatele bune obținute în această direcție în industrie, agricultură, în cercetarea științifică, în activitatea social-culturală.

Plenara a aprobat în unanimitate Planul de activitate al O.D.U.S., pe primul semestru al anului 1981 și celelalte documente supuse dezbaterii.

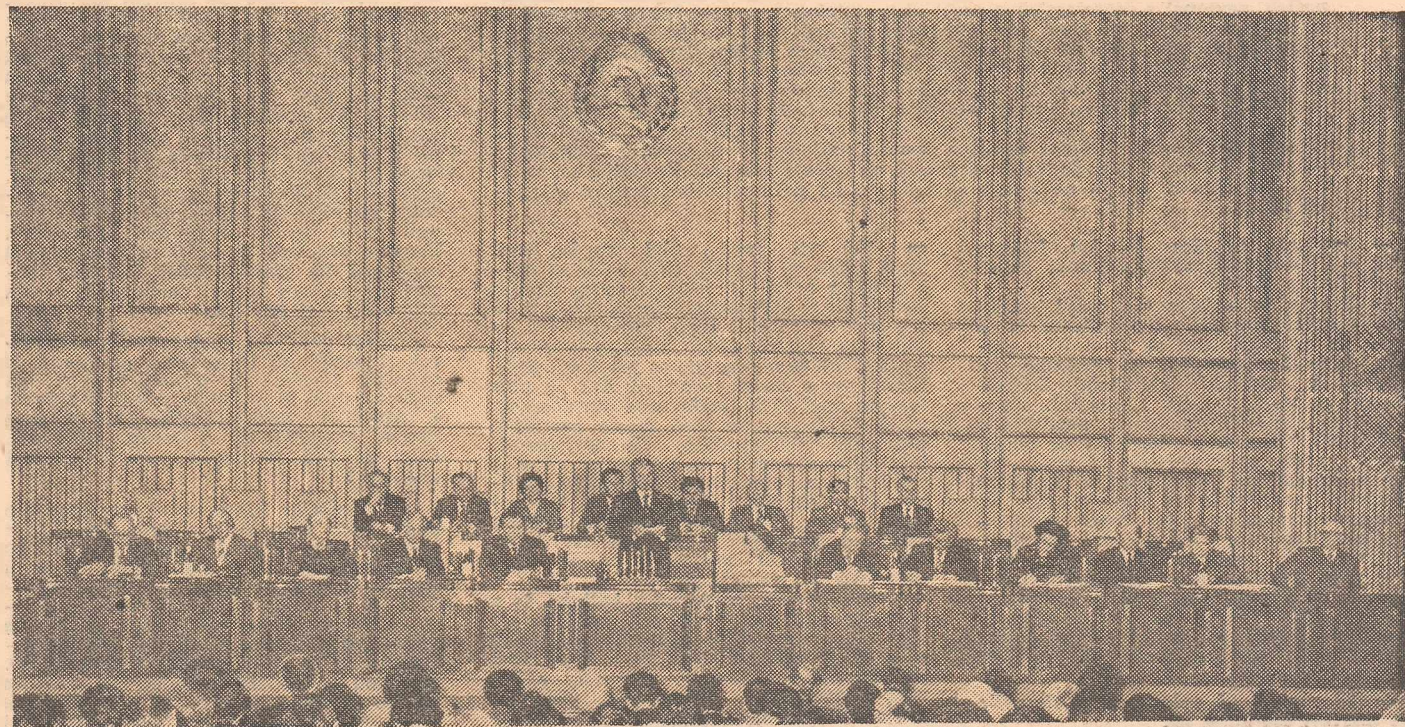
N. GRIGORE ■

Creșterea eficienței activității economice

(Urmare din pag. 1)

principiile legităților economice, pentru că numai așa vom avea o dezvoltare sănătoasă, o creștere reală a nivelului de trai. De la aceste principii am pornit cînd s-au elaborat măsurile adoptate azi în unanimitate de Comitetul Central al partidului.”

Cu deosebită clarviziune, în cuvîntarea secretarului general al partidului sînt din nou puse în evidență și alte sarcini importante pentru aplicarea neabătută a principiilor autoconducerii și autogestunii, pentru creșterea necontenită a rentabilității — necesitate fundamentală a dezvoltării societății noastre. Astfel, se subliniază că trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru colectarea și refolosirea materialelor, pentru reconducerea și reutilizarea pieselor și subansamblelor, pentru folosirea la maximum a capacităților de producție existente, pentru realizarea parametrilor proiectați ai uzinelor, instalațiilor și mașinilor, pentru realizarea la timp a investițiilor și scurtarea duratei de execuție a lucrărilor, pentru înfăptuirea programului de creștere a productivității muncii, de reducere a personalului neproductiv. Dar mai presus de toate, se subliniază în cuvîntare, se află sporirea producției; societatea noastră socialistă nu se poate dezvolta fără o producție sporită, an de an, în toate sectoarele, fără o creștere foarte serioasă, în următorul cincinal, a producției agricole vegetale și animale. Numai pe baza activității productive a tuturor oamenilor muncii, prin ridicarea gradului de valorificare a materiilor prime și a calității producției se va putea obține creșterea eficienței, se va asigura tot ce este necesar pentru progresul patriei noastre, pentru înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 16—17 decembrie a.c. relevă cu pregnanță principalitatea și clarviziunea secretarului general al partidului, capacitatea sa de a desprinde, pe baza profundei cunoașteri a realității, a analizei exigente, obiective a fenomenelor principale ce se mani-

festă în viața economică, modalitățile concrete și eficiente de acțiune pentru înfăptuirea obiectivelor economice și sociale complexe stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R. pentru progresul tot mai susținut și multilateral al țării. Desfășurarea întregii activități în spiritul orientărilor și sarcinilor, a programului de acțiune cuprins în cuvîntarea secreta-

rului general al partidului, în hotărîrile adoptate de plenară, încă din primele zile ale noului an, care sînt și primele zile ale noului cincinal, corespunde pe deplin intereselor societății noastre, ale tuturor oamenilor muncii, deoarece pe această bază se asigură înaintarea neabătută a României pe calea progresului și civilizației socialiste.

La ordinea zilei, prețurile [II] Actualizare, stabilitate, eficiență

— Stimate tovarășe profesor doctor Ștefan Arsene, într-un moment cînd — în lumina ultimelor hotărîri de partid și de stat — toată lumea vorbește despre prețuri, ne adresăm dumneavoastră pentru a comenta diversele aspecte ale acestei probleme complexe care afectează viața fiecăruia dintre noi. Timp de trei decenii v-ați ocupat îndeaproape de prețuri, teoretic și practic, deținînd funcții de răspundere în administrația centrală, în Comitetul de Stat al Planificării, Comitetul de Stat pentru Prețuri, aparatul Consiliului de Miniștri, cit și la catedra universitară. Sinteti autorul unor lucrări de pionierat pe această temă, ați participat ca reprezentant al țării noastre la consfătuiri internaționale și colozii academice în probleme de prețuri, numărîndu-vă astăzi printre cei mai rezuți specialiști în domeniu. Deși cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara din 16-17 decembrie, recentele documente și legea adoptată de Marea Adunare Națională sînt foarte explicite și cuprinzătoare, interesul general se menține extrem de viu și poate unele lucruri se cer amplificate și chiar repetate pentru a fi mai bine înțelese.

— În adevăr, oricine își sporește atenția cînd aude sau vede ceva în legătură cu prețurile. Nivelul de trai al fiecărui cetățean, pierderile sau beneficiile unităților economice, succesele și nesincronizările în conducerea economică sînt, în bună măsură, legate direct sau indirect de prețuri. În ele se reflectă caracterul orînduirii social-economice, sistemul de conducere, relațiile dintre clase, nivelul de producție, politica economică și socială etc.

— V-am ruga, în acest context, să răspundeți mai întii la întrebarea pe care nulf și-o pun: dacă, așa cum reiese din datele oficiale, productivitatea muncii în România a crescut și crește neîncetat, de ce este necesar ca, în unele sectoare, prețurile să crească? Ridicarea continuă a productivității muncii nu este oare suficientă pentru contracararea condițiilor internaționale economice adverse (criza petrolului, a materiilor prime etc.)?

— În materie de prețuri, acționează în permanență o multitudine de factori de sensuri contrare, unii tinzînd să le reducă, alții să le sporească. La reducere contribuie:

- creșterea productivității muncii;
 - micșorarea consumurilor de materiale, combustibil, energie etc.;
 - utilizarea mai eficientă a fondurilor fixe și, în general, gospodărirea rațională a resurselor.
- În sens invers acționează alți factori, de natură foarte diversă:
- Resursele naturale ieftine sînt pe cale de epuizare. De pildă, forăm pentru țitei nu la 1.000 m adîncime, ci la adîncimi mult mai mari. Chiar și apa pentru amenajările hidroenergetice „costă” mai mult, în sensul că soluțiile ieftine de

exploatare s-au epuizat și se trece la amenajări mai costisitoare. Același lucru este valabil și pentru industria minieră, pentru toată activitatea extractivă.

● România dispune, în general, de resurse naturale insuficiente pentru a asigura expansiunea rapidă pe care o implică trecerea, în anii următori, la stadiul de țară cu dezvoltare medie. Apare necesar importul de materii prime și combustibil, la prețuri tot mai ridicate ca urmare a conjuncturii actuale. Nici nu mai vorbim de prețurile de monopol practicate pe plan extern la petrol și care sînt prea cunoscute pentru a mai insista.

● Sporirea producției agricole depinde de baza tehnico-materială, de buna organizare a producției și a muncii, dar și de coerența materială a producătorilor. Or, prețurile de cumpărare practicate la noi în ultimii ani, în special în zootehnie, nu au fost suficiente de stimulative. Fără a mai vorbi de un alt aspect, foarte important, asupra cărui tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat în cuvîntarea la recenta Plenară (și care și-a găsit rezolvarea în Legea adoptată de Marea Adunare Națională): „unificarea unor prețuri între sectorul cooperatist, de stat și particular, pentru a asigura prețuri unice la aceleași produse și de aceeași calitate, pentru a pune deci pe toți producătorii în situații comparabile... Astfel, fiecare va primi pentru aceeași cantitate de produse același preț; dacă vor avea producții mai mari sau de mai bună calitate, vor primi, desigur, în mod corespunzător venituri mai mari. Vom stimula astfel, prin prețuri egale, lupta pentru producții mari și de calitate.” Evident, noi toți — care sîntem și consumatori de alimente, de produse agricole — vom beneficia de pe urma acestei „conferințe” pentru produse mai multe și mai ieftine și care pune capăt unei situații artificiale: la aceeași tonă de produse I.A.S.-urile primeau la griu 1.000 lei, iar C.A.P.-urile 1.500 lei; aceeași discrepantă la porumb: pentru I.A.S. 800 lei, pentru C.A.P. 1.270 lei, la floarea-soarelui 2.030 lei și, respectiv, 2.680 lei etc.

● Îmbunătățirea retribuțiilor personalului din sfera neproductivă — învățămînt, cultură, sănătate etc. — exercită și ea influențe asupra prețurilor, deoarece o parte din fondurile rezultate din creșterea productivității muncii în economia națională trebuie să acopere, cum este just și echitabil, nu numai sporirea veniturilor personalului productiv, ci și a celui așa-zis neproductiv, dar cu un rol vital în societate. De asemenea, pentru îmbunătățirea retribuției în sectoarele (în special cele legate de servicii manuale: o serie de mesesuri, transportul în comun etc.), unde productivitatea muncii crește mai încet sau deloc, din considerente pur obiective.

● Prețurile reflectă cheltuielile sociale de producție, dar rațiunile economice și politice pot determina abateri de la aceste cheltuieli pentru a frîna sau stimula vinzarea unor mărfuri.

● Prețurile trebuie să reflecte schimbările care intervin în nivelul costurilor și în valoarea de întrebuințare a produselor dată de caracteristicile lor tehnico-funcționale. De aci, necesitatea unei juste corelări a prețurilor fundamentată pe principii economice și, totodată, necesitatea unei acțiuni permanente în vederea reducerii costurilor.

— Acești factori pe care i-ați epumerat (desigur, mai sînt și alții) acționează în mod permanent și s-ar părea, așadar, că prețurile ar trebui să oscileze continuu, ceea ce nu se întîmplă. De ce?

— Trebuie recunoscut că pînă la Conferința națională a partidului din 1967 au existat și la noi unele neclarități, s-au confundat două noțiuni: stabilitate și rigiditate. Prețurile rigide nu tin seama de condițiile schimbătoare ale producției, pe plan intern și extern, deci nu reflectă realitatea și nu și îndeplinesc funcțiile, nu pot servi drept instrument sintetic de măsură, pirghie a politicii economice, instrument de întărire a autogestunii, de semnalizare și de redistribuire a venitului național. Călea justă pe care se merge la noi de la Conferința națională din 1967 prevede adaptarea periodică (prevăzută de lege!), organizată, conștientă la condiții, deci o elasticitate impusă de viața însăși; între două adaptări, stabilitate și NU permanentele oscilații necontrolate din economia capitalistă, care întretin un climat de nesigurantă. Se știe că în lumea capitalistă prețurile se schimbă, în unele cazuri de la săptămînă la săptămînă, de la lună la lună. În România, începînd din 1971 s-au realizat, o dată la doi, trei ani, actualizări de prețuri, deci și cea din anul 1980 — deși de proporții mai mari — se încadrează în acest proces perfect natural.

— Înainte de a continua discuția, v-am ruga să precizați cîteva noțiuni. Toți am devenit, cumva, economiști și dorim să înțelegem clar, să facem distincțiile necesare dintre prețurile de livrare, de producție și cu amănuntul.

— Prețul de livrare este cel cu care produsele sau mărfurile circulă între unitățile sectorului socialist pentru aprovizionare, investiții, export etc. Prețul de producție, după cum îl arată și numele, revine producătorilor, el măsoară activitatea și eficiența economică a diversilor producători din industrie, agricultură, construcții și este în cel mai înalt grad legat de autogestunea unității respective. În timp ce în prețul de livrare se materializează și o politică de stat, care încurajează sau descurajează, și pe această cale, anumite tendințe și fenomene economice, prețul de producție se apropie cel mai mult de realitate, de valoarea produsului respectiv; reflectînd mai bine cheltuielile sociale de producție, el satisface prima funcție a prețurilor, și anume aceea de instrument sintetic de măsură, pe cînd prețul de livrare satisface cea de-a doua funcție, de pirghie a politicii economice. Prețul cu amănuntul este cel la care se desfac produsele destinate aprovizionării

populației și se execută lucrările de construcție pentru aceasta din urmă. El îmbracă deci, și o semnificație socială și politică. Societatea socialistă poate modifica — așa cum s-a hotărît recent — prețurile de livrare și prețurile de producție, fără ca neapărat să schimbe și prețurile cu amănuntul, care, în strategia partidului, trebuie să se coreleze cu veniturile, astfel încît să se înregistreze o creștere reală, în limite prestabilite, a nivelului de trai. Aceasta se va produce începînd cu 1982. La fel s-a procedat și în actualul cincinal, cînd modificările de prețuri și creșterea retribuțiilor au fost astfel corelate încît, în final, s-a asigurat creșterea retribuției reale cu aproape 29 la sută și cu aproape 29 la sută la veniturile (pe persoană activă) provenite din muncă în C.A.P. și gospodăriile personale.

— Care este dinamica prețurilor salariilor în țările occidentale? Ne referim, firește, la ultimii patru-cinci ani.

— Să lăsăm cifrele să vorbească. În mod deliberat, am ales ca termen de comparație țări „t-europene, deci oarecum mai apropiate de condițiile noastre și, în același timp, țări fără inflație galopantă, care au avut mai puțin de suferit de pe urma crizei economice mondiale: am în vedere Franța, Austria, Republica Federală Germană. Citez statistici oficiale ale Organizației Națiunilor Unite, Buletinul Organizației Internaționale a Muncii 1980, trimestrul II (paginile 45, 47, 48) din care reiese că în 1979 față de 1975 salariile în industria prelucrătoare au crescut în Franța de 1,6 ori, iar prețurile bunurilor de consum de 1,5 ori, în Austria cifrele corespunzătoare au fost: 1,3 ori și 1,25 ori, în Republica Federală Germană: 1,35 ori și 1,2 ori. De subliniat că în calculul salariilor statistica O.N.U. ia ca bază salariul pe oră; or, trebuie amintit că în ultimii ani nici aceste țări (în special Franța și Austria) nu au fost oculte de șomaj, deci veniturile reale, lunare ale muncitorilor au fost, în realitate, mai mici decît reiese din datele de mai sus. Oricum, concluzia este netă: chiar în aceste state cu economie dezvoltată și ascendentă, creșterea prețurilor în ultimii ani a anulat, practic, orice creștere reală a salariilor, a nivelului de trai. Firește, puterea de cumpărare a muncitorilor din țările respective este mai mare decît în România, fiindcă nivelul economic general, punctul de plecare este altul. Rămîne însă faptul necontestat că progresăm, că dinamica ne este favorabilă, în ciuda tuturor dificultăților și deficiențelor, în ciuda crizei economice internaționale. O vădește și evoluția prețurilor care nu s-a desfășurat fără asperități și a reflectat, cum spuneam, caracterul progresist al orînduirii noastre, stabilitatea economică pe care ea o asigură maselor muncitoare, a reflectat sistemul de conducere, relațiile dintre clase, nivelul înalt atins în dezvoltarea forțelor de producție, justa politică economică și socială.

LIONEL NIȚESCU

O foarte bună aprovizionare depinde, în primul rînd, de munca noastră, a fiecăruia, de modul rațional în care ne aprovizionăm

Recenta Plenară a C.C. al P.C.R., precum și sesiunea Marii Adunări Naționale au dezbătut Raportul privind aprovizionarea populației pe trimestrul IV 1980 și semestrul I 1981. Faptul relevă permanenta grijă a partidului și statului nostru, personal a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de condițiile de viață ale oamenilor muncii, față de bunăstarea întregii populații a țării. Elaborat din inițiativa și pe baza indicațiilor secretarului general al partidului, Programul referitor la aprovizionarea în perioadele amintite ține seama, în mod firesc, de cerințele reale de consum ale populației, cerințe determinate de creșterea veniturilor sale, de încheierea acțiunii de majorare a retribuțiilor în actualul cincinal. Plecînd de la aceste considerente, ne-am adresat tovarășului Nicolae Blăjan, director general adjunct în Ministerul Comerțului Interior, pentru a afla detalii în legătură cu aprovizionarea populației cu mărfuri alimentare, atît în anul care se încheie, cit și în primul semestru al anului viitor.

— Așadar, tovarășe Nicolae Blăjan, cum s-a desfășurat aprovizionarea populației țării în 1980?

— Trebuie să arătăm din capul locului că, în acest cincinal, consumurile la o serie de produse, cum ar fi laptele, carnea, zahărul, legumele și fructele au crescut în cantități apreciabile (cifrele respective au fost deja publicate), satisfăcîndu-se, în linii generale, necesitățile populației. Creșterea fondului de marfă livrat unităților comerciale în acest an ne-au obligat să îmbunătățim continuu formele și metodele de aprovizionare, să folosim cit mai complet baza tehnico-materială de care dispunem. Totodată, personalul din comerțul socialist a trebuit să-și perfecționeze calificarea profesională, să gospodărească și să gestioneze cu mai mult simț de răspundere valorile materiale și bănești, astfel ca activitatea comercială să se desfășoare în condiții cit mai bune.

— Vă rog să vă referiți la desfacerile de mărfuri din acest an.

— În 1980, desfacerile la mărfurile alimentare (inclusiv aici și alimentația publică), avînd un volum total de 106,3 miliarde lei, au crescut cu 7,3 miliarde lei față de desfacerile anului 1979. Am să dau și cîteva exemple de produse unde s-au înregistrat creșteri însemnate: pline cu 120 mii tone mai mult, fîină cu 14 mii tone, carne cu 29,4 mii tone, preparate de carne cu 40 mii tone, pește

cu 18,1 mii tone, ulei cu 9,4 mii tone, zahăr cu 15,3 mii tone, porumb pentru mîlai cu 25 mii tone, lapte cu 171 mii hectolitri, lactate proaspete cu 229 mii litri, unt cu 1,1 mii tone, conserve de legume cu 17,1 mii tone, legume proaspete cu 29,2 mii tone, cartofi cu 161,5 mii tone. Repet, toate aceste cantități sînt în plus față de anul 1979. Desfacerile din acest an au fost influențate însă și de condițiile climatice nefavorabile din agricultură, fapt care a condus la decalarea cu 3-4 săptămîni a perioadelor producției și apoi la o anumită diminuare a producției. Pe de altă parte, tendința nejustificată de supraaprovizionare a unor cetățeni a contribuit simțitor la crearea unor dereglări în aprovizionare.

— Într-adevăr, rivna unor indivizi de a cumpăra mai mult decît pot consuma, de a-și crea stocuri de alimente dijmînd ceea ce se cuvenea și altora a creat mari perturbări în desfacerea normală, rațională a mărfurilor. Lesne de observat, presa a luat și la în permanență atitudine față de acești indivizi, față de această mentalitate și așa spune că și opinia publică a devenit mult mai activă în ultima vreme. Este un bun cîștigat. Dar să nu uităm că, uneori, acele cămări arhipline n-ar fi devenit astfel fără contribuția oamenilor din comerț.

— Este adevărat, au existat unele neajunsuri și în activitatea organelor comerciale, parte din acestea făcînd obiectul unor acțiuni de presă. Au fost cazuri cînd

s-au vîndut mari cantități de ulei, zahăr, fîină, cafea, cantități care au depășit cu mult nevoile reale de consum ale unora, și acest fapt a fost posibil și datorită defecțiunilor din activitatea unor unități, a modului în care și-au făcut datoria unii lucrători (mai exact, cum nu și-au făcut datoria), care au încălcat normele de comerț. În aceste cazuri, măsurile luate au fost drastice, adeseori exemplare. Statul face eforturi deosebite pentru aprovizionarea populației, iar unii cumpărători, este ușor de constatat, cumpără mari cantități de piine și mîlai nu pentru consumul lor, ci pentru creșterea animalelor. Desigur, vinovați, în egală măsură, sînt și lucrătorii din comerț. Repet, am luat măsuri severe, am întărit controalele, le-am organizat mai eficient.

— Fapt subliniat și de secretarul general al partidului în analiza profundă și exigentă făcută la ultima plenară, au apărut goluri în aprovizionare și ca urmare a „MUNCII NECORESPUNZĂTOARE A UNOR UNITĂȚI ȘI A UNOR JUDEȚE”. Care au fost furnizorii care v-au creat greutăți?

— În special furnizorii de produse din lapte, unde livrările sînt sub nivelul planului și al prevederilor din programul pe trimestrul IV. Dacă aprovizionările erau ritmice și dacă se livra potrivit prevederilor și în acest ultim trimestru depășirile față de 1979 erau mai mari decît cele menționate la început. Situația este asemănătoare și la ouă, legume, fasole boabe. Începînd cu trimestrul IV, au fost stabilite pentru furnizorii sarcini de completare a fondului central de stat cu achiziții și contracte suplimentare din gospodăriile populației. Acțiunea însă se desfășoară anevoios. Se impune ca furnizorii de lapte și produse din lapte, ouă, carne, cartofi, legume și fructe proaspete, să se organizeze mai bine pentru a se achita de aceste sarcini.

— Care sînt măsurile întreprinse de Ministerul Comerțului Interior pentru o aprovizionare adecvată în viitor?

— În această lună, am analizat împreună cu conducerea centralelor industriale căile de materializare a obligațiilor ce ne revin. Am stabilit măsuri pentru livrarea integrală la fondul pieței a cantităților prevăzute în programul de aprovizionare, precum și, cum am amintit mai sus, a unor suplimente la ulei, zahăr, carne și alte produse potrivit indicațiilor conducerii de partid. Totodată, sînt prevăzute spre desfacere importante cantități de mărfuri din import. Pentru anul 1981, întreprinderile comerciale au încheiat contracte cu furnizorii la marea majoritate a produselor, la nivelul prevederilor din planul de stat, urmînd ca, din primele zile ale anului viitor, preluările și livrările să le facem ritmic, pentru a asigura o aprovizionare normală și în situații de iarnă grea.

— Care sînt, de asemenea, măsurile întreprinse în alimentația publică?

— Acum, în preajma încheierii anului, în atenția tuturor conducătorilor de întreprinderi se află preluarea produselor agroalimentare în cantitățile prevăzute în contractele acestui trimestru și derularea graficilor în mod corespunzător. O atenție deosebită se acordă în continuare gospodării fondului de carne, ulei, zahăr, a tuturor celorlalte materii prime necesare realizării producției culinare. S-a urmărit pînă la nivelul conducerii ministerului asigurarea aprovizionării cu legume, cartofi și produse semiindustriale a tuturor unităților de alimentație publică. Sub însemnul unui consum rațional de produse agroalimentare, se fac și pregătirile pentru sărbătorirea revelionului, cu accent pe promovarea preparatelor culinare tradiționale.

— Tovarășe director, vă propun să concluzionați în cîteva cuvinte ceea ce ați spus pînă acum.

— Apreciez că aprovizionarea acestui an a fost bună, corespunzătoare, date fiind cifrele menționate la început, cifre care marchează o sporire însemnată a cantităților multor produse comparativ cu anul 1979. Cred, totodată, că o aprovizionare foarte bună depinde în primul rînd de munca noastră, a fiecăruia, de modul rațional în care ne aprovizionăm.

RAZVAN BĂRBULESCU

„Clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, le datorăm toate realizările noastre, faptul că România a parcurs acest drum uriaș pe calea bunăstării și fericirii!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Ion Obrocea îmi spune că am avut noroc. Noroc, zicea el, să prind un moment al lucrărilor în care se pot vedea multe. De pildă, aici, jos, se va monta statorul generatorului de la turbina 1, despre care cei de la Reșița au și trimis vorbă că este gata. Un soare cu dinți înveselește locul. Este frig, este noroi. De sus, din cota cea mai înaltă (deocamdată cea mai înaltă) a barajului se văd multe. Se aduce și se toarnă beton, se cofrează și se montează armătura la turbina 2. Dulgherii lui Turcanu par a fi o trupă de trapeziști. La poalele muntelui, două-trei sute de metri, blocurile mai vechi și mai noi ale Călimăneștiului se însoțesc pe înălțime cu barajul. Oltul se simte doar. Liniștit și cu apa mică se strecoară prin vadul îngust lăsat de „hidrocentraliști”. Oltul. Cîteva kilometri mai sus se construiește hidrocentrala de la Turnu. Cea mai mare de pe Olt în momentul de față. Călimăneștiul este mai mică: 2 turbine Kaplan, cădere de apă de 14 metri, puterea 38 MW. Ea „reprezintă etapa de mijloc a istoriei hidrotehnice a Oltului”. De echilibru, de siguranță, de împlinire.

Zăpada căzută de cîteva zile luminează împrejurimile. În doi ani, apei i-a fost schimbat cursul de două ori, în oras, ostrovul a fost înălțat cu șase metri. Se va ridica și schitul zidit la 1521 de Neagoe Basarab cu cinci metri. Pentru sistematizarea Călimăneștiului barajul înseamnă un reper nou. Mai exact, lacul de acumulare va fi lac de agrement.

Orașul câștigă în frumusețe, în anvergură, în importanță. Acum însă, la baraj se cofrează, se montează armături. Constructorii sînt cu lucrările „în grafic”. vor fi și la 1 ianuarie, vor fi și în septembrie 1981 cînd, cea mai mare parte din ei, vor cofra sau vor monta armături în altă parte a Oltului. Constructorii.

Dacă vrei să întilnești moldovenii, firește, te duci în Moldova. Dar îi vei descoperi și la București, și la Brașov, și la Timișoara sau Oradea. Moldovenii sînt și aici. Din foarte multe motive, dar cel mai important este acela că ei „au inventat” hidrocentralele. Sau dacă nu le-au inventat, le-au simțit primii la mină. Pentru că totul a început la Bicaz.

★

Gheorghe Turcanu, șeful brigăzii de dulgheri, este moldovean din Boghicea și, desigur, prima școală a fost Bicazul. Eram o brigadă de tineret condusă de nea Ghinuță, nea Ghinuță care e maestru la Turnu. 14 ani am lucrat cu el. Tobă de meserie e omul, și e și om. Apoi la Argeș, la Vidraru, am lucrat de la fundație pînă la coronament. Au venit Băiculeștii și barajele de pe Olt. Așa e meseria asta, și grea, și griji, și cu bucurii, și n-o lași. Cînd ți-ai spus să te oprești undeva, să prinzi obișnuință într-un loc, măcar pentru nevastă și copii, te trezești că ți-ai mutat cortul, că îți ridici baraca în care vei dormi alți cîteva ani, că te îngrijești de noua școală a copiilor. El, Turcanu, ține cel mai mult și mai mult la Vidraru unde a știut o socoteală, de vreme ce l-a dus de la început pînă la sfîrșit.

— Dar la Bicaz cum a fost ?

— La Bicaz, baza era funia. Meseria noastră nu s-a prea modernizat, nu s-a tehnicizat prea mult, deși avem macarale care ne ajută. Dar la Bicaz, ridicam panouri de patru pe doi și ceva cu funia. Cam de asta nu se apucă prea mulți de meseria noastră, iar unii chiar o lasă. Gheorghe Turcanu n-o lasă. Are 45 de ani de viață din care aproape treizeci pe șantierele hidrocentralelor și nu a lipsit nici o dată nemotivat, după cum, bate în lemn (chestie de obișnuință, doar e dulgher), n-a avut nici o zi de concediu medical.

Stăm pe niște rogojini, aici, la înălțime, rogojini așternute să apere betonul turnat nu demult. De la locurile lor, oamenii ne mai aruncă cite o privire, își dau coate. Turcanu le face cu ochiul, eu mai suflu peste pumni. Cum e viața pe șantier ? (Ce așa răspunde eu oare ?!) Poate era mai bine dacă intram în baracă, era cald și am fi băut și un ceai. Viața pe șantier e așa. (Nu e nici grea, nici ușoară. E așa.) Pe șantier m-am căsătorit. La Vidraru. Ea e din Focșani. Așa, de la un film ne-am cunoscut. Deși eram pe șantier zi de zi, noi la film ne-am cunoscut. În comună, la Căpățîneni. Într-o lună ne-am luat. Sintem foarte mulțumiți. Ne-am cumpărat mașină (nu trec doi ani la rînd să nu trecă, în concediu, pe la Vidraru), casă cu trei camere la Boghicea ne-am făcut, deși acolo nu mai e nimeni, părinții-s duși, doi frați lucrează aici cu mine, iar soră-mea e contabilă la Roman, și fetele sînt la Rîmnicu Vilcea, una la cămin, cea de șase ani, cealaltă în clasa a șaptea.

Din toamna viitoare Turcanu va trebui s-o mute pe fata cea mare cu școala, hidrocentrala va fi gata, și el, constructorii, pe drumuri. Adică pe apă, pe Olt.

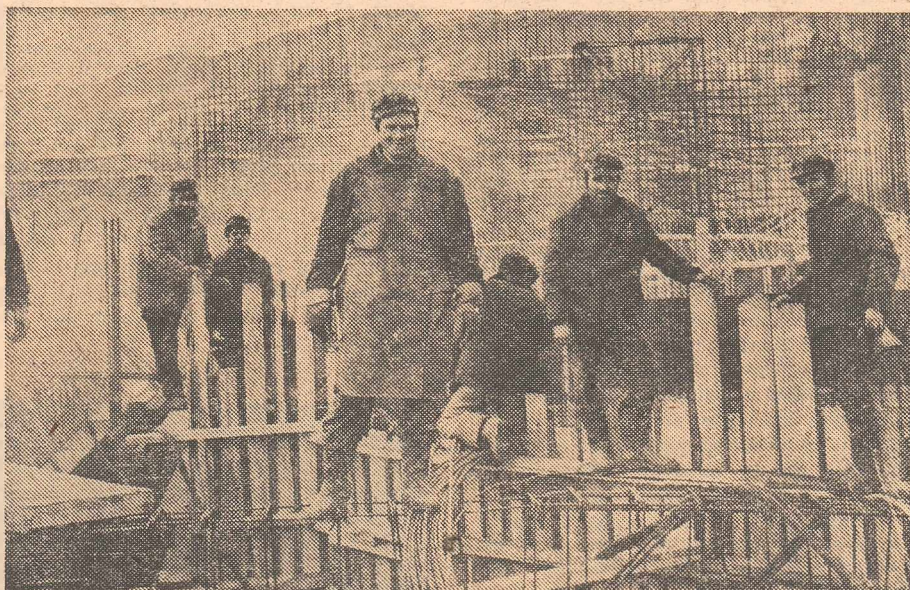
★

Nu știu cum e mai bine. Nu se leagă mai nimic. Ne privim, ne dăm răgaz, prea mult răgaz. Nimic. Omul pare impenetrabil, deși este evident că vrea să mă ajute. O țuică fiartă ar fi făcut minuni, dar cine mai scria. Începem cu la evidența populației. Numele: Dumitru Văduva. Vîrsta: 45 de ani. Locul și data nașterii: sat Colțești, comuna Alunu, județul Vilcea. Insu-

„Trapeziștii” lui Gheorghe Turcanu

„La cumpăna dintre cele două cincinale, hidrocentrala noastră de la Călimănești este un fel de ștafetă”

Ion Ionescu — campionul metrilor cubi de beton turnați la hidrocentralele din România

rat, are doi copii. Soția lucrează la C.A.P., la Alunu, băiatul e la liceul silvic din Rîmnicu Vilcea, fata e dispecer la mina din Alunu. Meseria: fierar betonist. Sistemul de roade, că fiecare a făcut armata unde a avut un caporal care întreba cine ești și de unde vii.

— Am lucrat la Ișalnița, la Govora, la Călimănești. Asta e a șasea hidrocentrală. Mai greu a fost la Govora. Fac naveta sîmbăta. Viața e bună. Cîștig cam 4500—5000 de lei pe lună. Cu banii țin copiii la școală, C.A.P.-ul unde e nevastă-mea nu e prea pricopsit, că-i teren de deal. Echipa mea are 27 de oameni, fierari și sudori. Majoritatea, tineri, pricepuți și inimoși. Cînd am venit eu la TCH, am adus încă trei oameni cu mine. N-au plecat. Cine pleacă, pleacă speriat de iarnă. N-ai ce face, fierul trebuie să-l ții cu mina, cînd îl ridici se prelinge apa pe minecă. Un tînrar cîștigă bine, zic eu. Uite, Cojocăre

Petre, pe care l-am adus din Alunu. Ia cam 3000 de lei pe lună cu categoria a doua.

Oamenii lui Dumitru Văduva ridică armătura pe inelul generatorului. Se fac două armoblocuri pentru boturile de pilă din amonte, treabă cu care sînt în grafic, ba chiar au un ușor avans pe care vor să-l mărească, că nu se știe ce mai aduce iarna asta care i-a înzestrat în numai cîteva zile cu aproape jumătate de metru de zăpadă, chestie care nu s-a mai întimplat de foarte multă vreme.

★

S-au excavat trei milioane metri cubi de pămînt și s-au turnat 150 000 metri cubi de beton. Campionul metrilor cubi de beton turnați la toate hidrocentralele din țară este Ion Ionescu, un bărbat scund, vioi, cunoscut de la Bicaz pînă pe Valea Oltului, de la cel mai tînr hidrocentra-

list și pînă la „ministru de resort”, de nea Ionescu Milionarul, deși el crede sincer că a turnat mai mult de două milioane de metri cubi de beton, fapt împlinit aici, la Călimănești. El este cel care crede că primul hidrocentralist din România este moldovean, pentru că „vezi mata, Bicazul...”

— De ce or fi plecat apoi moldovenii în toată țara ?

— Totul se trage de la foamea din '46—'47. Eram la Anina, aveam 16 ani și amestecam marmelada cu apă ca să ajungă. Dar acum, vezi bine, se întorc moldovenii acasă, au orașele lor mari, au industria lor. M-am întors și eu după ațiștia ani la Bicaz, Vidraru, Goranu, Rîreni, Călimănești. Bani am avut și am, dar n-am ținut la ei, n-am fost mină strînsă, mi-a plăcut să trăiesc bine, să mînc bine, să beau un vin bun, să nu le lipsească copiii și nevastă nimic. Pentru copii socotesc că importantă este educația, ia'tă cel mare lucrează cu mine aici, este electrician și săptămîna trecută l-am primit în partid, iar celălalt este la Liceul militar din Craiova.

— Unde s-au născut ?

— Cel mare la Bicaz și cel mic la Vidraru, amîndoi în ianuarie, dar fiecare în alt an. La primul, femeia năștea la Tașca și eu turnam o lamelă la blocul 5. Cum vezi, unul e moldovean, altul muntean și amîndoi cresc în Oltenia. Vara însă mergem fie acasă, fie în Ardeal, să vedem locurile.

— Cum e Oltul după ce ați stat zece ani față în față ?

— Eu m-am născut la o sută de metri de Prut. Apă repede și frumoasă ca și Oltul, apă de care n-ai vrea să te despartii sau măcar ai ține să fi pe aproape.

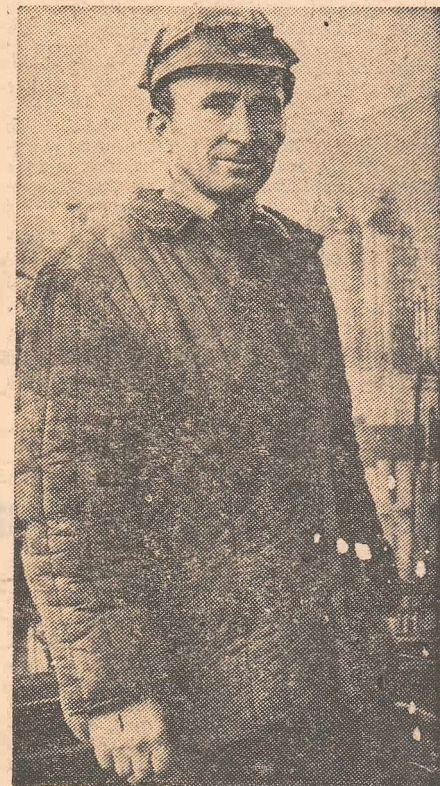
— Și dacă n-ați fi fost plecat la Bicaz, Vidraru, Olt ce ați fi făcut ?

— Mi-ar fi plăcut să fiu mecanic. Cu betoanele e greu...

★

Hidrocentrala aceasta care va înfrumuseța Călimăneștiul cu lacul și barajul de peste Olt este importantă nu numai pentru sistemul hidroenergetic național, deși, firește, aceasta este rațiunea sa. Dar ea este importantă și pentru biografiile hidrocentraliștilor adunați aici, mari meșteri, doctori în betoane, oameni simpli și complicați totodată (complicați pentru că l-am întrebât pe nea Ionescu Milionarul ce ar fi făcut dacă i se spunea așa, milionarul, pentru că ar fi avut chiar un milion de lei, și care mi-a răspuns că n-ar mai fi stat aici, ci s-ar fi întors acasă, la Mitoc, în Botoșani, deși, spunea el, dacă s-ar gândi bine n-ar avea ce face cu banii aceia pentru că de hidrocentrale tot nu s-ar fi lăsat), oameni care își completează „palmaresul” cum i se întimplă șefului de lot Ion Obrocea, care are pentru prima dată pe mină o hidrocentrală „de la a la zet” și știe că va ieși foarte frumoasă, oameni care își împlinesc aici, între munți, debutul, cum i se întimplă inginerului stagiar Mihai Antal, inginer-șef și secretar de partid pe șantier. Mihai Antal spunea că hidrocentrala de la Călimănești înseamnă un dublu succes pentru constructorii de pe Olt: „faptul că sintem la zi cu lucrările înseamnă ultimul nostru succes al cincinalului care se termină iar terminarea construcției în toamna viitoare reprezintă primul succes al cincinalului care începe. La cumpăna celor două cincinale barajul nostru este un fel de ștafetă”.

RAZVAN BĂRBULESCU

Dumitru Văduva: N-ai ce face, fierul trebuie să-l ții cu mina, cînd îl ridici se prelinge apa pe minecă și cine pleacă, pleacă speriat de iarnă.

CINCI ANI DIN VIAȚA NOASTRĂ,

UN BILANȚ AL ULTIMILOR CINCI ANI DIN VIAȚA NOASTRĂ ESTE TONIC, OPTIMIST, REVOLUȚIONAR ȘI ROMANTIC. SOCIETATEA ROMĂNEASCĂ A CÎȘTIGAT NOI DIMENSIUNI, NOI ORIZONTURI. OAMENII AU DEVENIT MAI LUCIZI, MAI PROFUND CONȘTIENȚI DE FAPTUL CA STĂ ÎN PUTEREA LOR SĂ MODELEZE ISTORIA, SĂ O ÎMPUNĂ ÎN SENSUL PROGRESULUI, SĂ O TRASEZE ATIT PE HÎRTIA DE CALC CIT ȘI ÎN VIAȚA DE TOATE ZILELE, SĂ-ȘI REDACTEZE DIN TIMP SCENARIUL EXISTENȚEI LOR VIITOARE ÎN CADRUL VASTULUI PROGRAM DE PERSPECTIVA AL SOCIETĂȚII NOASTRE. UN ÎNALT NIVEL DE CONȘTIINȚĂ, DE RĂSPUNDERE ȘI DE COMPETENȚĂ CARACTERIZEAZĂ CLIMATUL SOCIAL. OAMENII SÎNT MAI BOGAȚI, MAI SIGURI PE EI ÎNȘIȘI, PE DESTINELE LOR, TRĂIESC ÎN CASE NOI, CONFORTABILE SAU TRĂIESC CU CERTITUDINEA CĂ SE VOR MUTA ÎN CURÎND ÎN CASE NOI, ÎN ORAȘE NOI. AU LOCURI BUNE DE MUNCĂ ASIGURATE, NU SE TEM DE FLUCTUAȚILE SOCIETĂȚII DE CONSUM, SE ÎNCONJOARĂ DE ELEMENTE DE CIVILIZAȚIE TOT MAI NUMEROASE, ASPIRĂ TOT MAI CUPRÎNZĂTOR SPRE CULTURĂ ȘI ARTĂ, ÎȘI CRESC COPII SANĂTOȘI, TEMENIC PREGĂTIȚI, CAPABILI SĂ TRĂIASCĂ ÎNTR-UN VIITOR CARE LE APARTINE DE PE ACUM.

PUBLICĂM MAI JOS CITEVA DIN DESTINELE OBÎȘNUITE DE OAMENI ÎNȚILNIȚI PE ÎTINERARELE NOASTRE DE REPORTERI. OAMENI CU VIETI OBÎȘNUITE ÎNTR-O ȚARĂ ÎN CARE STAREA NORMALĂ DE A FI CARACTERIZEAZĂ PE DEPLIN SENSUL CIVILIZAȚIEI NOASTRE UMANISTE. CONCLUZIILE DESPRE ÎNALTUL NIVEL DE EXISTENȚĂ ȘI DE RESPONSABILITATE ATINS DE GENERAȚIILE CARE CONSTRUIESC ASTĂZI SOCIALISMUL, LE VETI TRAGE SINGURI ÎNTREBAREA ADRESATĂ TUTUROR A FOST: CE AȚI REALIZAT ÎN ULTIMII CINCI ANI DIN VIAȚA DUMNEAVOASTRĂ, ÎN ANII CINCINALULUI 1976—1980?

Trepte spre personalitate

„Sînt jumătate fiică de muncitor, jumătate de țaran. Tata e ceferist navetist. Vine și pleacă, de 30 de ani, din satul Dorobanțu, comuna Plătărești, jud. Ilfov. În timpul liber e un om al cimpului, al pămîntului, așa cum este mama 365 de zile pe an: țărăncă, lucrînd în C.A.P. Sîntem 3 frați și toți ne-am ales destine de muncitori și drumul Bucureștiului. Sînt cea mai mare dintre ei și am urmat școala profesională textilă, clasa de filatoare, pregătindu-mă pentru o muncă grea, dar fiilor de țărani nu le e frică de greu. Așa sîntem educați. Numai astfel avem conștiința valorii și puterii noastre. Gheorghe, cel mijlociu, acum are 25 de ani, este strungar la I.C.M.A. — un strungar bun care nu ne face de rușine —, Anghel, cel mic — electrician la I.M.U.A.B. Întreprinderi mari și de prestigiu. Am înțeles, vă interesează numai destinul meu în ultimii cincinali? Am parcurs cinci trepte spre personalitate. O să vedeți că sînt cinci. Coincidență, desigur. Nu e vorba de cite una pe an. În primul rînd, am făcut un mare pas spre maturitate. La începutul cincinalului abia ieșisem din adolescență. Eram o muncitoare filatoare oarecare, conștiincioasă și ambițioasă. Eram secretară U.T.C. a organizației nr. 3 din unitatea B, filatură. În acești cinci ani, unitatea noastră s-a mutat într-o clădire nouă, spațiu industrial modern și s-a utilat modern. Montașii noilor mașini s-a făcut treptat, fără nici o pierdere de producție. Nu s-a închis fabrica. Dar fără acordul și conștiința noastră, a muncitorilor, că trebuie procedat astfel, că trebuie să acceptăm efortul, nu s-ar fi putut realiza. Sigur, o să spuneți, nu-i nimic extraordinar, în toată țara se întîmplă asemenea fapte, sînt de acord. Sîntem un fapt comun și tocmai asta este extraordinar, nu-i așa?! Și totuși, să știți, nu-i ușor să muți o fabrică dintr-un loc în altul și să realizezi în același timp același volum de producție și de bună calitate. Ca secretară U.T.C., am fost și o printre cadrele care au mobilizat oamenii, susțineam moralul tinerelor și asta a fost pentru mine o treaptă spre autodesoperire. Nu știam că pot fi un bun organizator de oameni și animator pentru o idee, pentru scopuri majore și că pot, deși tinăraș, să am autoritate, să trezesc prețuirea celor din jur. Conducerea întreprinderii m-a promovat ca laborantă. Chiar la debutul cincinalu-

lui, în 1976. Am fost trimisă la un curs de laboranți. Și asta a însemnat încă o treaptă pentru mine. Asta fac acum și îmi place munca mea și știu cit de importantă este pentru filatura noastră și, fără să spun vorbe mari, chiar pentru țară. Calitatea firelor noastre textile ce pleacă în toată industria ușoară cit și peste hotare, la export, depinde și de mine. Chiar foarte mult. De probele și determinările pe care le execut pe tot fluxul de producție. Intrînd în rîndurile membrilor de partid, kolegele mele, oamenii din secție m-au ales secretar adjunct al organizației P.C.R. nr. 3, al aceleiași organizații unde am fost secretar U.T.C. Deși sînt tinăra, femeii cu părul alb vin la mine nu numai cînd au probleme cu mașinile ori cu materia primă, mai ales în schimbul de noapte, ci și cu probleme personale. Este încă o treaptă pentru mine! În decembrie 1977 m-am căsătorit. Cu Traian Sava, muncitor reglor la Întreprinderea optica română. Sîntem, se cheamă, o tinăra familie de muncitori români care n-o duce deloc rău. Încă nu avem apartamentul visurilor noastre, însă îl vom avea — sîntem pe tabelul de urgențe, la I.O.R., și ne va fi repartizat în cursul anului 1981, așa are soțul promisiuni —, locuim într-o garsonieră, în cartierul Ferentari, care tot soțului, ca nefamilist, i-a fost repartizată, din fondul de stat, de către întreprindere. Ca orice tinăra familie de muncitori care cîștigă bine, dacă muncește bine, ne-am cumpărat frigider, aspirator, mașină de spălat rufe, televizor, aragaz... și am pus deoparte o sumă de bani pentru mobila viitorului apartament. În acest cincinal, precum se știe, ni s-au mărit de 2 ori retribuțiile, așa că am făcut salturi importante și la acest capitol. Și am mai urcat o treaptă a maturității: am devenit mamă. Sava Mirela Florentina are 2 ani, locuiește la bunica din Plătărești, iar cînd va implini 3 ani va deveni bucureșteancă cu toate drepturile și elevă de... grădiniță. Întreprinderea noastră are una dintre cele mai bune grădinițe din Capitală. M-ați întregat și v-am răspuns ce au însemnat ultimii 5 ani în viața mea. Sînt un om demn care muncește demn, și atât!”

Acestea sînt cuvintele declarate nouă de către tovarășa Cornelia Sava de la Întreprinderea textilă „7 Noiembrie” din București.

Însoțește omul cînd face ceea ce-i place. Simplu, fără laudă. Cu trudă, cu efort. Cu bucuria realizărilor, a produselor care se adună în ograda propriei cooperative. Cu teama și neliniștea eșecurilor, a naturii care oricînd poate distruge tot ceea ce s-a făcut în zile și nopți de muncă. Vorbim de „cultură mare”, de „direcția agricolă”, de „calamități naturale” sau de „omida neagră”, de economii, producție (și aici își aduce aminte cum în '75-'76 a realizat peste 2500 kg de soia la hectar, cîștigînd concursul organizat în colaborare cu o firmă străină, în cadrul unor schimburi economice). Mai vorbim de cele 8 unități C.A.P. aflate în subordinea Consiliului unic, de faptul că împlîntor anul acesta C.A.P.-ul de la Ploșșoru, de unde a plecat, e pe ultimul loc! Apoi, despre „Progresul”, echipă pentru care uită de toată oboseala urmărindu-i evoluțiile. Spectacole? Rar mergem la teatru. Ultimul spectacol? La Național, „Cavoul de familie”. Acum putem merge ceva mai des pentru că băiatul e mare, în clasa a VIII-a, și își face singur lecțiile, dar și pentru că are cine

să ne ia bilete. Un văr din București are grijă de noi. Altfel n-am avea timp și pentru teatru. Realizări? O mașină. Skoda. Planuri de viitor? Să-și ia băiatul treapta la liceu și mai vedem noi. Să fim sănătoși și în puteri.

Nu-i publicăm fotografia, nici nu vrea publicitate, dar am dori ca din aceste cîteva rînduri să vă imaginați un om al muncii din zilele noastre, conștient de datorită lui, bucurîndu-se pentru familia lui la fel de mult ca și pentru familia cealaltă, mai mare, a celorlalți oameni ai muncii, alături de care muncește. Modest, cu un zîmbet bun oprit pe chipul brăzdat de cute adînci, deși are doar 40 de ani, omul acesta poate trece oricînd pe lingă noi fără să-l remarcăm. Este unul dintre oamenii muncii pe lingă care trecem în goana cotidiană fără a-i saluta. Oameni buni, cinstiți, harnici, modești. Lor le adresăm acum un bună ziua! „În asemenea împrejurări, bună ziua încează să mai fie doar o formă de politețe, spre a redevini ceea ce a fost cîndva: un ritual plin de farmec și de omenie”, spunea același scriitor.

Am devenit ceea ce mi-am dorit: EU ÎNSUMI

Case pentru oameni făptuiește Cornel Moraru. Blocuri pentru eternitatea orașului, pentru frumusețea lui inconfundabilă, case pentru cămine calde, unde să se nască și să crească copii fericiți. L-am întilnit deunăzi într-o călătorie spre centrul unuia din marile orașe care au crescut la marginile Bucureștiului. Pe bulevardul Metalurgiei. Arteră-magistrală pe care o locuiesc și o străbat zilnic veritabile populații de muncitori ai vastei citadelle metalurgice numite scurt, dar nu mai puțin tandru — I.M.G.B. Ne întilnim foarte des cu numele său. Blocul II 32, blocul II 33, blocul 18, 20, 16... Șef de puncte de lucru: subinginerul Cornel Moraru. Execuția casei codificată „2A”, blocul-portal, edificiul-sinteză care deschide nu numai în spațiu marele bulevard, ci mai ales ca tratare urbanistică individuală, ca idee de habitat al locuitorului de azi, adică de confort urban, de confort psihic și estetic. Arhitectul Gheorghe Leahu a contopit în acest bloc sugestii nenumărate, sugestii pe care șeful de lot Cornel Moraru, cu mesteria lui mari, le-a transformat într-o realitate concretă, viabilă și în același timp discretă, ca însăși arta. Cornel Moraru a terminat facultatea de subingineri în 1977, în miezul acestui cincinal, cum zice. Și ne roagă să nu-l confundăm cu vestitul constructor Gheorghe Moraru, Eroul Muncii Socialiste. La asta ține foarte mult, dacă nu cel mai mult, deși îl iubește enorm pe purtătorul acestui înalt titlu, pentru că este tatăl său. A intrat în viață cu povara acestei extraordinare celebrități. „Am făcut cu «bătrînul» un legămint: să nu uităm nici o clipă că sîntem fiii unui Erou al Muncii Socialiste și să uităm în fiecare clipă că sîntem fiii unui Erou al Muncii Socialiste! Adică, să nu profităm, cerînd favoruri, dar nici să fim handicapați. Să-l întrecem, să-l întrecem cit mai mult cu putință, ca să-l putem privi în ochi!”

În galop, căci timpul îl presează — termenele sînt strînse pentru predarea la cheie a blocului 8A din Drumul Găzaruului — ne vorbește despre ce s-a petrecut în viața sa în ultimii cinci ani. „Am devenit ceea ce mi-am dorit: eu însumi. Constructor ca și tata, și tot ca el, un om cu priză la oameni. Muncitorii cu care lucrez mă respectă, mă prețuiesc și cred, chiar, că mă iubesc. De fapt, și eu îi prețuiesc, îi iubesc. Noi, constructorii, sîntem o familie. Munca noastră e aspră și avem nevoie de dragoste, de prețuire și de satisfacții. Fiecare bloc terminat este pentru noi o viață. Trăim în fiecare pentru că în fiecare am pus viață, efort, dăruire”. Deci, în 1977 absolvă Institutul. Cunoscut fiind la Grupul 5, deoarece toate vacanțele a muncit pe șantiere „ca necalificat, căram cu roaba și cu targa”, este numit direct șef de punct de lucru. Aplică pentru prima oară în București finisajele mecanizate ale fațadelor din prefabricate cu strop de piatră. Cu o productivitate fantastică. În 1980 este promovat șef de lot. După trei ani de muncă își poate încrusta numele în zidurile a peste 500 apartamente. Un record! „Nu-mi aparține decît în măsura în care a trebuit să răspund la o comandă socială. Ritmul construcției de locuințe în Capitală în acest cincinal e prea binecunoscut. Numai grupul nostru, în patru ani, a înălțat peste 18 000!”

Trăiește cu adevărat în prezent acest tinăra bărbat care, de curînd, a implinit 27 de ani. În 1978 s-a căsătorit cu o ingineră electrotehnică, fostă colegă de școală primară. Devine la rîndu-i tată. Devine, la rîndu-i, locuitor al cartierului Bercești, al unui apartament construit chiar de către colegii săi, din Grupul 5. Își mobilează complet cele trei camere, iar Gheorghe Moraru avansează fiului său cel mare 30 000 lei, aconto pentru o „Dacia 1300”.

Cornel Moraru se simte și este un om fericit. Cu vise și idealuri deja împlinite.

Om al muncii, bună ziua!

„...„Bună ziua! Bună ziua! Nimic mai frumos, mai nobil, mai plin de demnitate și de o solară omenie”. Sînt cuvinte rostite de un mare scriitor la o întîlnire prin scris cu un necunoscut. Bună ziua, deci, pentru omul din fața mea. Inginerul Mihai Mircea a fost numit inginer șef la Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Frățești, județul Ilfov. Înainte, adică prin 1976, era inginer șef la C.A.P. Ploșșoru din același județ. Sînt sate aflate în apropierea Giurguiului, sate așezate în bătaia vîntului și unde roadele pămîntului au un cuvînt greu de spus în

economia muncii. Nu vrem să legăm procente, fapte consemnate laconic, de acest om al muncii care-și face treaba uitînd de oboseală, uitînd uneori de căldura de acasă sau de lumina sălilor de spectacol. Vrem să-l arătăm așa cum e în această după-amiază de iarnă, de duminică. „Altfel, vine noaptea tîrziu, obosit, adaugă soția, Mihaița Virginia, medic veterinar, șef de fermă zootehnică la Ploșșoru, — obosit dar mulțumit. Și-atunci uită de oboseală”. Mulțumirea vine, gîndim noi, din liniștea aceea care

DIN CINCISPREZECE ANI ISTORICI

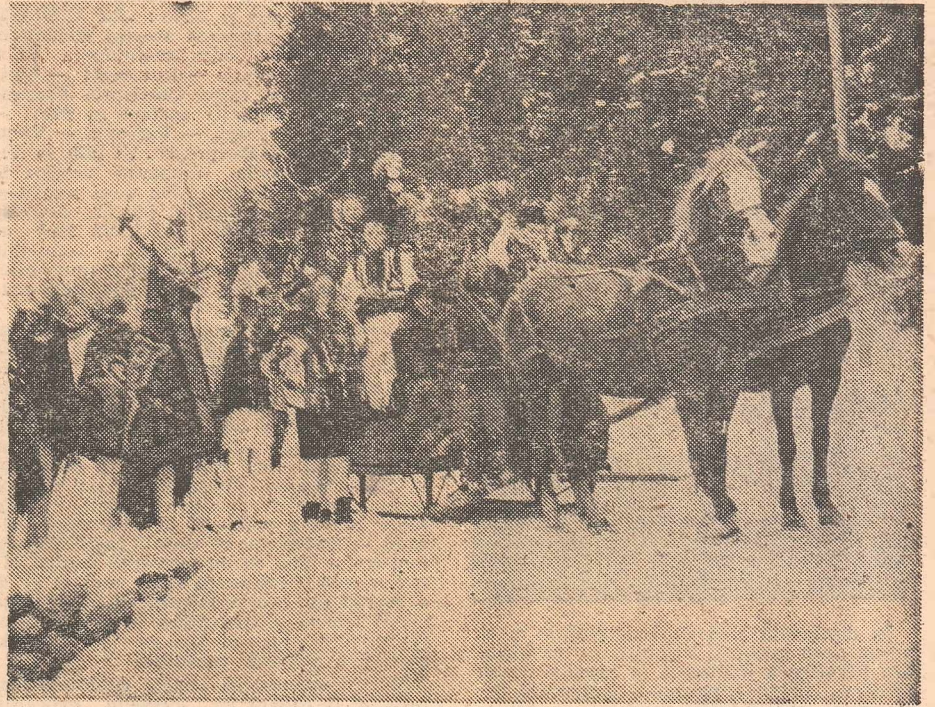
Departe și totuși foarte aproape de lume

Medicul stomatolog Andrei Jurcă a fost șef de promoție la Institutul de medicină și farmacie din orașul Cluj-Napoca, urma să devină cadru didactic universitar dar a renunțat la catedră ca să se reîntoarcă în îndepărtata așezare Roșia Montană din Munții Apuseni. Printre moșii săi. În Roșia Montană oamenii îl cunosc de copil, îl știu ca pe un elev cuminte și sfior, delicat și sensibil, spirit deschis în fața universului, preocupat de lectură și de destinele celor din jurul său. Ca medic stomatolog de circumscripție, revenit în Roșia Montană, a trebuit să ia totul de la început. A reorganizat cabinetul și laboratorul, s-a zbatut pentru utilitatea lui cu aparatul ultramodern și a pus la punct un fișier complex, de clinică universitară, pentru toți pacienții săi și pentru pacienții potențiali, studiind temeinic, științific și metodic, bolile dentare din zonă. Cabinetul său arată ca orice alt cabinet dintr-un mare spital. Vin aici oameni de pretutindeni, din localitățile învecinate sau de peste munți și văi să-și trateze dintele la doctorul Jurcă, om onest, modest, binevoitor, care răspunde la chemările pacienților la orice oră din zi și din noapte.

Casa bătrânească din Roșia Montană a fost reamenajată în ultimii ani și transformată într-un muzeu. Pentru că doctorul Andrei Jurcă e un sublim pasionat și amator de artă. Toți pereții sunt tapetați cu picturi și sculpturi, cu vechi icoane pe lemn și pe sticlă, interioarele sunt pline de mobilier baroc. Dar casa este mai ales plină de tablourile sale, reprezentând peisaje și portrete din Munții Apuseni. Prin urmare, ce a realizat în acești ani bogați, în acești ani de muncă și neliniște creatoare medicul Andrei Jurcă din

Roșia Montană, așezare în care se mai păstrează galeriile vechilor mine de aur de pe vremea romanilor și care se învecinează cu fabuloasa exploatare de cupru descoperită de curând? A înzestrat un cabinet medical exemplar, a vindecat câteva mii de oameni, a deschis trei expoziții de pictură proprie în Abrud, Clămpeni și Alba Iulia, primite cu mare entuziasm de vizitatori și de critici, a citit tot ceea ce este reprezentativ în literatura română contemporană, pină la ultimele apariții editoriale, nu scapă nici un spectacol însemnat la Cluj-Napoca, la Turda, la Baia Mare, la Oradea și chiar în București. Andrei Jurcă trăiește în creierul munților ca un cetățean al planetei aflat întotdeauna în epicentrul principalelor evenimente din viața celor patru miliarde de oameni. Destinul său de om este o creație a vremurilor pe care le trăim dar și al ambiției sale nobile, al ambiției sale extraordinare de a se realiza, de a fi în cel mai înalt grad util societății, de a se cultiva și desăvârși ca individ.

Conversind în casa părintească a medicului Andrei Jurcă, ascultând pe disc câteva din Preludiile și din Fugile lui Bach interpretate la orgă, conversind despre Marin Preda și Augustin Buzura, despre Camus și Sartre, despre Pablo Casals și Yehudi Menuhin, despre izolarea pe cale de laborator a primei gene, despre evenimentele din Africa de Sud și despre teritoriul foametei din Sahel, am trăit cu impresia că ne aflăm în imediata vecinătate a lumii dezlanțuite, nu îndepărtate, nu indiferente. Am avut imaginea unei vieți exemplare trăite la cea mai înaltă tensiune spirituală și în cel mai profund prezent.

picioarele afundate în covoare persane. Inceputul noului cincinal din viața sa de podar — 1976 — i-a adus numirea de șef de lot în cadrul șantierului. Avea de acum câteva lucrări ale lui, de care răspundea ferm, în județele Vilcea, Pitești, Dimbovița. Vorbește cu lux de amănunte despre podurile lui, aceste punți de trecere spre civilizație pe care le-a implantat de-a lungul și de-a latul țării cu temelii durabile peste veacuri. Cuvintele lui curg ca un poem închinat omului făuritor și creator. La Vilcea, în comuna Galicea, podul peste Topolog, care are 130 m lungime, 8 deschideri largi, a înghițit drumeașul de odinioară. „L-am numit, așa, pentru mine, „Balada vieții“, ca un contraargument al „Baladei morții“ lui Topirceanu. Podul meu peste Topolog va intra și el în temeinicia acestei lumi, dar ca un cîntec al reușitei, nu al morții“. Căta sint la această oră și pasajele de la Ștefănești (cu 4 deschideri, a 33 metri) și cel de la Găești peste linia ferată București-Pitești, „pasaj la care am aplicat o soluție combinată, unică în lume, ce aparține institutului nostru de proiectări“ — cu rampe cu boltă și prefabricate în console, numai rampele în consolă atingând 800 m.

Acest cincinal, recunoaște inginerul Aurel Sraier, a fost „cincinalul său de suflet. Temeinicia se numește ceea ce a sădit el în acești ani, nu numai în ale podurilor ci și în ce privește viața sa, familia sa. La 31 de ani are doi copii reușiți — o fetiță și un băiețel — are în proprietate personală un apartament pe care l-a contractat tot în acești ani. Soția sa e „bintuită“, la rindu-i, tot de punțile comunicării între oameni, fiind cercetător în domeniul telecomunicațiilor. Nu vor, deocamdată, mașină. I-ar răpi din ambianța apartamentului atât de primitor și atât de armonios mobilat, făcut anume parcă pentru oameni care, drumetind mai mereu în ale muncii, simt nevoia unor ore de refugiu, de tihnă, de bucurie a spiritului. Pictura, muzica, în special concertele de vioară, spectacolele de teatru sau cărțile bune, care nu lipsesc din bibliotecă, citite și comentate, le dau certitudinea că punțile spre lume create de amândoi prin muncă își au rădăcinile aici, în această casă a înlegerii, a temeiniciei, unde frumosul cîntec din copilărie: „Podul de piatră s-a dărimat / A venit apa și l-a luat. / Vom face altul pe riu în jos, / Altul mai trainic și mai frumos“, are o rezonanță profundă.

Aici unde se face pîinea trebuie să fii om cinstit, de caracter

Am tresărit cînd am auzit că pe unul dintre cei mai cunoscuți brutari din România îl cheamă Dumitru Ceas. Înalt, voinic, întotdeauna într-un halat alb, imaculat, Dumitru Ceas este într-adevăr un om de o punctualitate care provoacă multora procese de conștiință. Se trage dintr-o familie de brutari, dintr-o familie în care titlul acesta de noblete, de om care face piine se moștenește din tată în fiu. Unchi și veri săi sint brutari în București și în multe orașe din provincie. Acum, Dumitru Ceas este muncitor specialist în cadrul Fabricii de piine-Titan și cunoaște pină în cele mai întinse amănunte procesul tehnologic al fabricării piinii, al fabricării cornurilor, sticks-urilor, cornurilor de diferite feluri și forme sau al cozonacilor produși de întreprindere. În ziua în care l-am cunoscut împlinea 32 de ore de cînd se afla, fără întrerupere, fără o clipă de odihnă măcar, de veghe la noua șarjă de pane d'oro, controlînd, supraveghînd exactitatea rețelei și ritmurile de fabricație.

Soția sa, Anica Ceas, este la rîndul ei maistrul în întreprindere, presedinte de sindicat, om stimat și iubit de către tovarășii de muncă. Om bun ca piinea caldă, cum se spune la noi. Soții Anica și Dumitru Ceas trăiesc și muncesc în întreprindere ca în propria lor casă. Viața lor e legată de destinul piinii noastre de toate zilele. Și dacă piinea Fabricii de piine-Titan este mai bună ca altele, aceasta se datorează și abnegației și priceperii lor.

Ceea ce devine caracteristic pentru Anica și Dumitru Ceas este de fapt înalta lor conștiință profesională. Ei sint muncitori de esență. Ei nu lucrează niciodată în virtutea inerției, ci profund implicați în calitatea superioară a produselor de care răspund. Ei știu să-și respecte meseria. Știu să se respecte pe ei înșiși ca și pe tovarășii lor de muncă. Existența lor e armonioasă, plină de evenimente simple dar fericite. În ultimii cinci ani și-au cumpărat, în rate, în urma unor eforturi bine temperate, fără excese, un autoturism și un apartament de trei camere în complexul Miniș din Balta Albă. Astfel ei se află acum mai aproape ca oricînd de fabrică și răspund imediat, de urgență, ori de cite ori este nevoie de competența lor, ziua sau noaptea, pe fluxul tehnologic al piinii.

Între altele, tot în ultimii ani, Dumitru Ceas a fost solicitat să dea asistență tehnică la prepararea piinii într-o nouă fabrică din Cuba. Și faptul că a ajuns acolo se explică prin recomandările unor specialiști străini reputați pe mapamond! În rest, viața familiei Ceas e plină de spectacole, de concerte, de lecturi diverse, de excursii cu mașina în concedii sau la sfîrșit de săptămînă.

„Aici unde se face piinea trebuie să fii cinstit, să fii om adevărat, nu mincinos. Trebuie să fii om de caracter. Trăim într-un secol în care trebuie să avem respect pentru piine — ne spune Anica Ceas. Pentru că noi mincăm piine albă în vreme ce alții mor de foame pe planetă“.

Baladă pentru un constructor de poduri pe Topolog

În 1972 Aurel Sraier termina Facultatea de construcții, drumuri și poduri din Iași ca șef de promoție. Tinărul inginer, moldovean de origine — născut și crescut în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej — și-a ales la repartiție Bucureștiul. De poduri este nevoie peste tot, și-a zis, iar

șantierul bucureștean avea în subordine 8 județe. A devenit deci bucureștean conștient că teritoriul său de manifestare va fi țara, podurile rămînînd marea lui pasiune, de dragul lor respingînd propuneri ce i-ar fi asigurat o viață comodă, la un loc cald, în fața unui birou, cu

Argumentele unei vieți normale, nu ale unei vieți de excepție

— N-am făcut un bilanț al acestor cinci ani, dar dacă mă gîndesc bine au fost ani buni.

— Ce înseamnă exact ani buni, tovarășe Ion Neagu?

— O viață normală, cu tot ceea ce cuprinde ea, și bune și rele. Deci împlinirile mele, nereușitele cite au fost, bucuriile și toate celelalte pot fi argumente ale acestei vieți normale.

— Concret, care sint ele?

— Eu sint frezor de meserie. O anume conjunctură a făcut ca întreprinderea la care lucrez, întreprinderea de pompe „Aversa“, să aibă nevoie, ani în urmă, de cîțiva tehnicieni pentru unele birouri. Am făcut o școală de citeva luni, liceul îl terminasem mai devreme, și am devenit tehnician la serviciul învățămînt. În 1976 m-am reintors în producție. Nu-mi pria biroul, deși unii spun că eram destoinic. Îmi uitam meseria. Învătasem meseria de frezor pentru că îmi plăcea și nu din întâmplare. A fost un pas important această reîntoarcere a mea în producție.

— De ce? Se întîmplă nu de puține ori ca unii să prefere biroul.

— Îmi place să cred că știu ce vreau de la viață. Aveam categoria maximă și era păcat să mă pierd. Dădusem de două ori la facultate în 1975 și n-am intrat. M-am încapătînat să dau la electronică și n-a fost să fie.

— Și bune și rele...

— Au venit cele bune. Am mai luat o categorie, o am pe a șasea acum, am primit casă, trei camere, la doi pași de fabrică. Mi s-a născut cel de-al doilea copil, veniturile noastre au crescut cu peste 1000 de lei, urmare a majorării retribuțiilor în acest cincinal; mai exact, cîștigăm pe lună, cu banii pentru copii, 5600 lei și

sîntem sănătoși. Recunoașteți că au fost ani buni.

— Unde lucrează soția?

— Laborantă la laboratorul C.T.C.

— Unde v-ați întors în producție, în ce secție?

— Am ales scularia. Toți sint buni meseriași. Într-o întreprindere scularia adună elita muncitorească a unei întreprinderi.

— E drept?

— E firesc. Se lucrează doar piese unicate. Complexitate mare, tehnicitate, răspundere. Am cîștigat și concursul de cel mai bun frezor pe întreprindere însă am ratat celelalte faze, pe București și poate pe țară, din cauza unor întîzieri în programarea concursului intern. Vorbeam de calificarea oamenilor de la scularie și vreau să dau un exemplu. În cincinalul care se încheie, secția de turnătorie a fost dotată cu o linie tehnologică nouă, de înalt nivel tehnic. Pentru ea a fost necesară prelucrarea unor modele din bronz, metal mai greu de modelat și costisitor. Nu oricine poate executa asemenea modele. Este nevoie de o bună calificare, atenție, perseverență. Dar mai ales de răspundere, fiindcă după aceste modele se toarnă sute de mii de tone de piese. Am reușit să facem aceste forme cu aceleași utilaje și într-un timp scurt.

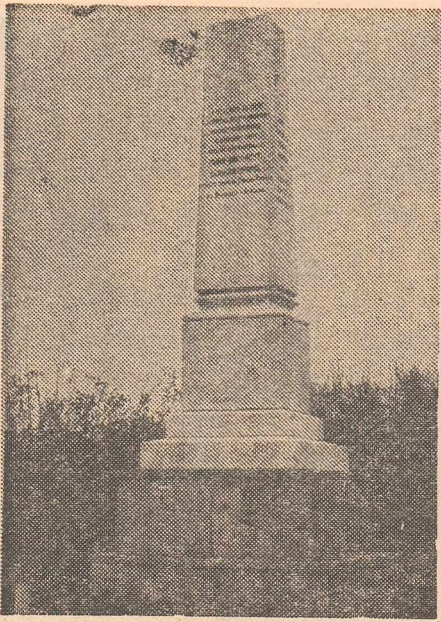
— Și totuși parecă rămîne un regret...

— Așa este. Facultatea nu-mi iese din minte. Nu diploma în sine mă frămîntă, nu țîn morțiș să-mi pun „ing.“ pe ușă. Nu-mi dă liniște nereușita. Ambiția face parte și ea din acea stare normală a vieții. Ar fi fost frumos poate să vă spun că la anul... dar, cu doi copii, dintre care unul va începe în cealaltă toamnă școala, nu-i simplu...

Grupaj realizat de CICI IORDACHE, CORNELIA BARBU, ADRIAN DOHOTARU, GEORGETA BLANARU, RĂZVAN BĂRBULESCU

60 DE ANI DE LA DESCHIDEREA „CELEI MAI MARI LINII AERIENE EUROPENE” PARIS — BUCUREȘTI

ZBORUL, UN DESTIN ROMÂNESC

În dimineața zilei de 9 decembrie a. c., pe-un timp pieziș și înghețat, în marginea din Băneasa a Capitalei, în zăpadă și sub ninsoare, în preajma unui obelisc de dimensiuni mai degrabă modeste, se petrecea una din cele mai mișcătoare ceremonii din istoria atât de mare în fapte și pilde a aviației noastre și, hotărât lucru, o sărbătorire de toată însemnătatea a prestigioasei aviații franceze.

Ne-am cam obișnuit cu ideea că întâmplările foarte importante ale lumii au neapărat și mari monumente, că meritul excepțional se cinstește prin marmure impunătoare în locuri frecventate. O idee, dealtfel, stimabilă cu observația că există și monumente a căror dimensiune trebuie considerată numai în cunoștință de cauză. Știind cauza, înțelegem cum se cuvine virtuțile excepționale ale pietrei puse spre aducere aminte.

Aici, la imediata vecinătate a aerogării Băneasa, se cinsteau începuturile exploatării primei linii aeriene internaționale din România și, cu aceasta, crearea, în primăvara lui 1920, a Companiei Franco-Române de navigație aeriană.

„În urmă cu șaiszeci de ani — a spus în cuvântul său generalul maior Aurel Răican, șeful Departamentului aviației civile din țara noastră — aici, pe aeroportul Băneasa din București a aterizat primul avion al companiei, legendă astfel, pe calea aerului, capitalele celor două țări, Bucureștiului și Parisului”.

Evenimentul de acum șaiszeci de ani interesă, de fapt, mai mult decât în ce privește strict transportul aerian. Ca să înțelegem mai bine cum stăteau lucrurile pe atunci cu aviația, în general, și cu aviația românească, în special, să notăm că Pierre de Florieu, directorul general al Companiei în chiar vremea începuturilor ei, socotea linia Paris — București și, prin ea, deschiderile spre multe capitale din spre partea aceasta a continentului „cea

mai mare linie aeriană europeană”.

Pe obelisc, așa și scrie: „La 12.XI.1922 a avut loc inaugurarea deschiderii liniei internaționale Paris — București — Constantinopol de către Compania Franco-Română de navigație aeriană și Paris — Strassbourg — Praga — Varșovia — Viena — Budapesta — București”. În 1923, la numai trei ani de la semnarea actelor de constituire — la inițiativa unui român și cu capitalul românesc al băncii Aristide Blank, ceea ce este, iarăși, un fapt ce merită să ne rețină atenția — compania realiza, prin placa turnantă a unor interese aviatice majore, ce are deodată Bucureștiului, o rețea aeriană de 3717 km.

Acum cifrele aproape că nu ne mai spun nimic, dar dacă adăugăm că aviația era la începuturile ei și că o linie aeriană pentru transportul de pasageri devenea, pur și simplu, un curaj, un act mai mult decât temerar, o inițiativă de vizionari, vom simți mai adinc valoarea inițiativei și a înfăptuirilor românești în domeniul aviației. Pentru lămurire, să notăm că primul zbor de noapte cu pasageri din lume aici s-a petrecut, pe tronsonul Belgrad — București, că zborul peste Carpați mai conta încă de performanță pentru piloți, oricâtă experiență ar fi avut ei și că o seamă de alte premiere, ce interesează astăzi istoria pionieratului în aviație s-au întâmplat cu români sau cu participarea majoră a aviației românești.

Și e momentul să scriem cuvintele cu care ar fi trebuit să începem evocarea noastră: dacă Franța contracta cu România deschiderea „celeii mai mari linii aeriene europene” și linia care a fost mai apoi, unul din temeiurile mari ale companiei Air France și pentru că Franța găsea partenerul potrivit, pentru că avea în țara noastră un companion ce dobândise de-acum o veritabilă notorietate în construcția de avioane și în performanțe aviatice.

„Ce noroc ar avea omenirea — va spune cîndva Henri Coandă — dacă ar exista multe națiuni care să-i fi adus — față de numărul de locuitori — atât cât i-a adus

nația română în ultimii 120 de ani. Și dacă ar fi să ne gândim numai la domeniul aviației, se confirmă contribuția noastră la cel mai îndrăzneț vis al omenirii — zborul”.

Anul 1980 este, printr-unul din acele tururi de forță ale vieții ce ne îngăduie să ne gândim la destin, la minunatul destin al românului de a privi în sus și în veșnicie, anul mai multor aniversări emoționante. Și nu numai pentru noi, ci pentru întreaga știință a lumii.

La 17 iunie, 1910, Aurel Vlaicu a realizat primul zbor în țară cu un avion românesc. Tot în 1910, la cel de al doilea Salon internațional al aeronauticii de la Paris, Henri Coandă expunea primul avion cu reacție din lume.

E frumos că unele din cele mai memorabile cuvinte scrise prin istoriile aviației, genul acela de cuvinte ce devin aproape embleme și consfințesc locul geniului și privesc pe inventatorii români. „Păcat, tinere — i-ar fi spus celebrul Gustav Eiffel lui Coandă, privindu-i născocirea — că te-ai născut cu 30, dacă nu cu 50 de ani prea devreme”. Și cu bună dreptate, fiindcă avioane cu reacție s-au construit abia după treizeci de ani, la începutul celui de-al doilea război mondial.

Prea devreme se născuse, dealtfel, și Traian Vuia, cînd în 1903, memoriul său asupra invenției numite „aeroplan automobil” adresat Academiei de științe franceze era clasat cu rezoluția ce astăzi ne apare de-a dreptul stupefiantă: „Realizarea și rezolvarea problemei zborului cu un aparat mai greu decât aerul este himerică”.

Și doar trei ani mai târziu, pe cîmpul de la Montesson, în Parisul ce-i numea invenția himeră, Traian Vuia s-a ridicat de la pămînt zburînd „cu mijloace proprii de bord” cum zice de-acum enciclopediile științei. Pentru prima oară în lume.

Și atunci cum este obeliscul de la Băneasa? Un monument modest sau un mare monument și un simbol major al aspirațiilor și faptelor aviației românești și mondiale?

În ziua de 9 decembrie, prin urmare,

Amintirile unui pilot de începuturi.

pe o vreme despre care se zice îndeobște că numai căldura sufletească și a prieteniei o mai poate dovedi, un grup destul de numeros de profesioniști ai aviației civile, ai TAROM-ului și ai AIR FRANCE-ului, oameni cu vocația zborului ori aflați direct în slujba intereselor majore ale transporturilor aeriene civile din cele două țări, la care se adăuga un număr de ziaristi ai presei scrise și ai televiziunii, români și francezi, sărbătorea șase decenii de colaborare „cifra de 71251 reprezentînd numărul de pasageri transportați în cursul anului 1979 în zborurile regulate și charter de cele două companii neexprimînd decît în parte strînsele relații de colaborare a căror continuitate sîntem convinși că o vom asigura și în viitor” (am citat din nou cuvîntul generalului maior Aurel Răican).

Cu acest prilej, al jubileului, în zilele de 8, 9 și 10 decembrie un avion TAROM a efectuat o cursă Paris — București (tur și retur) repetînd peste timp, în mai puțin de 3 ceasuri și se înțelege fără escale și în cu totul alte condiții, zborul temerarului Maurice Nogués, pilotul primelor curse.

Dacă este adevărat că pentru francezii această linie a însemnat un fapt de căpătîi în istoria companiei Air France, este tot atât de adevărat că România devenea, din anul 1920, una din țările deschizătoare de drumuri în transportul aerian internațional și că trecutul aviației noastre civile este mai mult decît prestigios.

O carte de actualitate în Editura Albatros, „Pilot de Linie” de general maior aviator Aurel Răican, o scriere metodică și, în același timp, o invitație pentru tinerii la nobilele profesii ale aviației moderne.

TAROM-ul propriu-zis se cheamă TAROM din anul 1954. Astăzi, în ce privește dotarea cu aeronave, siguranța și confortul zborului, al serviciilor, al lucrărilor de

scurte, la I.C.A.R. București și la Reghin, din inițiativa subinginerului Vladimir Novitzky; dar producția în serie de largă respirație a primei generații de planoare românești care își merită numele a început tot aici, la Brașov, în 1953, și numai peste cinci ani, în 1958, în cadrul unui concurs desfășurat în Polonia, reputatul pilot Mircea Finescu le consacră pe plan internațional calitățile. Dar acestea au fost începuturile...

Noua generație de planoare românești încorporează în suplețea aripilor ei, de la bun început, o sumă de calități capabile s-o înscrie cu succes în competiția mondială a domeniului. Inginerii proiectanți Viorel Ionescu și Ioan Ban, pilotul de încercare ing. Emil Iliescu, subinginerul Walter Wagner, conducătorul atelierului, de prototipuri, maistrul Ion Tudor, un veteran al industriei noastre aeronautice sau muncitorii Vasile Stoenec, Constantin Burja, Nicolae Tampa și Ion Dragomir, cițiva dintre cei mai prețioși colaboratori ai directorului tehnic Iosif Șilimon, sînt creatorii solidari ai reputației de care se bucură astăzi în lume planoarele IS 28 B 2 și IS 29 B 2, monoloc și biloc, exportate pînă în prezent în 15 țări, printre care S.U.A., Canada, Argentina, Australia, Japonia, Franța, Anglia, Suedia sau R. F. Germania. Primul, nu demult, a realizat cel dintîi record mondial al unui planor românesc: un zbor de mare distanță, dus-întors, însumînd un traseu cu o lungime de 823 km, în S.U.A. Iar motoplanorul IS 28 M 2, mai nou pătuns în arenă, înfăptuindu-se în formula aerodinamică a planorului, intrat în fabricație de serie în urmă cu trei ani, reprezintă un răspuns prompt al constructorilor aeronautici la adevărata penurie energetică și de carburanți: cu mult mai puțin carburant, mai mulți oameni pot zbura, mai mulți oameni pot învăța să piloteze. Într-adevăr, pentru școlile de pilotaj cel puțin, pînă una alta, motoplanorul IS 28 M 2, se arată a fi un

Aripi românești în competiție mondială

De la Brașov la Tocumwal, Australia...

Un an vechi se cade încheiat cu bine. Fiind vorba însă despre o profesie în care uneori se zboară înaintea anilor, ne ridicăm deasupra urărilor rostite complezent și batem la o poartă peste pragul căreia eroismul este la el acasă. Un eroism de toată ziua, prestat cu o destoinică dezinvoltură, și ieri, și azi, de citeva decenii încheiate, în lungul cărora aripile aviației românești și-au făurit un binemeritat prestigiu. Această poartă peste care eroismul e la el acasă, desigur, se deschide la Brașov, și nu în altă parte. Acolo am descins, acolo consemnăm izbînda menită să arunce noi lumini asupra unui an ce se încheie și aici în certitudine deplină.

Nu demult, pe adresa întreprinderii de construcții aeronautice din Ghimbav, o comună care a aspirat să devină și chiar a devenit o suburbie a Brașovului, a sosit un mesaj neobișnuit, pe care am fi tentați să-l transcriem integral, dacă nu am considera cu mult mai interesantă dezvoltarea netedă a împrejurărilor ce l-au generat. „We arrived at Tocumwal... — sună începutul lui laconic — after a most interesting ferry flight...” Un început care pecetluiește finalul incunumat de un remarcabil succes al unui raid fără precedent în istoria aviației, antrenînd trei motoplanoare de construcție românească pe ruta Brașov, Constanța, Alexandroupolis, Iraklion, Cairo, Luxor, Abu Dhabi, Karachi, Delhi, Kupang, Darwin, Tennant Creek, Alice Springs și, în sfîrșit, Tocumwal, Australia. Raidul a însumat 154 ore de zbor efectiv, de-a lungul a peste 21 000 km terestri, și pe parcursul lui a fost realizată o viteză medie orară de 142 km, cu

un consum de carburanți de sub 9 litri la suta de kilometri. Ceea ce este fabulos nu numai ca performanță aviatice, ci și ca record de chibzuință izbutit într-o lume frămîntată de o acută penurie a mijloacelor ce asigură propulsia cutezanțelor în domeniul dat.

Cu alte cuvinte, cei trei piloți ai firmei australiene Riley Aeronautics, care a optat pentru motoplanoarele românești, recent și impetuos ivite pe piața internațională a aparatelor de zbor, nu au regretat investiția lor de încredere. Cu alte cuvinte, IS 28 M 2 este un motoplanor pe care se poate conta în competiția deschisă în această clasă nouă a risipei de eroism și clarviziune tehnică... Și vom vedea curînd de ce este vorba, aici, și de clarviziune tehnică... Cei trei piloți australieni, ar mai fi de spus, pe parcursul raidului în care au încercat calitatea motoplanoarelor românești IS 28 M 2, au tentat să survoleze și Everestul. Era dreptul lor, de vreme ce înainte de a li se ridica în priviri Everestul au avut timp să știe că manșa din mina lor se află în relație nemijlocită cu absolutul. Cu absolutul înțeles ca siguranță totală de sine. Și numai timpul nefavorabil i-a împiedicat să realizeze și performanța aceasta, care i-ar fi uluit în primul rînd pe ei înșiși. Aviația de performanță fiind o îndeletnicire în care martorii oculari nu prea există, pentru că nu întotdeauna au prilejul fericit să se constituie în asistență.

Dar, pentru că am descins aici, la Brașov, se cuvine să-i acordăm acestui glorios oraș al aviației române medalia pe care o merită. Nu de azi, nu de ieri, ci de atunci

de cînd aviația există, cutează și speră la cutezanțe noi. La Brașov, construcțiile aeronautice au o tradiție care nu o dată a devenit obiectul comentariilor de presă. Acest privilegiu fiindu-i îndeobște refuzat, din motive lesne de înțeles, doar atunci cînd aparatele care decolau de sub Timpa, în anii celui de-al doilea război mondial, purtau în aripi semnificația unui destin militar. Totodată, la Brașov, în întreprinderea care a preluat cu curaj aceste tradiții, propulsindu-le spre altitudini proprii timpului nostru, nu sînt puțin interlocutorii — uneori malițioși, alții de două ori malițioși vizavi de profanii care nu se desprînd cu una, cu două de pămîntul de sub picioarele tuturor — în măsură să reaseze tradițiile urbel, cum dealtfel se și cuvine, în temelia durabilă a înfăptuirilor tehnice contemporane. Și nu numai în vorbă, ci, în primul rînd, prin fapte. Iar unul dintre acești interlocutori, directorul tehnic Iosif Șilimon, încă din 1942 cînd a fost cooptat în biroul de studii al vechii întreprinderii Aeronautice Române, participă nemijlocit la implicarea aripilor românești în noi și noi performanțe.

Însuși motoplanorul la care ne referim, IS 28 M 2, este o creație a colectivului de proiectanți și constructori pe care-l conduce și, înainte de a stăruia asupra muncii lor, convenim asupra unui tur de orizont privind începuturile: primele aparate de zbor fără motor românești s-au zămislit în condiții rudimentare, în atelierele de reparații și întreținere ale școlii de planorism de la Sinpetru, singurul lor merit fiind acela că au zburat; totuși; și s-au mai fabricat planoare, prin anii '50, în serii

reparație și întreținere, cele două companii aviatice naționale — TAROM-ul și mai nou înființatul LAR (Linii Aeriene Române) — fac o foarte apreciată competiție cu mari companii aeriene de pe mapamond.

În România există trei aeroporturi internaționale. Pe cei 3500 m de pistă de aterizare și decolare pot rula toate tipurile moderne de aeronave.

TAROM-ul înseamnă legătura, prin curse regulate, cu 38 de orașe importante din Europa, Africa, America de Nord și Asia. Cu avioane mari și pline de prestanță, precum Boeing-707, BAC-1-11, TU-154-B, IL-62 și IL-62-N și AN-24 (în curse de lung curier, curier mediu și scurt curier, cum frumos se zice în limbajul meseriei): E ceea ce se cheamă o companie în continuă dezvoltare, cu un istoric continuu argumentat prin linii noi. De la cele stabilite ori restabilite până în 1960 (Londra, Bruxelles, Paris, Stockholm, Praga, Helsinki, Moscova), cu acelea peste Atlantic (1962) și în fine, cu puțină unor curse foarte lungi, odată cu deschiderea în 1970 a noului aeroport internațional București — Otopeni (Amsterdam — New York, Karachi — Beijing, Amman, Tripoli, Kuwait, Bangkok, Singapore, Abu-Dhabi). Cursele charter TAROM sînt înregistrate și ele, în fiecare an, în peste 400 de aeroporturi din toată lumea.

În 1979 au zburat prin TAROM peste 3 milioane de pasageri. Practic, prin contractele „interline” cu felurite companii străine, TAROM-ul asigură legături (cu escale) cu orice loc din lume, fără a mai socoti faptul că pe Otopeni aterizează, în curse regulate, aeronavele a 19 companii străine.

La asta — de bună seamă — se adaugă serviciile interne ale TAROM-ului, legătura Capitalei cu 15 capitale de județ, pe 12.000 km linii aeriene.

„Ce importantă are cînd e făcut un lucru? — spunea cu mindria aceea nobilă a omului de merit care are de unde da, Traian Vuia. Important este că el există, că s-a făcut. Eu n-am căutat niciodată gloria, fiindcă gloria pierde adesea pe om. Eu nu lucrez pentru gloria mea personală, eu lucrez pentru gloria omenirii”.

Minunat prilej să poți vorbi tu, omul unei țări mici, de gloria omenirii, să ai puțină să te înscrii cu fapte la aceasta. Românii, în aviație, au fost cu prisosință făptuitori și genii.

Nu-l oare semnificativ că în cuvîntul lui Claude Augros-Dumée, directorul pentru Europa de est al Companiei Air France, odată cu omagiu marilor Vuia, Vlaicu și Coandă la aniversarea despre care scriem, s-a mulțumit pentru contribuția la patrimoniul tehnic al umanității și altor somități românești în inventica și în ingineria aeronautică: Elie Carafoli, Gogu Constantinescu, Radu Manicativ.

Pînă la numele celor care construiesc astăzi avioanele și elicopterele deceniului al nouălea, pînă la elogiul industriei aeronautice moderne, mai trebuie să scriem, spre memorie, numele celor ce-au fost ori sînt încă Ion Paulat (proiectul primului hidroavion românesc), Grigore Brișcu (constructor de elicoptere), Anastase Dragomir (inventatorul primei cabine catapulabile — și el unul din cei născuți cu zeci de ani prea devreme), Ștefan Alămaru, Nicolae Suru-Ionescu, Iosif Șilimon.

Pentru că în istoria, totuși, atât de scurtă a drumurilor lungi pe cerul „planetelor” „Cu mijloace de zbor mai grele decît aerul” au existat, există și vor mai exista români de seamă.

TUDOR OCTAVIAN

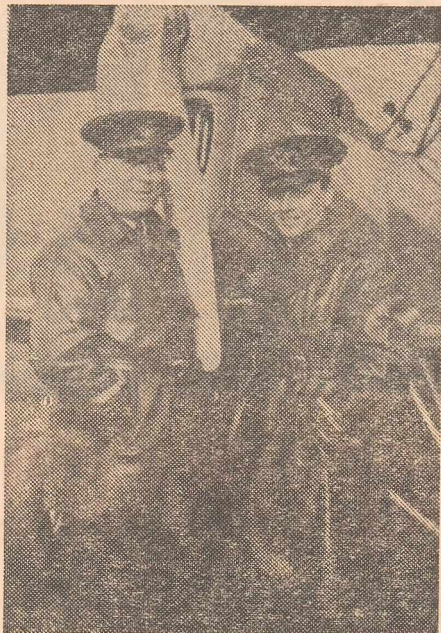
tip de aparat ideal, practic și economicos.

Pînă la raidul amintit mai sus, care-i consacra definitiv virtuțile, printr-o performanță unică, motoplanorul românesc IS 28 M 2 are deja o istorie. Cel dintîi livrat unui aeroclub de pe continentul american, a realizat zborul perimetral al frontierelor S.U.A. A fost certificată nu demult în Anglia, Australia și Elveția, bucurîndu-se de acum de o notă de seriozitate în plus și de o amprentă de valabilitate mondială. Se află în curs de certificare în R.F. Germania, Franța și Suedia. În S.U.A., unde regulamente specifice deschid accesul la zbor numai aparaturii echipate cu motoare înzestrate cu buji și dublă aprindere, a fost admis în sistem de zbor experimental. Alura lui ca atare nu este neobișnuită: unei lungimi de 7,5 m îi corespunde o anvergură a aripilor de 17 m. La plafonul de 4000 m altitudine, încă păstrează o viteză ascensională de 0,5 m pe secundă. A mai fost preferat și pentru alte caracteristici care-l recomandă: construcția metalică, capabilă să-i asigure în medie 15 ani de viață, trenul de aterizare escamotabil, cu două roți, și înzestrarea cu flapsuri. Nu întîmplător, motoplanourile din prima generație fabricate în R. F. Germania nu au fost în măsură să țină pasul cu realizarea constructorilor aeronautici brașoveni. Și fiecare generație nouă de aparate, și în acest domeniu, de-lanșează o nouă competiție.

Și în munca lor, în aspirațiile constructorilor aeronautici români aflăm însuși izvorul capacității lor de a-și înscrie efortul de concepție la nivele de exigență competitive pe plan internațional. Capacitate confirmată nu demult printr-un mesaj pe cît de laconic, pe atît de revelator: „We arrived at Tocumwal... after a most interesting ferry flight...”

MIHAI PELIN

O viață de om ce cuprinde întreaga istorie a aviației mondiale

Frații aviatori Gogu (stînga) și Ștefan Ștefănescu

Să-i spunem și noi așa cum l-au cunoscut și ovaționat prin anii '30 sutele de mii de admiratori: Gogu Ștefănescu. A fost și rămîne plăcerea marelui public de a acorda diminutive de alint eroilor populari.

Comandorul Gogu Ștefănescu, unul dintre cei mai renumiți acrobați aerieni pe care i-a avut vreodată aviația română, s-a născut la București ca primul din cei doisprezece copii ai unui modest muncitor la calea ferată. A venit pe lume la 4 aprilie 1896. Aprilie 1896 — decembrie 1980, sau două pietre de hotar în viața unui om, dar în cuprinderea cărora istoria s-a înscris cu cele mai fabuloase succese ale științei și tehnicii mondiale, iar între acestea, avîntarea în spațiul circumterestru și cosmic reprezentînd poate, cea mai fantastică împlinire a năzuinței umane. Desprinderea omului de pe pămînt cu aparate mai grele decît aerul, s-a produs practic sub ochii comandurului Gogu Ștefănescu dacă avem în vedere că acest veteran și decan de vîrstă al aviației române a văzut lumina zilei cu cinci ani înaintea încercărilor aeronautice ale brazilianului Santos Dumond, cu șapte ani față de zborul fraților Wright și cu un deceniu mai devreme decît zborul primului monoplan înzestrat cu mijloace proprii de bord, construit și pilotat de românul Traian Vuia.

În 1908, cînd Louis Blériot a uimit omenirea, traversînd în zbor Canalul Minciei, Gogu Ștefănescu era deja un flăcău de 13 ani. În același an, dealtfel la 18 octombrie, aviatorul francez sosea la București pentru o demonstrație aviatcă, lăsînd pe cerul Capitalei urmele primei mașini de zburat cu aripi și elice.

Evenimentul, ne povestește interlocutorul nostru, a avut loc pe hipodromul de la Băneasa în fața unui numeros public sosit să vadă această minune a începutului de secol. Avionul, dotat cu un motor Anzani de 25 cai putere (cît unul de motocicletă), s-a ridicat cîțiva metri, dar a revenit îndată la sol, deoarece i-a sărit elicea. Următoarea evoluție a avut loc abia peste două săptămîni, după aducerea de la Paris a unei noi elice, și a constat într-un tur al hipodromului la o înălțime de 80 de metri. Apoi oamenii s-au întors la casele lor cu sentimentul că au văzut un lucru neobișnuit, dar care amîntea în multe privințe spectacolele de temeritate și iscusință, oferite în mod obișnuit de trapeziștii circurilor.

Aviația, dealtfel, tîndea din ce în ce mai mult să se transforme într-un spectacol public și puținii au fost cei care, la ora respectivă, i-au putut ghici și anticipa utilitatea. Aparatele, construite din bețe, sîrmă, și roți cu spițe, arătau ca un soi de biciclete cu aripi de pinză. Cît a fost de rapidă și de imprevizibilă evoluția aeronauticii știm azi cu toții. Dar în anii începutului de veac, pentru un modest elev al Școlii de arte și meserii, cum a fost să fie și tînărul Gogu Ștefănescu (ca dealtfel pentru imensa majoritate a celor ce s-au nimerit să fie contemporani cu premierele aviației), zborul cu aparate nu însemna altceva decît un soi de joacă cu moartea și nicidecum o meserie obișnuită, la fel cum mai poate fi apreciată încă în zilele noastre indelectnicirea de cosmonaut.

Iată, așadar, un amănunt nu lipsit de adînc și tulburătoare semnificații. Fiindcă, dacă numai peste cîțiva ani — să zicem din 1915 și pînă în zilele prezentului, profesiunea de aviator a început să constituie îndeobște visul oricărui copil (în afara celor care, în ultima vreme, se doresc cosmonauți), în 1910 un asemenea gînd nu-și găsea încă loc nici pe cele mai îndrăznețe vulturi ale fanteziei. Pilotajul nu reprezenta o meserie, deci nu putea fi visat și rivnit.

Și totuși, Gogu Ștefănescu a devenit pilot. Așa cum, prin același joc al hazardului și după numai cîțiva ani de la evoluția lui Blériot și la scurtă vreme după

performanțele maistorașului Aurel Vlaicu, mai mulți tineri români au început să se califice într-o profesiune despre care nu avuseseră pînă atunci nici cele mai vagi noțiuni.

Începutul l-a făcut un avocat pe nume Mihail Cerchez, care, în dorința de a oferi publicului bucurestean spectacole aviatice, evident contra cost, a organizat la Chitila, un aerodrom școală dotat cu aparate de fabricație franceză. În fapt, un soi de stadion cu tribune și peluze, unde lumea venea, vizita hangarele din pinză, vedea la față piloții și apoi asista la desfășurarea competițiilor aeriene, la fel cum omul merge la meciurile de fotbal, la întrecerile hipice sau mai degrabă la spectacolele de circ. M-am numărat și eu printre spectatorii acestor, să le zicem, mitinguri aviatice. Lucram ca mecanic la Depoul C.F.R. și mă străduiam împreună cu tatăl meu să circesc cu o leafă modică nevoi unei familii numeroase. Acesta a fost și motivul pentru care, an de an, în timpul concediului, mergeam să lucrez ca mecanic la uzina electrică a aerodromului de la Chitila. Din acea perioadă îmi amintesc cu emoție de Aurel Vlaicu. Pionierul aviației române își testa în acea vreme aeroplanul „Vlaicu I”, construit la Arsenalul armatei de la Cotroceni. Am avut norocul să-l văd în ziua în care a traversat Bucureștiul în zbor și a aterizat la Chitila,

Iubirea de frumos

Un lemnar din Transilvania

A încetat din viață nu demult un bătrîn vestit lemnar de lîngă satul meu natal, dintr-un cătun dintre păduri transilvănene numit Cubleş, meșterul Matei Chioresanu, a cărui mină a ridicat case, porți, iconostase, mori, frotie, în toate satele din jur, la răscruci de drumuri și hotare: dar marea lucrare a acestuia țaran întelep este avionul făcut cu mina lui în aceeași epocă de pionierat a lui Vlaicu, în fața căruia și-a adus pasărea de lemn pe Cîmpia Libertății de la Blaj dinaintea de Unire, unde i-a fost strînsă mina de Nicolae Iorga și Octavian Goga.

Fiul său, Pancrațiu Chioresanu, învățătorul care mi-a pus și mie în mînă unelte, ca și altor cătăni școlari ca mine din tot satul, prin care am plămuit, după un an de ucenicie, un planor admirat, mi-a arătat de curînd toate documentele de epocă, afișele enorme din Clujul acelor vremuri care anunțau sîrbătorind avionul țaranului român din Cubleş.

Nenumăratele reviste românești, ungurești și germane chiar vedeau în avionul plămuit de Matei Chioresanu într-o epocă de absolut pionierat o lucrare excepțională, iar pe constructor îl sîrbătoreau ca pe un erou. Lipsa de bani în acea vreme a fost singura care l-a împiedicat să se ridice cu avionul său, să poată avea un motor, urmînd cronologic pe Vuia cu care a stat de vorbă la Blaj și care l-a prețuit lucrarea absolut originală. O monografie în curs de tipărire asupra țaranului de la Cubleş va aduce amănuntele de rigoare asupra vieții și lucrării acestui copil de țaran transilvănean cu o vocație împlinită prin răbdarea muncii. Fiul său Pancrațiu din satul Sard din anii tînerieții în satele unde a fost învățător a încropit ateliere unde toți copiii, cu o mare bucurie în orele lor libere, erau puși la lucru în lemnul care sub mina lor devenea zburător: devenea căuș sau lingură iar astăzi sub mina fiului marelui lemnar Matei, operă de artă populară.

IOAN ALEXANDRU

unde Mihail Cerchez organizase o demonstrație aeriană cu pilotul francez Molla. Tîn minte că Vlaicu a făcut o serie de evoluții temerare, întrecîndu-și adversarul în viteză și înălțime.

Dar nici unul din aceste momente ale copilăriei aviației române și mondiale n-a avut darul de a-i deschide gustul pentru aeronautică. Pînă într-o zi a anului 1915...

— Cînd meșterul nostru ne-a chemat pe mal mulți la el ca să ne citească un anunț apărut în ziarul „Universul”, prin care Liga Aeriană Română, de curînd înființată, solicita „elevi voluntari” pentru Școala de aviație pilotaj. Indemnizația ce ni se oferea depășea cîștigul meu lunar de la calea ferată așa că am hotărît să-mi încerc norocul în această nouă meserie. Evident, în ochii tuturor, opțiunea noastră a apărut atît de neobișnuită, încît am fost socotiți trîsnîți sau inconștienți. Dar, ne-am înscris totuși la școala de aviație. (În paranteză, fie spus la data respectivă, încă nu i se găsește aviației o utilitate precisă, iar în armată ea fusese asimilată

armei de geniu, iar primii aviatori au fost recrutați din rîndul cavaleriștilor.)

Instructajul — a continuat să ne povestească fostul as al aripilor românești — s-a făcut pe micul aeroport de la Băneasa (vizavi de cel actual), care în acea vreme se găsea la o depărtare bunicică de oras, dacă avem în vedere că terenul arabil și întinderile cu livezi porneau în această parte a Capitalei imediat după actuala „Piață 1 Mai”. Probele se executau pe sol pe avioane ce se clătinau la fiecare pală de vînt (motiv pentru care instructorii aveau loc numai în zile lipsite de orice perturbații atmosferice). Pregătirea consta dintr-o sumară inițiere teoretică, urmată de câteva zboruri de acclimatizare, cînd elevul urmărea mișcările pilotului și prindea din ochi conducerea aparatului. Nu existau comenzi duble, aparate de bord și, evident, nici parașută. După decolare, elevul trebuia să se descurce singur și cum, în aviație, greșelile grave sînt ireparabile, accidentele fatale n-au fost nici ele puține.

Gogu Ștefănescu și-a luat brevetul de pilot aviator în martie 1916, după care a început să evolueze pe aparate de război de tipul „Voisin” și „Cuadron J3”. În 1917 a făcut parte din escadrila de bombardament Breguet-Michelin 8 și a efectuat misiuni de luptă pe fronturile de la Brăila, Mărășești și Focșani, cu avioane care mai aveau încă mitraliera montată pe carlingă și din care piloții aruncau bombe cu mina.

După război a fost numit instructor de zbor la Școala de aviație de la Teucei, iar începînd cu anul 1930, cînd a început perioada mitingurilor aviatice, a devenit, în ovațiile miilor de spectatori, unul dintre cei mai cunoscuți acrobați aerieni, supranumit „asul de treflă” al aviației române, maistrul de neîntrecut în looping-uri, picaje, și manevre pe spate. Admirat și răsplătit cu aplauze și medalii, s-a dovedit compatriotul nostru și în cadrul unor competiții internaționale. Amîntim dintre acestea circuitul aerian al Micii Înțelegeri, efectuat pe ruta Praga — Cărocovia — Varșovia — Lvov — Iași — București — Belgrad — Zagreb — Brno — Praga (1929). Concursul aviatc de la Pilsen, unde a obținut cupa pentru regularitate și premiul pentru înaltă acrobație, și mitingul aviatc de la Ankara, unde, prezentînd avionul de fabricație românească „SET-Jaguar” a fost felicitat de președintele Turciei, Kemal Atatürk, care a ținut să-i dăruiască un ceas de aur gravat cu numele său.

Din această etapă de tinerețe a comandurului Gogu Ștefănescu, perioadă care coincide în fapt cu juneția aviației mondiale, am reținut cîteva momente ieșite din comun, provocate, cum se întîmplă îndeobște în aviație de situații limită.

— Prin 1935, în timp ce străbăteam un plafon masiv de nori, am simțit o izbîtură, care m-a obligat să redresez aparatul și să caut degrabă un loc de aterizare. Abia cînd am ajuns la sol, mi-am dat seama că intrasem într-un cîrd de corcîri. Altădată, în timp ce mă aflam deasupra gării Pantellmon, am auzit bîtînd ceva la motor. Apoi motorul s-a ambalat și a făcut un zgomot asurzitor. Am glisat puternic, am revenit și am izbîtit să prind un petec de mîrște. Ajuns la sol, am constatat, înmărmurit, că elicea avionului dispăruse. Sărise pur și simplu de pe ax. Am fost, de asemenea, și martorul unor scene de un comic dramatic. S-a întîmplat, de pildă, ca un elev de al meu să încerce de 16 ori să aterizeze, ratînd de fiecare dată. Am înțeles greșeala pe care o făcea, dar în vremea aceea nu exista nici un mijloc de comunicare între aer și sol. Atunci am scris cu litere de o șchioapă pe fuselajul unui avion „Inchide benzina, zevzecele!” și după decolare, apropiindu-mă de aparatul elevului meu, i-am indicat cu mina să citească pe fuselaj indicația notată. Sînt scene de film buf, dar pe atunci nimănui nu-i ardea să ridă de ele.

Dar activitatea de excepție a comandurului Gogu Ștefănescu se recomandă în primul rînd prin foarte dese misiuni în calitate de pilot de încercare, o meserie grea, plină de riscuri și de covîrșitoare răspundere. O meserie în care este vorba nu numai de a ridica de la pămînt o mașină ieșită din fabricație, ci totodată de a-i verifica cu minuțiozitate calitățile, comportarea aparatului în diverse situații, dar mai ales de a-i stabili coeficientul de rezistență la eforturi calculate teoretic de proiectant. Toate acestea însă într-o vreme în care nu apăruseră instrumentele de măsură și control cunoscute astăzi și cînd deci aviatorul trebuia să supună avionul prin manevre bruște la suprasolicități-limită. În asemenea situații, Gogu Ștefănescu a recepționat aparate ieșite din atelierele „Astra”-„Arad”, din întreprinderile I.A.R. Brașov, „S.E.T.” București, I.C.A.R. și Arsenalul aeronautic.

Iată în final și această înduloșătoare profesiune de credință:

— În aproape 40 de ani de muncă, am totalizat peste 16.000 ore de zbor, iar ca instructor am pus mîna în mina a peste o sută de zburători. Pînă în 1952, cînd am ieșit la pensie, am evoluat pe toate tipurile de avioane existente în România. Am vîrstă aviației mondiale, și soarta m-a hărăzit să devin și martorul fantasticului program de escaladare a cosmosului. Din păcate am văzut tot cu ochii mei și ceea ce nu mi-a trecut niciodată prin mînt în anii uceniciei mele: că aviația va deveni și unul dintre cele mai teribile instrumente de omucidere. Aviația trebuie să redevină în totalitatea ei ceea ce a fost la început: un mijloc de transport și de cercetare a spațiului circumterestru.

LIVIU TIMBUS

REALIZĂRI ȘI PROIECTE ÎN HOMEOPATIE

După cum știți, stimați tovarăși, „Flacăra” a îmbrățișat, de la bun început, cauza homeopatiei, piedind pentru ideea ca aceasta să capete un statut ferm, încetînd să mai fie o cenușareasă a medicinei așa-zise clasice, a medicinei alopate. Legat de asta, dat fiind faptul că dumneavoastră sînteți printre fruntașii homeopatiei românești actuale, v-am ruga să precizați care e, concret, stadiul în care se află această disciplină.

Victor Săhleanu: Cred că termenul de disciplină nu e cel mai fericit. Homeopatia e o metodă terapeutică bazată pe o anumită concepție despre reactivitatea individuală a organismului și despre interacțiunea dintre organismul bolnav și remediile homeopatice.

Nu e cazul, considerăm, să explicăm ce înseamnă și cu ce se ocupă homeopatia. „Flacăra” a scris în repetate rânduri despre asta.

Victor Săhleanu: De acord, numai că precizarea la care am recurs se impunea. Ba mai mult, insist asupra diferenței, nu disciplină, ci metodă terapeutică, în sensul că homeopatia se adaugă altor metode terapeutice sau, după caz, se substituie acestora, fără ca între medicina practică pe baze științifice și homeopatie să existe vreă opoziție, fie aceasta și formală.

Ioan Teleianu: Practica homeopatică aduce medicinei clasice un element în plus, de complementaritate, dacă vreți. Sînd așa și nu altfel, lucrurile se simplifică. Dacă ar fi o disciplină aparte, ea ar implica, vorbind de pe poziția organizatorului de sănătate publică, o rețea bine structurată, ceea ce noi n-avem la ora de față, homeopatia fiind la începuturile ei.

Pavel Chirilă: N-avem această rețea pentru că, în prezent, numărul homeopatiilor e redus. Timpul însă va schimba datele problemei. Cînd vom avea un număr mai mare de practicieni, rețeaua se va impune de la sine.

Ziceați, tovarășul director Teleianu zicea, că homeopatia e, ca problemă, abia la începuturi. Oare ?? Din cite știu, lucrurile nu sînt chiar așa.

Cezarina Tuchel: Practica homeopatică e veche în România, numai că ea a fost, multă vreme, ignorată din motive asupra cărora nu e cazul să insistăm. Că e veche, nu incupe nici o îndoială. Iată, încă la sfîrșitul anului 1847, după cum nota balneologul francez Joseph Caillet, lucrau la București 2 medici homeopati, al treilea trăind la Craiova. În 1840, funcționa la Oradea un spital în care se acordau și tratamente homeopatice.

Clar. Să stabilim, stimați tovarăși, care e termenul ce trebuie folosit, homeopat sau homeopatie ?

Gheorghe Bungețianu: Cred că tratamentul sau medicamentele sînt homeopatie. Doctorul însă e homeopat. Revenind la discuția de mai devreme, așa face o referire la tratatul „Tratamentul bolilor interne”, scris de Ferdinand Hoff, celebru medic alopatic. În paginile lui, Hoff recunoaște că, neobținînd uneori rezultate prin tratamente alopate, a recurs la homeopatie.

Pavel Chirilă: Nu numai că a recurs la homeopatie, dar a și obținut rezultate cu ajutorul ei. Altfel zis, Hoff recomandă homeopatia.

Ioan Teleianu: Dînd homeopatiei ce-i al ei, să subliniem că, din punct de vedere al instruirii, al educației, un practician nu se poate forma fără o foarte serioasă pregătire alopatică. Asta pentru că, introduc în discuție un singur argument, homeopatiei i se cere să aibă un diagnostic exact pentru a sesiza unde și cînd trebuie să intervină. Alopatică ajută toamă la stabilirea diagnosticului respectiv.

Gheorghe Bungețianu: Altfel vorbind, un homeopat trebuie să fie, în primul rînd, un alopatic și să aibă, în plus, cunoștințe din practica respectivă.

Sîntem, din nou, de acord cu dumneavoastră, problema e însă alta. De unde poate căpăta un homeopat cunoștințele de care aminteați ?

Victor Săhleanu: Aș răspunde eu. Normal ar fi să le capete în timpul cursu-

rilor universitare. Studenții să fie sensibilizați, să primească măcar citeva informații, dar nu se întîmplă așa. În cei 6 ani de medicină, programa analitică nu conține nici măcar o oră de homeopatie, lucru nefiresc.

Pavel Chirilă: Dacă s-ar introduce un minimum de ore, ar dispărea bariera dintre alopatic și homeopatie. N-aș vrea să fiu greșit înțeles, dar alopaticii sînt cei care tot fac această diferențiere. Asta pentru că nu cunosc decît una din metode.

Gheorghe Bungețianu: Așa e, o demarcație artificială, pină la urmă dăunătoare bolnavilor.

Pavel Chirilă: Mi-aș permite să mă refer la faptul că, în ultimul timp, citeva Premii Nobel pentru medicină s-au adresat studiilor făcute în sfera unor substanțe, endorfinele sau prostaglandinele, de pildă, care acționează în doze extrem de

clasic, o alergie costă 86 de lei, homeopatic, 15 ! O colită, 144 de lei alopatic și 36 homeopatic. O amigdalită acută, 118 și, respectiv, 21 de lei. Elocvent, nu ?

Neîndoios. Să revenim la chestiunea de mai devreme, cum ar putea homeopatia pătrunde în programa analitică ?

Victor Săhleanu: Ne-am gîndit la un curs de două ore, introdus de programa de Farmacologie și în cea de Clinică medicală. N-ar fi suficient, dar ar fi mai mult decît nimic.

Gheorghe Bungețianu: Profesorul Săhleanu are și n-are dreptate. M-aș declara de partea soluției cu 4 ore, jumătate la Farmacologie și jumătate la Clinică medicală. Acum, din păcate, homeopatia nici nu-i amintită.

Ioan Teleianu: Cred că trebuie avută în vedere și semiologia, care joacă un rol de frunte în homeopatie, fiind foarte bogată în informații. După mine, homeo-

patia este mai mult decît o modă. Ea a făcut, și la noi, importanți pași înainte, fără să se bucure însă, după opinia noastră, de climatul moral și material justificat de efectele și eficiența ei. Spre a dezbate citeva din problemele actuale ale homeopatiei, sectorul de știință al revistei „Flacăra” a organizat, săptămîna trecută, o masă rotundă, invitînd la cuvînt o serie de specialiști din domeniul respectiv.

Discuțiile s-au purtat la sediul Centrului de perfecționare a personalului superior sanitar, unitate aparținînd Ministerului Sănătății. Au răspuns, cu amabilitate, solicitanții noastre farmaciști Cezarina TUCHEL, diriginte al Farmaciei homeopate numărul 80 din Capitală, profesor

doctor docent **Victor SĂHLEANU**, președinte al Cercului de homeopatie din cadrul Uniunii Societăților de Științe Medicale, șef al Laboratorului de antropologie de la Institutul „Victor Babeș”, doctor docent **Gheorghe BUNGETIANU**, cercetător științific principal la Institutul de fiziologie, doctor **Pavel CHIRILĂ**, medic specialist, asistent universitar la Clinica medicală a Spitalului de urgență, doctor **Ioan TELEIANU**, director al Centrului de perfecționare a personalului superior sanitar, fost expert O.M.S. în pedagogie medicală, doctor **Sebastian NICOLAU**, expert-instructor în aceeași unitate.

Discuțiile au fost conduse, din partea redacției, de **Ovidiu Ioanitoaia**. Fotografii au fost realizate de **Elena Ghera**.

mici, în diluții de milioane de ori reduse față de remediile clasice. Cu asta...

Gheorghe Bungețianu: Ajungem, chiar și fără voia noastră, la homeopatie, la legea Arndt-Schulz, a inversării efectului în funcție de doză. Pe scurt, la diluții diferite, efecte diferite.

O clipă, o clipă, să nu ne îndepărtăm ! Opinați, din cite am înțeles, pentru introducerea unor noțiuni de homeopatie în programa analitică, da ? Cum ? Cînd ?

Ioan Teleianu: Prin cursurile deschise la centru vom reveni asupra lor, am făcut un prim pas, ajutați fiind de Ministerul Sănătății, în general, de Direcția asistenței medicale, în special. Deschizîndu-le, am vrut să atragem atenția asupra posibilității de a adăuga arsenalului terapeutic clasic o metodă valoroasă și eficientă. Ba mai mult, foarte ieftină și lipsită de pericole.

Victor Săhleanu: Homeopatia exclude reacțiile așa-zise adverse, toxice.

Discutam altceva și sîntem siliți, iată, să acceptăm un alt curs al expunerii. Fie, să limpezim, dacă tot a venit vorba, aspectul legat de accesibilitatea homeopatiei. Remediile homeopatice sînt ieftine, știu, întrebarea e cît sînt ele de ieftine ?

Cezarina Tuchel: Propunînd prețuri pentru remediile homeopatice, am întocmit un tabel comparativ, ajungînd la concluzii semnificative. De pildă, tratată

patia fructifică mai serios acest bagaj de informații. Acolo sau dincolo, homeopatia trebuie introdusă în facultate, asta e clar.

Pavel Chirilă: Peste tot, în lume, lucrurile stau așa, homeopatia fiind la loc de cinste. În Anglia, de exemplu, există o facultate specializată și o tipăritură a acesteia, „British Journal of Homeopathy”, ce apare trimestrial. Învățămîntul homeopatic postuniversitar e organizat, în Franța, sub egida unui Centru național, cursurile durînd 3 ani. În toate țările socialiste funcționează farmacii pe profil. La Moscova, din cite cunosc, acestea sînt în număr de 7, activitatea lor fiind strîns legată de serviciile unei policlinici cu 80 de medici homeopati.

Gheorghe Bungețianu: La fel, în Italia. Sînd la Roma 4 luni, la Institutul Forlanini, ca bursier, am urmat cursul de homeopatie al profesorului Negro, curs liber, dar foarte temeinic alcătuit.

Victor Săhleanu: Pot fi date încă nenumărate exemple, spitalele homeopatice de la Birmingham și Glasgow, ultimul avînd secții distincte pentru adulți și copii, cel de la Benares, din India, spitalul Saint Jacques din Paris, Policlinica universitară de homeopatie din Viena și așa mai departe.

Cezarina Tuchel: În Franța toate farmaciile au compartimente de homeopatie. **Ioan Teleianu:** Cel mai important mise

pare faptul că, în acest an, homeopatia a făcut și la noi, pași importanți.

Firește, acesta este lucrul cel mai important. De ce a fost nevoie să se aștepte atîta timp ?

Ioan Teleianu: E și vina noastră, a celor de la Centrul de perfecționare. Ministerul Sănătății ne-a trasat, încă din 1978, sarcina de a ne ocupa de homeopatie.

Cezarina Tuchel: Aș fi tentată să afirm că Ministerul Sănătății și învățămîntul superior farmaceutic au deschis primele ferestre. Ministerul a inaugurat cursurile de inițiere, iar facultățile de farmacie, din București și Tirgu Mureș, au stabilit 4 teme pentru tezele de diplomă din perimetrul homeopatiei. De 6 ani, Farmacistii care urmează, în Capitală, cursuri de perfecționare postuniversitare au în program o vizită la farmacia homeopată.

Am salutat, la vremea respectivă, deschiderea cursurilor de inițiere în homeopatie, puse sub egida centrului ce e, acum, gazda discuțiilor noastre. N-ar scrica, credem, să revenim asupra lor.

Sebastian Nicolau: Ele s-au desfășurat între 15 octombrie și 15 noiembrie, fiind urmate de 16 cursanți, medici primari și de diverse specialități, interniști, pediatri, psihiatri, neurologi etc. din 8 județe, Timiș, Brașov, Mureș, Prahova, Galați, Iași, Buzău și Vilcea. Aș dori să notez că direcțiile sanitare județene au făcut o selecție riguroasă, drept pentru care cursanții s-au prezentat la un nivel foarte înalt. Lectorii sînt de față, dinși au ținut prelegeri zilnice, nefiind retribuiți.

Ioan Teleianu: Se impune, cred, o nuanțare. Bine pregătiți din punct de vedere profesional, cursanții n-aveau, în clipa începerii acțiunii, nici un fel de idee despre homeopatie ? ! Doctorul Nicolau a realizat un sondaj de opinie în acest sens și de acolo am aflat. Ce ziceți de asta ? !

Victor Săhleanu: Faptul mi se pare firesc. De unde să aibă cunoștințe dacă homeopatia nu se predă în facultăți ? !

Gheorghe Bungețianu: Cred că și cadrele didactice ar trebui să vină la astfel de cursuri.

Sebastian Nicolau: Vom face un nou curs, în ianuarie 1981, pentru medicii din Capitală și pentru cei din rețeaua I.M.F. În plus, vor fi convocați și farmaciști din județele care au trimis, în octombrie, medici la instruire.

Cezarina Tuchel: Ca să poată colabora. Normal.

Sebastian Nicolau: La plecarea, le-am recomandat cursanților să adune date și să consemneze observații legate de încercările practicii homeopatiei și, în general, să țină legătura cu noi. Dealtfel, ei vor reveni în mai 1981, în ideea evaluării, a perfecționării, a trecerii la o etapă calitativ superioară.

Pavel Chirilă: Cu observația că Farmacia 80, singura cu profil din țară, nu poate elibera rețetele date de acești medici ? !

Vreți să repetați ? ! Cum adică nu poate elibera rețete ? !

Gheorghe Bungețianu: Da, e o anomalie. Farmacia respectivă nu poate onora decît rețete semnate de citiva medici, aflați pe o listă aprobată, cu ani în urmă, de Ministerul Sănătății.

Cezarina Tuchel: Tabelul a fost întocmit, dacă nu greșesc, în urmă cu 11 ani, iar pe el se mai află, în prezent, 8 nume. Alte rețete nu putem onora, remediile neavînd fixate prețuri.

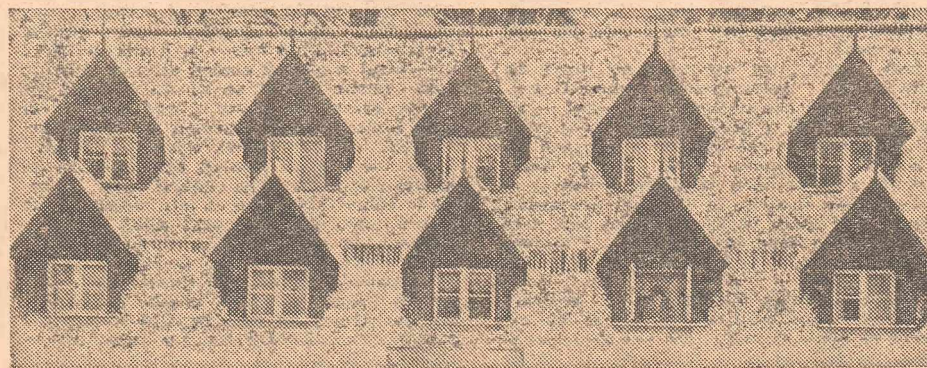
Pe ce bază au fost date aprobările respective ? Vă întrebăm pentru că situația nu ni se pare firească.

Victor Săhleanu: Nici nu e.

Cezarina Tuchel: Probabil că ele au fost date la cerere, fără nici o verificare.

Pavel Chirilă: Nu probabil, ci sigur. La vremea aceea, Ministerul Sănătății n-avea, în sfera homeopatiei, specialiști și experții pe care îi are azi. Normal ar fi ca cei care au absolvit cursurile despre care vorbeam să primească dreptul de a elibera rețete. Asta la început, apoi orice medic să aibă acest drept.

Victor Săhleanu: Fără îndoială. Mai

ales că, repet, delimitarea între medici alopatici și medici homeopați e pur formală și de ea se fac vinovați, în primul rând, cei care au cerut, în urmă cu 11 ani, să fie socotiți homeopați?!

Ioan Teleianu: Începând activitatea la Centrul de perfecționare, cred că am tăiat nodul gordian.

Pavel Chirilă: Așa e, dar n-ajunge. În alte părți, în funcție de conștiința sa profesională și în cadrul responsabilităților ce revin medicinei, orice doctor are dreptul să elibereze rețete cu remedii homeopatice.

Ioan Teleianu: Sigur, dar să fim conștienți, stimată colegi, de competențe.

Victor Săhleanu: Nu văd, în această privință, nici un pericol. Cred că problema competenței e de la sine înțeleasă.

Pavel Chirilă: Mie mi se pare mai periculos dreptul de a recomanda, oricând, antibiotice, ce ziceți?

Gheorghe Bungețianu: Desigur, așa e. Chiar dacă unii homeopați pot fi, și sînt, autodidacți.

Ioan Teleianu: Cazul doctorului Teodor Caba din Călan, autor al unei foarte căutate cărți de specialitate. E în intenția noastră să-l invităm, să-i ascultăm punctele de vedere.

E poate chiar o lipsă să n-ați procedat așa până acum. Deși la început, fie acesta un mod de a vorbi, homeopatia nu-și poate permite să-și risipească forțele, credem că sînteți de acord cu noi. Mergînd mai departe, vă propunem să discutăm problema prețurilor remediilor homeopatice.

Cezarina Tüchel: De 8 ani. Oficiul farmaceutic numărul 1 tot cere fixarea prețurilor! S-au întocmit vreo 10 adrese, am numărul lor de înregistrare, dar cel în drept întirzie ca răspuns. Din această cauză. Farmacia 80 funcționează tot experimental, remediile fiind distribuite gratis. Asta se întâmplă, notați, de 10 ani?!

Am notat. Să fie chiar un capăt de țară fixarea prețurilor?

Pavel Chirilă: E dificil, dar nu imposibil. Criteriile sînt labile.

Gheorghe Bungețianu: Valoarea remediilor e foarte, foarte mică, substanțele costînd o nimică toată. În U.R.S.S., de pildă, marea majoritate a remediilor au un preț convențional, înglobînd mînaopera. Aceasta diferă de la diluția la diluție. Cred că și la noi ar trebui să se procedeze la fel.

Victor Săhleanu: Adăugînd și costul ambalajului.

Cezarina Tüchel: Ținînd cont de faptul că, în România socialistă, medicamentele sînt, grație politicii partidului și statului, ieftine, mult mai ieftine ca în alte țări, am propus, convențional, 3 lei pentru o doză. Adesea, am vorbit mai de vreme despre asta și am adus argumente comparative, tratamentele homeopatice costă de zece, chiar de sute de ori mai puțin decît cele clasice.

Ioan Teleianu: Da, și aici trebuie umblat. Părerea mea e că, după ce a făcut primii pași mai apăsați, homeopatia va progresa din aproape în aproape. Cauza nu trebuie compromisă prin grabă.

Victor Săhleanu: De acord. Mai e ceva, trebuie să avem în vedere și rigorile etice. Practicată incorect, homeopatia nu poate compromite bolnavul, dar poate compromite ideea, după cum zicea doctorul Teleianu. Legat de asta, aș nota că, după mine, cursurile din octombrie, ca și cele din Ianuarie viitor, au urnit lucrurile, dar durata lor e prea mică.

Gheorghe Bungețianu: Intr-o lună nu poți, oricît te-ai strădui, să înveți patogeniza tuturor medicamentelor.

Apropo, poate n-ar strica să amintim în ce boli, în ce afecțiuni acționează homeopatia cu mai multe șanse de reușită.

Ioan Teleianu: La nivelul la care se află, acum, metoda, nu cred că e recomandabil să ne adresăm homeopatiei bolilor celor mai grave, cancerului, ca să nu mai lungim vorba.

Pavel Chirilă: Ca adjuvant, merge oricînd, dar nu numai atît. Sînt și cazuri cînd alopazia trece pe planul al doilea, ca adjuvant al terapiei homeopate. Firește, limitele ei sînt în funcție de trăsăturile bolii și de reactivitatea individuală a bolnavului. Homeopatia tratează bolnavul, nu boala.

Victor Săhleanu: Homeopatia nu trebuie lăsată numai pentru eșecurile alopatiei, ea neputînd face minuni. Ca să răspund la întrebare, remediile homeopate se potrivește în tulburări funcționale. Cele ale sistemelor de reglare, nervos, endocrin și imunitar se rezolvă mai bine pe cale homeopatică. Aș mai enumera situațiile profilactice, cele de întărire a rezistenței organismului, intoxicațiile exogene. În rezumat, cînd există predispoziții specifice pentru anumite boli. Am putea discuta, pe tema asta, foarte mult.

Ne oprim aici, ne-a mai rămas puțin timp la dispoziție, credem că ne-am lămurit. Ce-ar fi să discutăm despre...

Cezarina Tüchel: Laboratorul de preparare a remediilor.

Gheorghe Bungețianu: Da, și asta e o problemă.

Cezarina Tüchel: La ora de față, toate remediile provin din import. Ele costă, e adevărat, înfim, dar le putem face în țară. Am participat recent la o masă rotundă la care s-a discutat, la Tirgu Mureș, despre plantele medicinale, între altele. Posibilități și capacități sînt, ca și rezerve, trebuie mișcat ceva.

Ioan Teleianu: Ar fi necesar un astfel de laborator, ca for metodologic al punctelor homeopatice ce se vor dezvolta, în viitorul apropiat, în țară.

Pavel Chirilă: S-ar prepara acolo medicamentele tipizate ce-ar trebui distribuite în rețeaua farmaceutică obișnuită.

Ioan Teleianu: Aș mai adăuga că Centrul de perfecționare ar fi substanțial ajutat în activitatea sa dacă s-ar crea, cu sprijinul Direcției sanitare a municipiului, 1-2 cabinete homeopatice și de instruire, pentru practica medicilor cursanți și, implicit, pentru nevoile populației.

Victor Săhleanu: Există forțe care să asigure munca în aceste cabinete. Membrii Cercului de homeopatie și-ar da, benevol, concursul.

Pavel Chirilă: Din păcate, nu toți colegii noștri cred în termenul folosit de profesorul Săhleanu.

Victor Săhleanu: Se poate, dar merită să încercăm. Ar fi în interesul bolnavilor.

Ioan Teleianu: Aș vrea să subliniez că, la ședința de evaluare a cursului de inițiere, participanții au ridicat această problemă. Ei au menționat și nevoia de a avea la îndemînă cit mai multe publicații cu specific homeopatic. În acest sens, conducerea U.S.S.M. a oferit coloanele revistelor sale pentru subiecte cu tematică homeopatică. Totodată, Centrul de perfecționare și-a propus să difuzeze, în cadrul buletinelor bibliografice adresate cursanților, cit mai multe materiale informative.

Victor Săhleanu: Am sugera Editurii medicale să-și îndrepte atenția și spre homeopatie.

Justă observație. Din cite știm, doctorul Caba și-a tipărit cartea pe banii săi, la Editura Litera. Vă cerem scuze pentru întrerupere, vă rugăm să continuați.

Pavel Chirilă: În privința traducerilor, stăm prost. Nu s-a tradus nimic în ultimii ani, nu-l o situație firească.

Sebastian Nicolau: Oricum, începutul a fost făcut.

Gheorghe Bungețianu: Fără îndoială. În plus, una din subtemele sesiunii științifice din 1981 a Academiei de Științe Medicale va fi dedicată homeopatiei ceea ce înseamnă că va demara, chiar dacă în întirziere, și cercetarea. Asta ne bucură și, în același timp, ne obligă.

Cezarina Tüchel: S-a propus, pentru 1981, un simpozion pe teme de homeopatie în cadrul U.S.S.M. Rămîne de văzut dacă se va aproba.

Din păcate, siliți de timp, sîntem nevoiți să punem aici capăt discuției noastre. Deși, firește, ar mai fi fost multe de spus, considerăm că am atîns, fie și în linia mării, cele mai arzătoare probleme ale homeopatiei. Vă mulțumim pentru amabilitatea cu care a-ți răspuns invitației revistei „Flacăra”, iar directorului Centrului de perfecționare, pentru modul în care, ospitalier, deschis, s-a constituit în gazdă a acestei mese rotunde. Promitem totodată să apărăm în continuare, cu mijloacele noastre, cauza homeopatiei, a acestei metode terapeutice eficiente și ieftine.

IN LOC DE CONCLUZII

Multă vreme tratată din ignoranță sau din alte motive ca o cenușăreasă a medicinei clasice, homeopatia e pe cale de a reintra în drepturile sale legitime, justificate de eficiența terapeutică a unei vechi metode, cu începuturi pierdute în timp. Anul 1980 a fost, din punct de vedere al homeopatiei, fertil, cu rezultate concrete, înregistrate ca urmare a faptului că Ministerul Sănătății i-a acordat, chiar dacă cu întirziere, atenția meritată. La capitolul plusuri, am nota:

a) deschiderea celor dintii cursuri de inițiere și, firește, intenția Centrului de perfecționare a personalului superior sanitar de a le continua pe baze largite;

b) atenția sporită arătată Farmaciei homeopate numărul 80 din Capitală;

c) acceptarea a 4 teze de licență din domeniul respectiv;

d) includerea în planul pe 1981 al Academiei de Științe Medicale a unei subteme de homeopatie;

e) propunerea unui simpozion național etc.

Mai rămîn însă destule de făcut. Între acestea:

a) stabilirea prețurilor remediilor;

b) deschiderea a 1-2 cabinete specializate;

c) dotarea Farmaciei 80 cu un laborator de preparare a diluțiilor homeopate;

d) liberalizarea eliberării rețetelor etc.

Legat de aceste propuneri, ca și de altele, exprimate în cadrul mesei rotunde, așteptăm punctul de vedere al Ministerului Sănătății.

Promitem să revenim.

200 de ani de folclor muzical românesc

Alexandru Mica (dreapta) și Harry Brauner inaintea concertului

Sub acest generic, aparent aniversar, Filarmonica „George Enescu” — prima scenă muzicală a țării — prezintă trei concerte cu adevărat extraordinare susținute de Alexandru Mica și formația instrumentală dirijată de Cornel Pană. Primul dintre aceste concerte, intitulat „Cinze populare din Valahia 1780-1890”, a avut loc duminică seara și despre el este vorba în rîndurile care urmează.

Trebuie să spunem că acest mare și singular eveniment artistic are la origine un gînd mai vechi al iubitorului de folclor care este Alexandru Mica. Nefiind un profesionist al cîntecului, el este scutit de a face greșelile tipice soliștilor profesioniști îndrăgiți și foarte adesea îmbătați de succese mărunte. Astfel, Alexandru Mica s-a apropiat de folclor cu pasiunea omului curat la gînd și faptă, el n-a urmărit nici un moment vreun cîstig material sau o publicitate ieftină, dovadă și invitația de a cînta la Ateneu.

În tot ceea ce face e terneic și nu înțimplător gestul său de arheolog al ineputabilului nostru tezaur folcloric a găsit înțelegere și sprijin competent în persoana savantului etnomuzicolog Harry Brauner. Acesta nu numai că i-a urmărit pașii, l-a îndrumat, la încurajat, dar a și prefațat ieșirea lui Mica în public fie că a fost vorba de emisiuni la radio, discuri sau spectacole-concert.

Desigur, sînt și oameni care spun că Alexandru Mica nu poate reda cîntecul așa cum au fost ele cîntate în epocă. Le dăm dreptate și subliniem faptul că el nici nu și-a propus așa ceva. A scormonit ani de zile prin culegeri vechi de folclor, a ascultat cam tot ce are imprimat Institutul de folclor, a adunat, le-a ordonat, le-a pregătit împreună cu orchestra talentatului Cornel Pană, profesor de nai și dirijor. Rezultatul poate să se cheme un sublim omagiu adus geniului creator al neamului românesc. Cele mai multe piese vocale au fost preluate și uneori chiar recreate de Alexandru Mica în spiritul glasului său, în stilul său, dar fără a se îndepărta prea mult de stilul și spiritul epocii. „Ieși Mario de mă vezi!” și

„Gătește-mă măicuță!”, piese cu care a început concertul, sînt ambele din culegerea austriacului F.J. Sulzer, publicată la 1781. „Geschichte des Transalpinischen Daciens”, „10 melodii române” aflate în circulație la acea vreme. Ca dealtfel și alte piese vocale, ele conțin cuvinte și expresii arhaice; muzica este și ea pe măsură, fiind plină de un parfum al epocii din care răzbat pînă la noi aceste perle, în sensul bun al cuvîntului, ale folclorului românesc.

Nu au lipsit din concert rafinate piese orchestrale, muzica lăutărească de la țară și de la oraș, începuturi ale romanței, romanțe, cîntece de influență turco-greacă și de persiflare a influenței străine precum „S-a dus vremea ta frumoasă!” Geniul popular muzical a scris o istorie a țării prin cîntec, Alexandru Mica a început foarte bine lucrul acesta și ne-a făcut și pe noi să înțelegem cit de importantă este istoria patriei pentru cei care au trăit-o și au cîntat-o. „Mugur, mugurel!” — cîntec al pandurilor lui Tudor Vladimirescu, „Trece o stea cu șăicile” — un cîntec despre anul revoluționar 1848, aflat în culegerea lui Dumitru Vulpiu din 1864, culegere premiata de Academia Română și Academia latinității din Montpellier, „N-ați auzit d-un Jian!” — baladă pe un text cules de Vasile Alecsandri și, pe textul inedit datorat aceluiași poet patriot, „Iată hora se pornește!” — un prolog al Unirii Moldovei cu Țara Românească, sînt la un loc o frescă muzicală și prezentarea ei sub cupola Ateneului Român, sub o altă frescă dragă neamului — nu vine decît să ne dea o dimensiune mai aproape de adevăr a importantului eveniment artistic de duminică seara.

„Fie ca aceste concerte — spunea Harry Brauner în caietul program — și gîndul care le-a inspirat să găsească înțelegerea și prețuirea oricărui început de drum, iar această inițiativă să rămînă moment de referință și îndemn!”

ION PREDOȘANU ■

Fotografie de VASILE BLENDEA ■

Din presa județeană

— Minerva Enescu, elevă în clasa a XII-a la Liceul de artă din Craiova, a devenit, nu demult, posesoarea premiului extraordinar al orașului Barcelona, cu ocazia celui de-al XVIII-lea Concurs internațional de canto „Francisco Vinas”. „Premiul acordat imi dă aripi” declară proaspăta premiata în interviul consemnat de Puica Mondoc, iar noi îi urăm ca zborul să fie cit mai înalt.

Să ne amintim cu plăcere că la Antena „Cîntării României” din Dolj, Minerva Enescu se bucurase de un mare succes și de vibrante cuvinte de laudă și lansare. („Înainte” — Dolj, 18 dec.)

— Punîndu-se încă o dată punctul pe „I” în privința tarabelor ce scot la vinzare obiecte de prost gust (cercei, tablouri cu țigănci, inele), sperăm că vinzătorii speculanți ce-și umplu buzunarele cu bani, profitînd de naivitatea unora, își vor găsi altceva mai bun de făcut. În timp ce obiecte de artizanat cu deosebită valoare artizanală (străchini, ulcioare) le găsești într-un colț al piețelor ca pe o rudă săracă a tinichelilor scipitoare, după cum constată Lucian Zatti în articolul „Taraba gustului indoielnic”, speculanții își măresc veniturile. („Înainte” — Dolj, 17 dec.)

— Victor Rameș din comuna Băsești, datorită muncii de zi cu zi, a reușit să stîrnească invidia vecinilor, aceștia reclamîndu-l că nu-și plătește taxele de pășunat pentru tot efectivul de animale pe care îl are. Omul își achita toate datoriile dar „invidioșii” nu vedeau decît cîștigul lui Victor Rameș. Și după cum afirmă Emil Dancu în convorbirea cu țărănul maramureșean, lată-l „acuzat” pentru hărnicie. Dar ce curată și frumoasă acuzare. („Pentru socialism” — Maramureș, 17 dec.)

— „O zi într-o comună”, petrecută de Traian Bondor de data aceasta la Ribita, a însemnat o zi plină de însemnări. Dacă numai într-o zi s-au consemnat 13 „înțimplări adevărate”, sigur că gospodarii acestui loc au mult mai multe de spus. („Drumul socialismului” — Hunedoara, 18 dec.)

— Ziarul „Drapelul roșu” (Timiș) din 18 dec. publică sub semnătura lui Simion Dima articolul „Acolo fiecare este numai pentru sine...”, derulînd povestea a doi tineri „rătăcitori” pe alte meleaguri, care, întorcîndu-se acasă, și-au regăsit echilibrul sufleteș și moral.

— Horea Sandu, mergînd pe firul unor deficiente prin mai multe ferme zootehnice, află că există procese-verbale de constatare dar nu există și oameni să rezolve defecțiunile, asta ducînd la îngreunarea procesului de producție în fermele zootehnice. E drept că Trustul S.M.A. Alba nu răspunde tuturor solicitărilor dar, s-ar putea, în unele cazuri, ca remediile să fie rezolvate chiar de unitățile respective. Mereu să așteptăm să vină alții. („Unirea” — Alba, 18 dec.)

— Specialiștii Muzeului județean de istorie din Galați au descoperit pe faleza Dunării alte mărturii ale continuității existenței populației daco-romane pe aceste meleaguri. Este vorba de o necropolă din secolele XVI-XVII și urme din secolul al XIII-lea („Viața nouă” — Galați, 17 dec.)

— De aproape o săptămînă în orașul Simeria au loc o serie de acțiuni și debateri pe diverse teme prilejuite de „sărbătoarea majoratului”. O vîrstă a întrebărilor e sărbătorită prin întrebări, o vîrstă frumoasă e sărbătorită frumos. („Drumul socialismului” — Hunedoara, 17 dec.)

— Ziarul „Crisana” (Bihor) din 16 dec. publică interviul lui Ioan Crețu cu dr. Ioan Popa, președintele de onoare al clubului F. C. Bihor. Se încearcă unele lămuriri, se găsec cauze obiective la înfrîngerile din ultimele etape ale turului, pentru ca în final să aflăm că procesul de vitalizare al echipei continuă, țînînd cont că lupta în retur va fi aspră. Iubitorii fotbalului bihorean așteaptă rezultatele.

— O plantă ce înfloarește la 10-12 ani o dată, originară de pe meleagurile Mexicului (Munții Cordilieri) a înflorit, de curînd, într-una din încăperile Consiliului popular al orașului Suceava. Fructul său este comestibil. Cine îl va minca? La înflorire, fotoreporterul I. Mindrescu a fost prezent, imortalizînd momentul. Să ne dăm întîlnire la fructul următor. („Zori noi” — Suceava, 18 dec.)

L. IACOB ■

Gustul pînii și gustul victoriei

Peste două luni, la 1 martie 1981, la începutul primăvarii al viitorului cincinal, C.A.P. Jilava va implini două decenii de la întemeiere. Voicu Vasile, președintele al cooperativei din 1967, ne comunică această întâmplare pe tonul celui care știe (are ceva experiență!) cit de efemere, de prisoselnice, mai bine zis, sint apoteozele, coroanele laurilor, cununile jubileelor, puse pe frunțile unor oameni ce nu prea știu, primindu-le, să se destindă din grijele muncilor, din grijele zilelor. Acești ani, adaugă el, nu-i prind pe ei, pe cei ai locului, pe o culme, cel puțin nu pe cea visată, ci în plin urcuș pe coasta cea grea și abruptă a vremii, pe care de două decenii tot suie, luindu-i împotrivrile în răspăr, nevoindu-se a smulge din calea plugului lor bolovanii greutăților de tot felul, ca să-și lumineze un pic zarea vieții.

Cifrele din scrierile C.A.P.-ului mărturisesc totuși o culme. O unitate cu o avere obștească de 52 de milioane de lei, cu o producție globală de 45 de milioane, cu una netă de 28, cu recolte peste cotele lui '80, înghețate de o primăvară și o vară reci (5 700 kg boabe la hectarul de porumb), cu planul la legume depășit (4 120 de tone, în loc de 3 995), cu un sector zootehnic bun (780 de vaci și juninci, nu rare scumpe, ci provenite prin metisare locală, dar cu producții de lapte de 3 300 litri pe cap de vacă), cu anexe industriale bănoase (din care ies anual venituri de 18—20 milioane lei), e o unitate prosperă, chiar dacă oamenii și-ar fi dorit de la ea mai mult. Cifrele pe care ei, cei din Jilava, le-au cules aici, la marginea Bucureștilor, pe șoseaua Giurgului, dintr-un pământ cotropit de oraș, de industrie, de construcții, indică de la an la an niște creșteri, elocvent exprimate prin diagramele, graficele, tablourile cu sisteme de linii curbe ce tapetează pereții biroului președintelui. Orice unitate agricolă care se respectă, zice Voicu Vasile, urmărindu-ne privirile ce se plimbă peste diagrame și grafice, lucrează, practic, nu cu boabe de griu și de porumb, ci cu sisteme de linii curbe. Cimpul C.A.P.-ului din Jilava, nu foarte întins (1 632 de hectare), este astăzi geometric ca o hirtie de calc, de pe el au dispărut țărani în țări și cămăși „cu pui”, înlocuiți de inși în salopetă, anotimpurile lui sint mecanice, industriale, iar recolta care se ia de pe el înseamnă, firesc, în primul rând o operație statistică. Vara și toamna, cu alte cuvinte, cei ai locului culeg de pe acest pământ niște cifre, pe care le raportează nu la cămara idilică cu arome, ci la producțiile anilor 1961 și 1981. Deci se lucrează nu cu boabe, ci cu sisteme de linii curbe, deci mentalitatea statistică, în materie de anotimp agricol, e și ea o sistemă de linii curbe.

Ne rindim și noi, ascultându-l pe președinte, într-o curbă, înundată de pe acum de soarele zilei de 1 martie '81, către care aleargă viața cooperativei (grăbită nu spre jubileu, ci spre muncile cimpului), și primul gând care ne vine în minte este că și razele de lumină nu călătoresc chiar drept prin univers, ci după o geometrie mai complicată. Ceea ce înseamnă că totul, de fapt, e un ocol, că, pentru a ajunge la pragul de soare al lui martie, ne va trebui un ciclu cosmic mai îndelung. În acest ciclu, în acest ocol sau în această curbă, de fapt în acest aprig urcuș pe coasta cea

grea și abruptă a vremii, obștea cooperativilor din Jilava a așezat, vrînd-nevrînd, și niște opriri, niște pierderi, niște retrageri, ținînd de condiția specială a locului, de niște aventuri ale devenirii sale, de bruste, ades derutantele mutări de centru sau de accent în destinul lui. Cooperativei a avut, în acel 1 martie 1961, 2 500 hectare și 1 250 de familii. Pămîntul, an de an, a fost ocupat de industrie, a fost tras, zice Voicu Vasile, „de sub picioarele oamenilor”, deseori cu oameni cu tot, prea puțini au putut (sau au vrut) să se înclăteze cu tălpile și cu minile de niște temeinicii ale locului, ca să rămînă legați de el. Peste 800 de hectare au dispărut, ocupate de industria și de construcțiile Bucureștilor, iar din cele 2 500 de familii de cooperatori dacă au mai rămas vreo 450—500 care să-și mai dea cite-un om pentru treburile agriculturii. Ceilalți au plecat în industrie, cei mai mulți la Combinatul chimic Jilava, răsărit chiar pe pămîntul lor. Dar o astfel de diagramă, o astfel de curbă, suprasară peste cea a cifrelor producției, măsoară, crede președintele Voicu, nu atît drama unui pămînt, cît robustețea unui organism apt să-și reia oricînd funcțiunile, chiar și din punctele înghețate, oferînd aproape simultan surpriza unor performanțe vitale de anvergură.

Deci pe un pămînt mai puțin, mai împuținat în oameni, s-a dobîndit de la an la an mai mult. Tocmai pierderile i-au obligat pe cei din Jilava, mai acut ca pe alții, să măsoare pămîntul cu scumpătate, cu zgîrcenie de pămăși, administrîndu-l într-o economie strînsă, avară, care închide etanș orice scurgeri de avuție. Restrînși fiind pe orizontală, lovindu-se de fel de fel de parapete de beton ridicate între ei și în natură, cei ai locului s-au îndreptat spre adînc, spre eforturile intensive, devenînd niște virtuosi exploratori ai „universului mic”, ai boabei și ai firului de țărîniță, prețuite cu preț înalt, îngrijite ca ochii din cap. Ce fac ei, de fapt? Fac ce fac mulți, dar ceva mai mult ca mulți. Cultivă griu și porumb, cultivă pe doar 270 de hectare nu mai puțin de 24 sortimente de legume, mai cultivă și pomi, și viță-de-vie nobilă, chiar dacă podgoria și livada sint risipite printre industrii și printre blocuri, vizitate cu coșurile de către oamenii cartierelor (de către cei din zona „Progresul”, mai ales), mari iubitori de struguri și de mere pentru care n-au ostenit și care nu-i costă nici un leu. Fac chimizare și mecanizare intensă, dar se ajută și cu caii, cu cei 120 de cai care, iată, aici, în marginea asfaltată a Bucureștilor, în plin ritm al civilizației citadine, n-au pierdut stăpînirea poienelor și a timpului, cum au pierdut-o în atîtea ținuturi bogate-n poiene și cu timpul încă trăind în eternitate. Irigă cît pot (doar 680 de hectare, lipsindu-le surse de apă, adică apă fiind, dar fiind a industriei, ei neputînd deci să foreze puțuri, neputînd să le-o ia celorlalți). Adună recoltele pînă la bob, adună ultimul rest vegetal folosindu-l în hrana vitelor (sint printre puținele C.A.P.-uri de la cîmpie care se-ajung cu furajele, nu le cumpără de la munte), ba mai dau fin și altora, mai săraci ca ei sau mai puțin gospodari. Fabrică, în sectorul industrial, tot felul de confecții, metalice sau de mase plastice, unele de complexitate tehnică, în

cooperare cu uzinele „Vulcan”, cu „Metalica”—București și cu Fabrica de perii și pensule din Cluj-Napoca. N-au datorii, au chiar niște milioane în bancă, de pe care culeg dobinzi. Investesc cînd trebuie și cînd trebuie, căci cu natura, zice ei, socotelele sint și complicate, dar și simple: nu-i dai, nu-ți dai, Iei pămîntului șapte piei, fără să-ți pese, pămîntul devine pînă la urmă indiferent, uituc, surd și zgîrcit, ignorîndu-ți chemările, ignorîndu-și îndădoririle, ca și un ins hrănit doar cu promisiuni ori iluzii. Asta nu înseamnă că nu trebuie să procedezi economic, ei, cei din Jilava, numărîndu-se, dimpotrivă, printre cei ce au dovedit nu o dată că se pot scoate producții exemplare chiar și cu bani mai puțini, printr-o chibzuită politică a eforturilor și investițiilor.

Temelul recoltei, adaugă inginerul șef Petru Chesni, sint tractoriștii și combinerii, acești încă neprețuiți indeajuns mecanizatori ai agriculturii, această armată harnică, disciplinată, conștiințioasă, vitează, modestă, răbdătoare, întrepidă, care apare fulgerător oricînd și oriunde-i nevoie, care sare prima în bătălia pînii, care rămîne în tranșele toamnei ultima, care se bate eroic, fără să-și drămuiească niciodată eforturile, ne spune asta, zice P. Chesni, nu fiindcă la discuția noastră asistă ing. Alexandru Gherman și ing. Nelu Iliescu, directorul și, respectiv, inginerul șef al Trusului S.M.A. al Bucureștilor, ne-o spune nu ca să-l audă Ion Vlăduț, șeful secției de mecanizare, pendinte de S.M.A. Măgurele, ne-o spune fiindcă acea realitate aspră, stringentă, presantă, după care nu primești dacă nu investești, după care nu poți să iei fără ca mai întîi să dai, este de fapt, cu întregul ei echilibru, în minile lor, ale tractoriștilor. Unii din ei sint oameni de-ai locului, alții nu. Acești alții au fost atrași și „stabilizați” aici, li s-au dat terenuri de case, au fost ajutați să-și întemeieze gospodăriile. În Jilava a apărut o „stradă a tractoriștilor”, o nouă arhitectonică, pregnantă în peisaj prin înfățișarea ei teafără și frumoasă, legînd casa lui Ion Vlăduț de cea a lui Petre Ciobanu, a lui Petre Băiețicu, a lui Marin Stancu și a altora. Așa cum și pentru zootehnie au fost atrași și „stabilizați” oameni din alte părți (din cei ai comunei, dacă-s vreo doi sau trei murgători și îngrijitori), construindu-se pentru ei un bloc, alt bloc urmînd a se construi la anul.

Și totuși...
Și totuși, mai sint și ei, cei ai locului. Mai sint bătrîni, pensionari ai industriilor Bucureștilor, detașamente întregi de bătrîni care se slobozesc anual la vatră și care, slobozindu-se, redevin ai vetrei, iau loturi în acord global și le duc la recolte bune. Mai sint și muncitorii navetiști care, cînd se întorc de la lucru, iau sapele din minile ostenite ale nevestelor și părinților și dau fuga la „porții” (loturile „globalului”) dînd bice cailor de la căruțe (ori motocicletelor, ori autoturismelor...) ca să mai facă ceva pînă cînd cade noaptea. Notăm, din categoria bătrînilor slobozii la vetre, numele lui Gheorghe Neagu, Florea Petre, Florea Dodu, Dumitru Trifan, Ecaterina Surdu, Ion Lixandru, Constantin Grigore, Stefan Ghiurcă, Cristache Neagu, Vasile Chiosu, Traian Culiță. Notăm, între muncitorii industriali care nu-și uită satul, pe Alexandru Tufănescu, Iuhan Ghiurcă,

Marin Niculae, Constantin Costache, Gh. Voinea, Toma Dumitru, Marin T. Ioniță, Florea, Ion și Gh. Mladin. Îi mai notăm, printre alți inși de nădejde ai C.A.P.-ului, pe Marin Anghelose-Flache, Stan Marin, Maria și Tinca Bărcău, Nicolae Lupu, Ene Rada, Marcel Boz. Ei, cei mai mulți, sint la anii pămîntului alb (media vîrstei celor ce încă trebăluiesc pe tarlalele C.A.P.-ului din Jilava fiind de peste 50 de ani), ei nu mai au puterile tinereții, dar ei suplinesc prin osîrde și experiență ardoarea și forța tinerilor, ei suplinesc printr-o fierbinte iubire a vetrei lor răceala pămîntului golit de oameni.

Ei n-au ieșit, nici nu vor să iasă, din gravitația satului, a pămîntului, ei nu s-au rupt, nici nu pot să se rupă, de o natură care, pînă mai ieri, le-a vegheat și le-a hotărît existența. Nu ne putem rupe de natură, zice ing. Nelu Iliescu, orice am face, oricîte ziduri de beton am ridica între noi și ea. Natura se ține scîră după noi, pînă și-n farfurie, pînă și-n așternut. Răsufierea ei tandră ne e mai necesară ca aerul, iar rudimentele unor „vetuste” in-deletniciri agro-pastorale izbucnesc în chip surprinzător chiar și „la bloc”, la nivelul ghiveciului cu plante sau al coliviei atîrnate de tavan. Celor de la Jilava, de pildă, radioul nu le poate spune tot, mai rămîne în timpanul lor o valență liberă, o valență ce nu poate fi satisfăcută altfel, pentru privighetoare, pentru gustuștic, pentru găină, pentru rață, pentru cocș, așa cum, oricîte eforturi ar face o anume branșă cooperatistă, nu-i satisfac florile artificiale, ei preferînd lăptușa, mușcata, dalia, nalba, ceapa, roșia și ardeul. Drept pentru care ei vor continua să facă griu, porumb, ceapă, ardei, salată, dalii, mușcate, nalbe, păsări, carne, lapte și fructe, chiar dacă zidurile de beton îi tot împing la o parte, chiar dacă strugurii le sint dijmuiți de cei din „Progresul”, chiar dacă tractoriștii, cînd merg să are sau să culeagă recolta, se poticnesc, cu mașinile lor, în niște parapete de beton.

Fiindcă niște lucruri, conchide președintele Vasile Voicu, ne sint astăzi mai limpezi ca niciodată. Fiindcă știm, zice el, astăzi mai mult ca oricînd, că îndemnul partidului, ale secretarului general, de a se folosi și fructifica pămîntul ăsta al nostru, atît cît e, mult-puțin, sint decisive pentru viața acestei țări. Premise pentru stimularea producției agricole s-au pus prin hotărîri înalte de partid și de stat, s-au pus din nou, și mai tefer, la Plenara C.C. al P.C.R. din acest decembrie. Măsurile luate pentru reazerea prețurilor de achiziții, ca și alte măsuri avînd în vedere agricultura, sint mai mult decît binevenite, ele scurtînd distanța dintre dorințe și fapte, dintre efort și răsplată lui, ele fiind deci menite să stimuleze munca.

La 1 martie 1981, la două decenii de trudă cooperatistă, Jilava va introduce, în pînă pe care ne-o dăruiește, gustul ales al unor victorii noi, mai înalte ca niciodată. Ele, victoriile, sint greu de obținut, cei străini de șantierele pe care ele se fabrică nu realizează dificultățile ce stau în calea unor asemenea performanțe, dar merită să lupte ca să le obțină. Fiindcă fără ele, fără această sare, fără acest adaos constitutiv care înseamnă o nouă victorie, astăzi mai mare ca ieri, mine mai mare ca astăzi, pînă zilnică, zice președintele Voicu, ar fi nu numai mai mică, dar n-ar avea nici un gust, ar fi un simplu furaj.

ILIE PURCARU ■

Ziua Republicii

Țara în Decembrie

(Urmare din pag. 1)

oanele de oameni care compun o țară sau ceea ce ne-am deprins a numi, de atunci încoace, masele, marile mase ale poporului. Republica s-a născut din vrerea lor, din participarea lor la istorie nu ca simplă prezență, ci ca act demiurgic. Republica s-a născut ca o fericită conjuncție a aspirațiilor lor, ale acestor mase, purtate năvalnic în lungul vremii, cu o programă de luptă sintetizîndu-le strălucit, programă gîndită și scrisă sub dictarea și sub porunca timpului, acut înțeles, de partidul comunistilor, pe atunci cea mai tînără forță politică a țării, dar singura capabilă să preia pe umerii săi și să conducă impetuoasă dezlănțuirea populară a aceluia istoric ceas. Cei ce am fost martori aceluia ceas, cei ce i-am dăruit, într-un fel sau altul, căldura noastră, nu vom uita niciodată capacitatea cosmică de transfigurare pe care astfel de evenimente o aduc în existența unei națiuni.

Astăzi, la 33 de ani de la proclamarea Republicii, la un deceniu și jumătate de cronică nouă, revoluționară a patriei, cea mai dinamică din ascensiunea noastră, inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, contemplăm drumul parcurs amintindu-ne, cu emoție, înflăcărea, candoarea, dar și luciditatea cu care am încredințat mandatul vrerilor, al intereselor și năzuințelor noastre Partidului Comunist Român. O înflăcărare proprie tinereții noastre revoluționare, o candoare care ne-a făcut să vedem drumul mai senin și mai lin decît a fost cu adevărat, dar o luciditate care a ținut, mereu și mereu, dreaptă cumpăna judecării, determinîndu-ne să decidem că alt drum decît acesta nu este, hotărîndu-ne să apucăm pe el cu nestrămutată încredere.

Etapa pe care o încheiem la acest 30

Decembrie 1980, etapa cincinalului 1976—1980, este, din acest punct de vedere, o etapă de sinteză istorică, de maximă confirmare a încrederii noastre în drumul pe care ne-am angajat. Ea reprezintă culmea cea mai înaltă din panorama edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate, perioada în care s-au reperutat — ca un corolar al gigantului efort constructiv pe care l-am numit cincinalul revoluției tehnico-stiințifice — cele mai mari succese în toate planurile dezvoltării noastre economico-sociale. O etapă decisivă pentru transpunerea în viață a marilor planuri ale partidului de emancipare a României în civilizație și progres, dar și o etapă de încordare, o etapă cînd, în planul muncii noastre, s-au interferat și accidente neprevăzute, surprize ținînd de legile oarbe ale naturii — cutremur, secete — și de contextul turbure, frământat al evoluției politico-economice mondiale, care ar fi putut să întirzie întîlnirea noastră cu bilanțul de azi. Nu au întirziat-o, dimpotrivă, România afirmîndu-se în tot acest răs-timp, ca autoare ea însăși de mari surprize, de mari performanțe în planul creației, al științei și tehnicii, al dinamismului economic, ea situîndu-se, la ceasul de față, printre nu tocmai multele țări ale lumii care-și scrutează cu calm și încredere viitorul, aptă să facă față oricăror surprize, de orice natură ar fi. O țară care, în ultimii cinci ani, pe fondul sumbru al crizelor economice care macină viața planetei, și-a permis să mențină o cotă statornică și înaltă, de 10 la sută, a ritmului industrializării, dezvoltînd o pleiadă de centre dinamice și dîmînd decalajul ce o desparte de statele avansate în domeniul de însemnătate vitală, cum sint producția de oțel și de energie electrică; o țară în care agricultura, în ciuda unor condiții climatice vitrege, se situează, în ce privește sporul anual, printre cele dintîi ale continentului; o țară la carei venit național a atins, anual, un ritm de creștere de 5,4 la sută, printre cele mai ridicate din lume; o țară în care, în numai cinci ani, s-au construit 800 000 de locuințe și numeroase mari edificii social-culturale; o țară a cărei populație ocupată a crescut cu peste 1 000 000 de oameni, integrați în

noile locuri de muncă, ivite ca rezultat al spectaculoasei dezvoltări economico-sociale; o țară care, în acești ani de eforturi, de mari eforturi, a sporit simțitor retribuțiile, pensiile, alocațiile de stat pentru copii, veniturile tuturor categoriilor populației, nivelul de existență material și spiritual al tuturor fiilor ei, este o țară care a transformat, cu adevărat, o etapă istorică scurtă într-o vie și strălucită pagină de istorie, într-un concentrat de istorie, de o densitate a faptelor creatoare și a împlinirilor vieții pe temeiul cărora viitorul se profilează mai luminos și mai sigur ca niciodată. Acest viitor, așa cum îl prefigurează Directivele Congresului al XII-lea al partidului, inscrie, la orizontul anului care vine, un cincinal ce va ridica și mai sus, pe o nouă treaptă calitativă, actul muncii și al creației românești, dar și împlinirile lui, răsplată lui, dînd visurilor noastre, de progres, bunăstare, civilizație cea mai lungă, bătaie și cele mai trainice certitudinile ale înfăptuirii.

Sub acest unghi, cel al viselor devenite faptă, cel al mandatului de aspirații încredințat partidului onorat în chip strălucit, salutăm, de fiecare dată, bilanțul realizărilor noastre, al rodnicului urcuș spre balconul sîrbătoresc al zilei de 30 Decembrie. Un bilanț rodnic este însă doar partea materială, cea care măsoară în cifre țelul nostru, destăinuindu-ne, în același timp, un spirit. Este spiritul care guvernează azi viața noastră, acel spirit deschis, acel spirit dinamic, acel spirit al noului, inserat de partid în toate sferile, la toate nivelele activității politice, economice, sociale. El înseamnă democrația noastră, autentică noastră democrație, cu iradiere egală pentru toți fiii acestui pămînt, chemați să contribuie efectiv — și să conducă efectiv — în problemele cruciale de care depînd prezentul și viitorul. El înseamnă libertatea noastră, independența și suveranitatea noastră. El înseamnă conștiința clară a greutăților ce încă ne stau în față și conștiința, la fel de clară, că vom ști să le dovedim. El înseamnă unitatea noastră, a tuturor cetățenilor României socialiste, indiferent de naționalitate, în jurul partidului, al secretarului său general, al președintelui Repu-

blicii, al omului care, de un deceniu și jumătate, simbolizează, de fapt, acest spirit, simbolizează noul drum al patriei, girîndu-l cu numele său: Nicolae Ceaușescu. El, acest spirit, întronat și aparat de omul care ne conduce destinele, înseamnă resursele noi, mereu creatoare, cu care ne angajăm în dialogul cu lumea și timpul, înseamnă poziția noastră față de lume, față de timp. Înseamnă generozitatea și receptivitatea noastră, recunoscută și prețuite cu emoție și respect pretutîndeni, la marea existență umană care ne înconjoară, în care ne implicăm profund și la ale cărei probleme, chemări, suferințe vibrăm intens, nu din conformitate la nu știu care poruncă din decalog, nu din nu știu ce adevărate la niște generale principii, ci dintr-o fraternizare cu suferința și cu umanitatea care, fiecare în parte și amîndouă de mină, nu ne-au ocolit în veacurile de cînd existăm. El, acest spirit, înseamnă politica noastră activă de promovare a cauzei prieteniei și păcii, a securității și colaborării, a independenței și suveranității popoarelor, a democratizării relațiilor internaționale, a fărîrierii unei lumi mai bune și mai drepte.

Dens în succese, ca și în evenimente marcînd o vie efervescentă a vieții noastre social-politice, dominată de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. și de lucrările Marii Adunări Naționale, întrunită în ultima sesiune pe 1980, acest sfîrșit de an e, deopotrivă, unul sîrbătoresc, dar și unul activ, încordat, de lucru, de atență și dinamică reevaluare — în lumina cuvîntării rostite la Plenară de secretarul general al partidului — a forțelor cu care pășim spre mine, spre un nou an, spre un nou cincinal, spre o nouă etapă a devenirii, de atență și dinamică reevaluare a resurselor ce-și așteaptă fructificarea, a pirghiilor calitativ-productive pe care, mai harnic și mai calificat, sintem chemați să apăsăm, pentru a declanșa victoriile viitorului. Este, de fapt, ceea ce ni se cere: o mai fertilă fructificare a resurselor și rezervelor noastre, prin harnicie, calificare, creație, calitate a muncii, neobosită promovare a noului.

Iar răspunsul va fi, ca totdeauna, pe măsura acestui popor eroic.

Din nou despre...

BIOGAZ

— Știm, tovarășe dr. Florin Felecan, că la Laboratorul de tehnologii speciale din Cristian-Brasov, echipat și condus, prin contract, de Catedra de fizică-chimie a Universității Brașovene, ați acordat în ultimii ani o atenție deosebită biogazului — alternativă energetică actuală prezentând un real interes atât la scară industrială cât și la scara micii gospodării individuale. Pe ce se bazează în fond acest interes și de ce este el ascendent la nivelul anilor '80?

— Descoperirea biogazului ca substanță combustibilă rezultată prin descompunerea anaerobă a materilor organice este atribuită lui Shirley (1869), care l-a și numit „marsh gas” (gaz de baltă). Preocupările sistematice de producere a acestui combustibil practic inepuizabil (dacă avem în vedere faptul că el se regenerează cu o viteză egală cu cea a consumului său, respectiv zilnic pentru reziduurile animale și anual pentru materiile vegetale) durează de prin anul 1940. Faptul că, în ultimul deceniu, biogazul a devenit o problemă de vîrf chiar pentru țările posesoare de zăcăminte de gaze naturale, trebuie pus în legătură cu criza energetică instalată în economia mondială în 1973 dar și cu trecerea masivă la construirea de mari complexe zootehnice (porcine, taurine, avicole) cu consecințe poluante deloc negliabile asupra mediului ambiant (aer, apă, sol).

— Dat fiind absența unor lucrări de specialitate consacrate biogazului în care rigoarea științifică să fie dublată de o largă accesibilitate, presa noastră — Flacăra nefăcînd excepție — a încercat să suplinaască această lacună temporară, publicînd unele materiale de popularizare atât a ideii în sine cât și a unor realizări experimentale obținute la noi în ultimii ani. Cunoscut fiind rateurile unor experimențieri neprofesioniști, cum considerați această etapă „publicistică”, soldată cu un adevărat dosar „BIOGAZ”, în care, din păcate, nu toate paginile meritau un „bun de tipar” tehnologic?

— Etapa aceasta, pe care eu o consider salutară, a creat atmosfera propice lansării unei tehnologii neclasice, ea fiind, cu toate scăderile inerente, un important ferment în lupta dintre vechi și nou. De altă parte, acest stadiu romantic trebuie depășit urgent, trecîndu-se decise la un alt

stadiu, superior, în care accentul să fie deplasat de la punerea în priză a ideii la optimizarea tehnologică a instalațiilor. În acest sens, salut și cred că trebuie cultivată cu mai mult curaj, între altele, tendința unor publicații — în special Flacăra — vizînd inserarea în text a unor scheme de relevanță tehnică neindoielnică, fiind bine stabilit faptul că civilizația noastră este într-o măsură crescîndă o civilizație iconică, în care imaginea nu compromite logica unui text ci o completează armonios și eficient. Am senzația că uneori perpetuăm încă fobiile grafice sau matematice ale unei publicistici revoluate în care o schemă sau o formulă strecurate în text erau epurate neselectiv, cu o vigență de-a dreptul... grănicerească. Or, simpla reproducere schematică a unei instalații artisanale cu agitare rudimentară dar eficiente (cum este, spre exemplu, cea a lui Nicolae Badea din Bradu — Argeș), contribuie la clarificarea unor aspecte funcționale majore ale instalațiilor în chestiune.

— Cum credeți că s-ar realiza cel mai bine demarajul spre un stadiu nou, superior, în „acțiunea biogaz”?

— Simplu: prin expunerea clară, aș zice chiar frapantă (evitînd deci teoretizarea excesivă) a cerințelor de optimizare a regimului tehnologic al instalațiilor de biogaz precum și prin prezentarea unor instalații deja optimizate, insistîndu-se însă nu atât asupra performanțelor finale cît asupra dificultăților depășite pe parcurs. Există în lume (R. P. Chineză, India, Indonezi) dar, de acum, și la noi în țară o experiență extrem de prețioasă de care trebuie să beneficieze orice producător de biogaz. Dar ce se întîmplă? Recent, am comunicat într-o sesiune științifică o lucrare realizată în colaborare cu Ing. Toma Cardoso „Stimulatori și inhibitori în producția de biogaz”, unul auditoriu titrat în componența cărui nu se găsea probabil nici unul dintre cei cu adevărat interesați de această problemă. Iată unde publicațiile, inclusiv sau mai cu seamă cele nespecializate, pot interveni în mod eficace.

— Așadar, ce ați avea, tovarășe doctor Felecan, de comunicat acestui „auditoriu” incluzînd mulți actuali sau viitori posesori ai unei instalații de biogaz, în scopul optimizării funcționării acestora? Care sînt principalii parametri tehnologici care trebuie optimizați?

— În ordinea importanței (așa cum a reieșit din experimentele noastre) acești parametri sînt: umiditatea, agitarea, temperatura, continuitatea fluxului și (strîns corelat cu ea) aciditatea.

— Să-i luăm pe rînd...

— Principalul defect: umiditatea insuficientă. Instalațiile de biogaz optime sînt mari consumatoare de apă: cel puțin 75 la sută din compoziția standard a conti-

nutului unui generator de biogaz trebuie să revină apei. Pe lângă eroarea tipică a „startului uscat” (mulți începători au demarat cu instalații conținînd... 80 la sută solide ca frunze, paie etc.), trebuie avută în vedere și încălzirea proporției optime de apă — substanță uscată, pe parcurs, printr-o alimentare incorectă a generatorului. Doza zilnică optimă, stabilită de noi în 1978 pe o instalație-pilot a fost de „4:4”, adică se adaugă zilnic porțiuni de 4 la sută din volumul de lucru al generatorului de biogaz (40 litri/1000 litri volum fermentator), fluidul adăugat (numit „influent”) conținînd maximum 4 la sută substanțe uscate. În cazul alimentării săptămînală a generatorului schema recomandată este „25:4”, influențînd reprezentînd 25 la sută din volumul plin, concentrația în substanțe uscate fiind aceeași (4 la sută). Altă problemă: Necesitatea agitării. Agitarea energetică (manuală sau electrică) este o condiție esențială pentru bunul mers al fermentației metanice. Recent, unii autori (Finney și Evans, 1975) au avansat o explicație plauzibilă, potrivit căreia gazul produs în generator (format în proporție de 2/3 din metan, CH₄) inhibă, la concentrații excesive ale gazului în faza lichidă, dezvoltarea bacteriilor metanogene, intoxicîndu-le. Pe lângă agitare (care poate fi efectuată discontinuu de 1—2 ori pe zi) o însemnătate deosebită în trecerea CH₄ din faza lichidă în faza gazoasă o are asigurarea unui spațiu de culegere a gazului, deasupra fazei lichide. În cazul cînd culegerea gazului nu se face direct sub un clopot (gazometru) acest spațiu trebuie să reprezinte 20—25 la sută din volumul total al generatorului. Sînt cunoscute cazuri cînd generatoarele au fost umplute 100 la sută, prin acestea ele încetînd să mai fie... generatoare.

— Temperatura optimă: 37—42 grade Celsius. O însemnătate deosebită, mai cu seamă în perioadele reci ale anului trebuie acordată temperaturii. Bacteriile metanogene uzuale sînt active în domeniul mezofilic (18—45°C) și termofilic (45—85°C). Temperatura optimă de lucru în experimentele efectuate de noi a fost cuprinsă între 37—42°C. Generarea de biogaz încețoșă practic la temperaturi de sub 16 și peste 90°C. Menținerea unei temperaturi convenabile de lucru se asigură fie prin dublarea peretilor generatorului (între acești pereți circulîndu-se apă caldă), fie prin îngropare în pămînt a acestuia și prin captarea căldurii superficiale pînă în lucru binecunoscutul „efect de seră”, cu ajutorul unei folii de polietilenă și a unui cadru care acoperă instalația de biogaz. Un procedeu interesant, care asigură atât agitarea cît și un regim de temperatură corespunzător, îl oferă dispozitivele de purjare a aburului cald, la o presiune suficient de scăzută. La instalațiile de biogaz care vor fi amorsate la C.A.P.

Cristian în primăvara anului 1981, unul din generatoare va fi agitat și încălzit experimental prin purjare de abur lefîn produs în recuperatoare de căldură de o construcție simplă, originală, folosînd potențialul termic al biogazului ars.

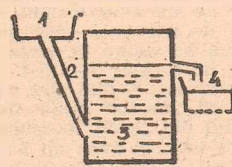
Continuitatea fluxului și aciditatea.

Cele mai multe instalații artisanale sînt neoptimizate, funcționarea lor bazîndu-se pe un regim discontinuu, evacuarea materialului (efluentului) făcîndu-se prin vidanjare. Variantele optimizate tîin însă seama că oxigenul este un toxic puternic pentru bacteriile metanogene, iar vidanjarea înseamnă introducerea inevitabilă de oxigen în instalație. Orientarea spre un flux continuu, implicînd evacuarea fluidului uzat din partea superioară a fermentatorului, concomitent cu introducerea influentului, se impune așadar de la sine, cu atât mai mult cu cît s-a evidențiat că aciditatea crescută a fazelor lichide (condiționată în măsură importantă de prezența oxigenului în generator) determină scăderi apreciabile ale producției de biogaz. Astfel, la pH=6 randamentul în biogaz este de 40 la sută din valoarea optimă (realizată la pH=7—7,4), producerea biogazului fiind inhibată complet la pH=5—5,2. Măsurarea pH-ului este extrem de simplă, ea putînd fi făcută chiar de o persoană necalificată, cu ajutorul unui indicator de pH, după fiecare agitare. Rezultate bune am obținut în ajustarea pH-ului (a acidității) fazei lichide, utilizînd melasă de la Fabrica de zahăr Bod, melasă care datorită reacției sale slab bazice, ca și ingredientilor (proteine, sulf, etc.), dar mai cu seamă datorită conținutului înalt de zahăr fermentescibil, exercită o influență pozitivă, multiplă, asupra procesului și randamentului de producere a biogazului.

Pentru asigurarea unui flux continuu, chiar la nivelul instalațiilor mici, artisanale, sugerăm „sistemul indian” care funcționează pe principiul diferenței de nivel și al vaselor comunicante, după cum se poate deduce ușor din schema alăturată.

Flux continuu în sistem indian

1. Datorator influent
2. Pîlnie de alimentare
3. Generator biogaz
4. Paț de uscare efluent

Datele prezentate mai sus au o valoare generală. În detaliu, pot să apară, desigur, unele diferențe mai mari sau mai mici, în funcție de natura substratului (reziduuri animale, frunze, paie), de cultura microbiană (susa) utilizată, etc.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cunoașterea naturii umane — o problemă de igienă psihică și socială

● Insemnări pe marginea activității Centrului pentru combaterea sterilității, infertilității, contracepției, sfat genetic și colposcopie

Reproducem dintr-o scrisoare sosită pe adresa Centrului pentru combaterea sterilității, infertilității, contracepției, sfat genetic și colposcopie.

Stimate tovarășe profesor,

„Am deosebită bucurie de a vă anunța o veste mare: acum o lună de zile am născut un băiețel pe care l-am botezat Victoraș. Sînt una din sutele sau poate din mii de femei care au beneficiat de îngrijirile și recomandările dv., așa că nu știu dacă vă mai amintiri de mine. Am apelat la ajutorul dv. în urmă de un an și jumătate, după ce timp de zece ani am colindat nenumărate cabinete medicale de specialitate în speranța că voi obține un tratament eficient împotriva sterilității. Și iată că în clipa în care îmi pierdusem orice speranță, minunea s-a petrecut: am adus pe lume un pui de om. Pentru toate acestea țin să vă mulțumesc din suflet...” etc., etc.

Scrisoarea aparține unei contabile din Oradea, în vîrstă de 35 de ani, și reprezintă doar una din nenumăratele epistole de recunoștință și grațitudine, scrise și semnate de foste paciente ale respectivului așezămint medical. Cu toate acestea, în pofida unor rezultate de excepție dobîndite în combaterea sterilității și infertilității și a unor studii și cercetări de interes general — Centrul pentru combaterea sterilității, infertilității, contracepției, sfat genetic și colposcopie (cu o denumire cam greu accesibilă înțelegerei comune!) este încă insuficient cunoscut nu numai marelui public, ci chiar și specialiștilor în materie.

Afiat Spitalului clinic Filantropia și creat din inițiativa unui activ și entuziast colectiv de obstetricieni și ginecologi condus de conf. dr. Ion Lemneta — „Centrul” (permiteți-ne să folosim această abreviere) se găsește situat pe Calea Victoriei 178. Vom reaminti pe scurt rolul și particularitatea principalelor sale compartimente, oprindu-ne mai pe larg asupra elementelor de noutate și originalitate prin care se recomandă activitatea sa terapeutică și variatele sale investigații și studii de specialitate.

Urmărind în principal stimularea natalității prin combaterea sterilității și infer-

tilității, centrul posedă în primul rînd un serviciu pentru diagnosticarea și tratarea acestor afecțiuni. De notat că în acest sens investigațiile vizează nu numai femeile, ci și bărbații care — așa cum o dovedesc statisticile de specialitate — sînt responsabili în proporție de 40 la sută pentru sterilitatea cuplurilor conjugale. Tratamentele se execută fie ambulatoriu, fie într-o secție specială a Spitalului clinic Filantropia cînd asistența medicală reclamă intervenții mai pretențioase (instalații uterotubare, tratamente chirurgicale pe uter și trompe etc.) sau metode de stimulare a ovulației și spermatoogenezei. Prin acest ansamblu de măsuri terapeutice, în cadrul spitalului amintit se nasc anual în medie 1000 de copii vii și viabili, datorati unor părinți tratați pînă atunci pentru sterilitate, sau unor mame cu tare succesive de infertilitate (incapacitatea de a păstra sarcina).

Unitatea sanitară din Calea Victoriei mai cuprinde, în continuare, un cabinet de ginecologie infantilă, cu un rol particular în cadrul activității de pediatrie din municipiul București, dar, din nou, puțin cunoscut marelui public. El este destinat să depisteze tulburări și afecțiuni de patologie ginecologică la fete sub vîrsta de 16 ani: vulvite, vulvovaginite, traumatisme, malformații, mastite, dismenoree, oligomenoree, corpuri străine (secția posedă o adevărată colecție de obiecte cu totul neașteptate extrase de către ginecologi).

În serviciul de sfat genetic se procedează, pe baza unor analize de mare finețe, la identificarea și semnalarea unor anomalii cromozoidale ce ar putea avea grave consecințe pentru descendenții respectivelor cupluri conjugale. De fapt, în vederile celor care au înființat acest cabinet s-a aflat și dorința ca un număr apreciabil de virtuali soți să-și preîntîmpine actul matrimonial printr-un riguros control genetic. De aici și denumirea de „Sfat genetic”, foarte potrivită pentru un compartiment medico-social destinat să informeze cuplul marital asupra șanselor sau neșanselor pe care le are în aducerea pe lume a unui copil. Din păcate oficializarea acestei acțiuni reclamă și avizul Direcției sanitare a municipiului București, aviz care întîrzie să sosească. Dar despre atribuțiile psi-

ho-sociale ale centrului vom mai vorbi pe parcursul relatării noastre.

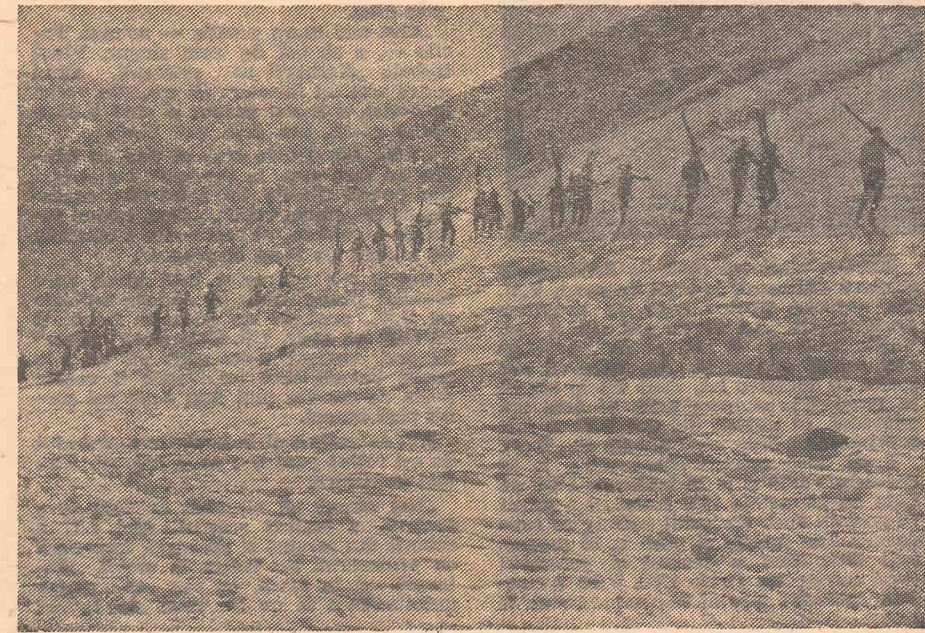
În legătură cu activitatea de contracepție au fost efectuate de asemenea studii și experimentări îndelungate. A fost utilizată în acest scop o largă gamă de anticonceptionale produse în mai multe țări europene. În clipa de față, prin sollicitudinea centrului, beneficiază de tratamente cu progesterative de sinteză un număr de 2600 de femei din Capitală și provincie. Sau ceea ce reprezintă o cifră extrem de mică dacă avem în vedere că anul trecut au fost efectuate în toată țara 211788 de avorturi terapeutice și legale iar din acestea 144000 la femei cu patru copii. Toate acestea sau marea lor majoritate ar fi putut fi evitate dacă s-ar fi extins tratamentul anticonceptional. Din păcate, așa cum ține să remarce conferențiarul dr. Ion Lemneta, directorul Spitalului clinic Filantropia, comisiile teritoriale care eliberează aprobare pentru intrupere de sarcină uită mereu că aceste nedorite intervenții chirurgicale pot fi evitate dacă femeile sînt îndrumate să folosească anticonceptionale. Utilizarea acestora nu se poate face însă la întîmplare, ci numai pe baza unor teste prealabile pentru a se constata ce tip de anticonceptional este indicat într-un caz sau altul, sau așa cum se procedează la serviciul de contracepție al centrului. Cu toate

acestea, reamintim, abia 2600 de femei beneficiază de acest mijloc lipsit de riscurile avorturilor chirurgicale.

În sfîrșit, în vederile colectivului ce a inițiat înființarea centrului medical din Calea Victoriei s-a aflat și crearea unui serviciu destinat unor studii și anchete sociologice privind educația sexuală și pregătirea tineretului pentru viața de familie.

Prin profilul său complex, prin felul în care este structurat, permițînd o colaborare permanentă între cabinetele de consultații și celelalte servicii ale sale (laboratorul de analize, radiologia, anatomia patologică, cabinetul de sfat genetic și secția de paturi din spital), Centrul pentru combaterea sterilității, infertilității, contracepției, sfat genetic și colposcopie este singurul de acest fel din țară. El luptă aproape singur pentru descifrarea și soluționarea unor probleme extrem de sensibile și dificile. Faptul că este încă puțin cunoscut marelui public (care poate apela la serviciile sale fără recomandări sau trimiteri speciale) reprezintă un handicap în plus. Un handicap pe care ne străduim să-l reducem și prin modesta noastră contribuție.

LIVIU TIMBUS ■

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

Virful de atac este așteptat acasă...

În primăvara lui '78, cînd s-a înscris la un meci important, de la semifinalea „Cupei României”, cu Olimpia Satu Mare, și echipa sa, F.C. Argeș, a pierdut (și datorită absenței lui) și a fost eliminată din competiție, deși era favorită, și avea șanse să câștige Cupa...

În '79, era tată. Tată la 22 de ani. L-am văzut a doua zi sau a treia zi după fericitul eveniment, în preajma unui meci de campionat la Pitești. Nu mai încăpea în vestiar de fericire! Fugea pe culoare, sărea în sus, îi îmbrățișa pe toți și era îmbrățișat de toți.

— Am un băiat!!! Sînt tată și am un băiat!!! Vă dați seama, am un băiat!!!

— Să-ți trăiască, Marine! — îi ura toată lumea.

— Să fie ca tine, Marine, deștept, talentat, frumos și băftos, și tot virf de atac...

Urări sincere, din toată inima. Și aveau dreptate oamenii — spuneau adevărul — în urările lor. Așa și era (așa și este) virful lor de atac. Deștept, talentat, frumos și băftos.

De ce „băftos”?

Judecați și dumneavoastră.

Era cel mai bun atacant — și cel mai tînăr — la una din cele mai bune echipe de fotbal din România. Fusese chiar selecționat în lotul național. La 20 de ani avea mașină, Dacia 1300. La 21 de ani avea „tot ce-i trebuie” — cum se spune în viața de toate zilele — unui tînăr familist. Mașină, casă frumoasă, și mai ales o soție frumoasă și ea, „topită” după frumosul ei sot, unul din „eroii” orașului. La 22 de ani era tată. Și avea un băiat!

Să recunoaștem, puțini au o asemenea trajectorie fericită în viață atât de tînăr. Succese peste tot, în toate domeniile, în viața de toate zilele.

Iată însă că răsfățatul de soartă virf de atac piteștean a început să-și neglijeze, după o vreme, familia, înmulțindu-și „atacurile” în afara terenului de joc, printre admiratoarele care roiesc deseori în jurul fotbalistilor ca fluturii (sau ca mustele), făcîndu-le nu de puține ori mult rău, sub toate aspectele...

Ultima ispravă? Virful de atac a plecat de acasă! Mult aplaudat de tribune, care-l iubesc și-l răsfață, iată, ultima „acțiune” a virfului de atac piteștean în afara terenului, cînd nu-l vede nimeni...

Pentru o asemenea acțiune, sîntem siguri, nu l-ar mai aplauda nimeni pe talentatul atacant piteștean.

...Și cum autorul acestor rînduri este și el un mare admirator al virfului de atac din teren, iubindu-l cu adevărat și gîndindu-se că la numai 24 de ani poți îndrepta mai ușor o greșeală, iată, își permite și un sfat:

„Întoarce-te acasă, Marine, te așteaptă la micu'!”

MARIUS POPESCU ■

Opinii

Tovarăș redactor șef,
În numele dreptului la replică, vă rog să publicați următoarele:

„Două vehicule hodogite și rămase în pană de combustibil din cauza zăpezii (n.n.) nu mai au altă șansă decît să tragă, gîfîind, pe dreapta. Și așteaptă chircite în șanțul unde cîinii-și făceau nevoile, pînă ce vine un bulldozer să le scoată din neputință. Bulldozerul, ce poate face decît să le ducă la cimitirul din marginea țirului, aruncîndu-le peste celelalte ciurcuri? Și ele, care credeau c-a venit să le salveze... Nici nu-și dădeau seama însă că le-a salvat: de o viață mizeră, de tîrîrit prin bălțile și noroaiele drumurilor”.

Acest fragment dintr-o povestire de Heinrich Böll, parcă ar fi fost scris pentru cele petrecute simbătă 6 decembrie a.c. la postul de radio „Freie Europe”. Cititorul va înțelege, mai încolo, (de n-a înțeles deja) cine sînt vehiculele și cine era bulldozerul (ca să ne lăsăm ispitii de stilul pus pe șotii al emisiunii de la data menționată) venit să le dea un „ajutor frățesc”. Cit despre cauză, marele scriitor, Nobelpreistrăger, a și numit-o, cu o formidabilă intuiție premonitorială. Căci iată despre ce este vorba:

După bilbilele Monică Lovinescu, menite (conform rolului atribuit) să răspundă revistei Săptămîna care divulgase identitatea intelectuală și morală a fascistului Constantin Dumitrescu-Zăpadă, laudat de Monica Lovinescu și V. Ierunca, bilbieli ce trebuie să fi indispus grav conducerea Europei libere, vine la microfon, să pună lucrurile la punct însuși excelența sa Noel Bernard (gest devenit reflex de altfel) emițînd astfel un subtil certificat de paupertate intelectuală nefericitelor subalterne și dîndu-i un tot atât de subtil avertisment public. Căci N.B. e intolerabil și vrea să o știe toată lumea, evident cu dublu scop: 1) pentru a accentua poziția sa de șef aspru, cu care nu te poți juca 2) pentru a marca diferența de statut social, dar mai ales cerebral dintre domnia sa și restul colaboratorilor (era să zic colaboraționiști). Se vede asta și după tonul sentențios, apoftegmat cu care-și debitează discursurile și care, să fie clar, nu pot fi programate decît la începutul emisiunii. Nu pentru că ar manifesta inclinații totalitare, doamne ferește (în stînga sa se află, de la o vreme, autorul Cetății totale care-l poate chema la rezon) dar pentru că e bine să fie exigent deși, vorba aceea, de la cei săraci cu duhul nici Dumnezeu nu cere mai mult.

Menționăm însă deschis că intervenția meșterului ne-a decepționat total. Nu numai prin incoerență și tot felul de inadvertențe logice, prin limbajul plin de poncife, confuz și sărac. (Dealtfel cred că în cei cca. 30 ani de „meserie” dl. N.B. n-a vehiculat mai mult de 200-300 de cuvinte pe care le întoarce pe toate fețele, deși, dacă ne gîndim bine, nici nu știu dacă, pentru ceea ce face, i-ar trebui mai mult). Ne-a decepționat mai ales prin absența surprizei, a ineditului panselului său, împrumutat, culmea, aproape integral, pînă la cuvinte, expresii, ca și nu mai vorbim de argumente, de la biata subalternă. Într-o ocazie viitoare, ne-am propus chiar, pe baza analizei de text, să vedem dacă nu cumva N.B. își plagiază subalternii. Ar fi, culmea, o probă de plagiat inedit, poate chiar protocronic. Iată-ne, așadar, în situația, cu totul neașteptată pentru noi, de a reabilita pe M.L. pe lingă strașnicul său șef. Dar s-o luăm metodic:

Întreaga intervenție a lui N.B. are drept scop să ia, încă o dată, apărarea autorului Cetății totale, C. Dumitrescu-Zăpadă, fost fascist, antisemit și criminal de drept comun, suferînd pușcărie pentru tentativă de omucidere. Despre acest individ, N. B. vorbește într-un limbaj aproape indiosofor, de o tandră amenitate, de creștin pravoslavnic: „a fost tînăr” cînd a tras cu pistolul în directorul a două ziare democratice; „a renunțat demult la ideile greșite din tinerete”; numai în tinerete „împărtășea convingeri totalitare”; „s-a căsătorit cu o evreică”; ispășindu-și astfel „greșeala”; „și-a mărturisit greșeala” (astfel spus s-a spovedit, părintelui Trifa, n.n.). Prin urmare peste tot „argumentum ad misericordiam” pentru unul care a folosit din plin „argumentum baculinum”. Nu-l cunoșc pe dl. N.B. dar trebuie să fie, după asemenea aprecieri, un mare sentimental și un filotim de toată frumusețea. Aș vrea să-l pun numai cîteva întrebări și anume: crede Domnia sa că o crimă se spală printr-un act matrimonial? Și apoi, de ce nu spune cum s-a terminat acest matrimoniu?, cite neveste (cu acte sau fără) a mai avut actualul său scutier (fost mușchetar al lui Codreanu) dacă e pus pe indiscreții biografice? În baza căror invuabile raționamente confundă N.B. crima pentru care a făcut scutierul său pușcărie, cu „ideile greșite”? dar cum de ați ajuns la performanța de a face dintr-un pistol un portdrapel ideologic? Crede, într-adevăr, N.B., că Cetatea totală e o carte admirabilă? (epitetul îi aparține). Aș vrea să explic de dl. N.B. cum de este posibil ca un individ care, în puterea vîrstei, n-a scris decît cîteva articole semidocte, considerate de cei ce l-au cunoscut „imbecil” și „obraznic”, care s-a ocupat cu specula în timpul războiului și e detestat azi de propria-i fostă familie, a dat, la bătrînețe, o carte epocală de filozofie? Cum de i-a venit, adică, așa, din senin, talentul, geniul chiar, de-ar fi să ne luăm după M.L. și V.I.? A coborît duhul geniului asupra lui Precum duhul sfînt asupra apostolilor lui Cristos? I l-a expediat „arhanghelul din cer”, patronul căpităniului? Nu se înțelege, apoi, cum de editura „Seuil” a reușit să-l tipărească, la trei luni după descinderea sa la Paris, Cetatea totală? Nici pe Malraux nu cred că l-ar fi tipărit așa de repede. Ca să nu mai vorbim de faptul că această cetate este făcută din cărămizi, grinzi și cuie luate din depozitele comune ale propagandei războiului rece, de mare circulație de multă vreme. L-am ruga, deci, pe N.B. să nu ne facă să suferim, în continuare, de curiozitate și bănueli.

N-am înțeles, apoi, ce miracol, ce „drum spre Damasc” a dus la frăția (era să zic de cruce) dintre un antisemit fanatic (care-și făcea un blazon din atare convingeri) și dl. N. Bernard? Cum de s-a ajuns ca, în locul legii talionului să funcționeze legea „coincidentia oppositorum” a lui Nicolaus Cusanus? (il invit pe N.B. pentru decriptarea acestor sintagme să se adreseze jurisconsultului său, dl. E.G. intelectual care a confundat pe Coșbuc cu Eminescu și care, din cîte pe dăm seama, va publica, în curînd, (tot la „Seuil”?) o monografie despre Adrian Păunescu, dar acolo era altceva). Înțeleg să-l îmbrățișeze pe C.D. „camaradul” V.I. iar consoarta să-l urmeze ca o oale cumințe ce se află, dar excelența sa N.B.? să-l fi convins, cu pistolul, cetățeanul C.D.? Nu înțeleg.

Și acum fiindcă dl. N.B. se referă la o notă a mea din România literară, 20 noiembrie, motiv pentru care, din motive de protocol, îi și răspund, vreau să spun următoarele:

După N.B. mi s-ar fi atribuit rolul de a interveni în chestiunea C.D.-M.L.-V.I. Trece peste exprimare, cam confuză, dar în fine, căci întuiim mentalitatea anclărilor a lui N.B. obișnuit să primească roluri (deci să i se atribuie) iar D-sa să atribuie

altora roluri (inclusiv consoartei I.M., căreia-i rezervă, adesea, privilegiul de a-i „lectură” textele D-sale). Căci atît N.B. cît și subalternii, d-asta mîncă piine, din acceptarea de roluri. Altfel mor de foame, ca niște ciini vagabonzi. Îi informez pe stimabilul interlocutor că, în ce mă privește, nu mă pîndește un atare pericol și-mi îngădui să am inițiative „neatribuite” și neretribuite chiar. În trecut fie spus mă gîndesc că dacă Săptămîna nu publica pasajul din articolul... (formulara e a lui N.B.), la un loc cîteva rînduri de revistă, din care postul domnului N.B. se hrănește de cîteva luni (ca Cristos care a hrănit 5000 de suflete din 5 pîini și 2 pești) întorcîndu-le și storcîndu-le pe toate fețele, N.B. and his gang rămîneau pe drumuri (de nu găseau altul, spre alt Damasc).

Mă întrebă N.B. cu tonul inchizițional, de boss necontestat (deși îmi îngădui să-i atrag atenția că mă confundă) de ce „protestez” acum și n-am protestat cînd au publicat poezii și proză Nichifor Crainic și Radu Gyr? Chestiune ce este de competența specialiștilor între care nu se numără, pînă acum, speakerul N.B. Simplu fapt că N.B. asimilează Cetatea totală a unui pistolar fascist (Crainic și Gyr nu trăseseeră cu pistolul în nimeni) și delatările mizerului cuplu M.L.-V.I. cu poezia mă dispensează de comentarii prelungite, dîndu-mi măsura exactă a nivelului atins de N.B. în domeniul esteticii. Brava domnule! Dă-i înainte! Ești un intelectual delicioș!

Pus pe glume și anecdote (termină emisiunea printr-o anecdotă cu un țigan, ceea ce nu cred că probează antițigănismul d-sale) N.B., specialist și în parenimologie românească, apreciază că „Dl. Marcea dă în gropi”, folosînd cum se vede, un limbaj elevat. Procedeu m-a interesat pentru că într-o astfel de emisiune, Lordul Bernard, cum am auzit că-i place a i se spune, detesta, cu sfința indignare, nivelul expresiei unui interlocutor, declarînd fînos că, dintr-un înalt principiu de civilitate D-sa va pune capăt discuției din cauza „nivelului limbajului”. Ceea ce mi se pare cel puțin nostim, căci crăcii d-sale recurg la un limbaj de borfași la adresa marilor personalități românești, a spiritelor noastre tutelare: Arghezi, Sadoveanu, Călinescu ș.a. păstrîndu-și distincția de filologi pentru C. D. Zăpadă. Ceea ce e nemaipomenit; dar se cuvine să recunoaștem că, avînd atîtea „lacune”, dl. N.B. este înzestrat cu un enorm, inimitabil tupeu (fiindcă ne aflăm la capitolul „limbaj” aș vrea să-i atrag, cordial, atenția că formula „rabinul României”, recurent folosită de dv., e improprie. Există un „rabin șef al cultului mozaic din România” ceea ce, să fie clar, dl. N.B. este cu totul altceva). În orice caz, apropo de limbajul domniei sale, vreau să-l asigur că-l voi primi cu mai mult umor. Mă gîndisem, chiar, ca pentru cîteva clipe de veselie să-i propun o parti-dă cedîndu-i, de la bun început, regina. De-abia am prins gustul. Îl rog însă, dacă se poate și pe cît se poate, să fie mai vioi, cum să zic, mai în formă, să nu mai debiteze aceleași gogoși a căror paternitate (protocronică) o dețin Izmail și Turnavitu, vechii mei amici. Să mai pună și d-sa mîna pe cîte o carte, în afara celei a fratelui și comilonului Zăpadă.

Mi-ar părea rău ca dl. N.B., care are, de, și el, o poziție socială acolo la Mîntăchescu să lase o asemenea nefavorabilă impresie. Înțeleg M.L. și V.I., pradă prea ușoară, obosiți, săracii, de „mîncîunile convenționale”, vorba lui Max Nordau. Dl. N.B. chiar după voce, pare mai robust, mai rezistent la tăvăleală. Deocamdată, din păcate, pentru excelența sa, buldo(g)zer(o)ul ni s-a părut un fel de „tigre en papier”. Poate se va reface în vacanța de Crăciun, la vreo bătaie cu... Zăpadă.

POMPILIU MARCEA ■

O aventură nocturnă și sfîrșitul ei

Mastru electromecanic la Exploatarea minieră Călimani, județul Suceava, V.M. era apreciat pentru buna sa pregătire profesională. „La 30 de ani cîți îi are, Vasile ar putea fi mai serios”, spuneau unii colegi despre el. „Ce folos că știe multe în meseria lui, dacă nu le aplică în practică”, spuneau alții. Și așa era adevărul. În ultimii doi ani V.M. a fost sancționat pe linie profesională de... 5 ori. După două esecuri consecutive, la 20 decembrie 1979 și la 26 februarie 1980, pe data de 14 martie 1980 maestrul a intrat în posesia mult doritului permis de conducere. Din martie și pînă la 12 noiembrie 1980, cînd a devenit și posesorul unui autoturism Dacia 1300, V.M. a condus, sporadic, mașini împrumutate de la

diferiți prieteni. Cu autoturismul său, pînă la producerea accidentului, V.M. a rulat circa 3 000 de kilometri.

Ziua de 24 noiembrie a.c. Vasile și-a dedicat-o reviziei mașinii. A plecat pe la ora 7,00 din Vatra Dornei spre Cimpulung, împreună cu mama sa, de unde, după ce și-a pus autoturismul la punct, s-a întors pe la 11,00. A parcat autovehiculul în curtea casei și a pornit-o prin oraș.

„Cea mai mare prostie — spunea Vasile —, e să bei de unul singur. Vinul trebuie „discutat” cu prietenii, altfel n-are nici un farmec”. Și așa, din vorbă în vorbă, a trecut timpul și cînd V.M. a ajuns acasă, era deja ora 19,00.

„Tată, mă duc în oraș să dau în telefon lui soră-mea, la Predeal”, i-a strigat din poartă Vasile lui taică-său, urcîndu-se în „Dacia 1300”. „Vezi, numai întoarce-te repede, că mai avem o mulțime de treburi de făcut împreună”.

Vasile s-a îndreptat însă glonț spre motelul „Runc” unde își dăduse întîlnire cu N.M., profesor de educație fizică, și cu încă un amic, I.T. Cele două „fiote” de trei sferturi s-au golit cît ai zice pește, tocmai cînd lui Vasile îi venise pofta de un vin mai bun decît cel sorbit pînă atunci.

I.T. se grăbea și încercările maestrului de a-l reține pentru o nouă degustare au fost zadarnice.

„Hai atunci să mergem cu toții spre centrul”, a hotărît șoferul. Aici I.T. a coborît din mașină și maestrul, împreună cu profesorul, s-a întors la motel. „Așteaptă-mă la masă, eu am să plasez autoturismul să nu fie chiar așa la ve-

dere. Mai știi, la plecare, le vine ideea să mă pună să suflu în flori”.

Între timp, la masa lui V.M. s-au mai adunat cîteva amici. „Stați liniștiți, eu plătesc”, i-a asigurat Vasile pe noii veniți.

La închiderea localului, ospătarul a mai numărat 4 sticle golite.

Pe la 12 noaptea, Dacia 1300 s-a pus în mișcare. În mașină, în afara maestrului care conducea și a profesorului, s-au mai urcat 4 persoane care fuseseră la restaurant și care mergeau spre centrul orașului.

Vasile apăsa cu nădejde pe accelerație. Datorită vitezei prea mari și a alcoolului care începuse să-și facă cu putere efectul, el pierde pentru cîteva secunde controlul mașinii, care se urcă pe trotuar. Ca prin minune reușește însă în final să oprească mașina. Șoferul, la fel de speriat ca și pasagerii, coboară, examinează mașina și apoi, încercînd să pară calm, se adresează ocupanților. „Nu cumva v-ați speriat?” I-a condus apoi pe pasagerii la domiciliul lor, după care, împreună cu profesorul, au nimerit la un alt local. Șoferul a aplicat aceeași tactică, parcînd mașina într-un loc dosnic, după care au sorbit la repezeală cîte o „halbă” de vin. Ar mai fi băut, însă ospătarul i-a avertizat că localul se închide.

La plecare, V.M. se clătina de-a binelea. „Măi Vasile, hai să lăsăm autoturismul la parcare. Sîntem la doi pași de casă. Ai amestecat atîtea băuturi azi!”

„Nu numai că nu las mașina aici, dar vreau să merg pînă la Suceava să văd cum e drumul. Știi doar că peste două zile plec la Vaslui!”

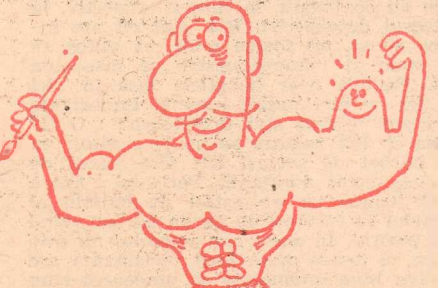
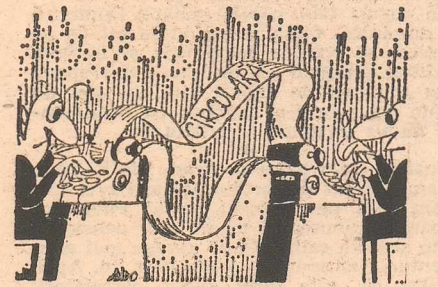
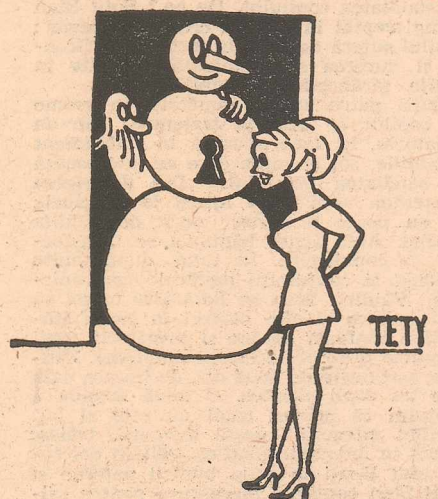
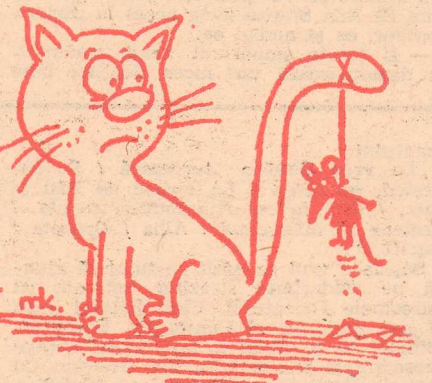
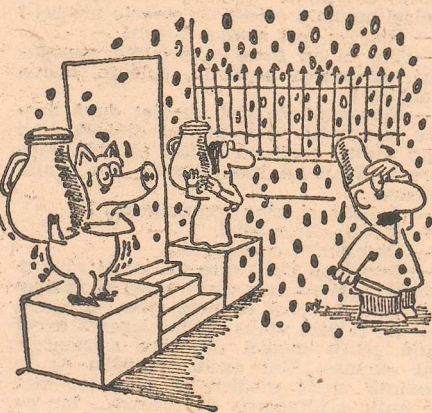
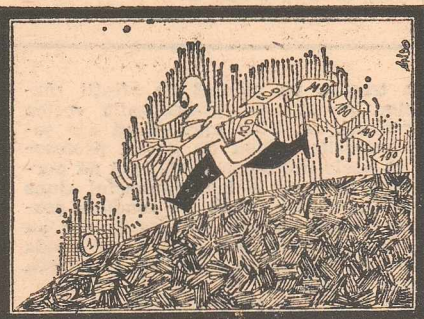
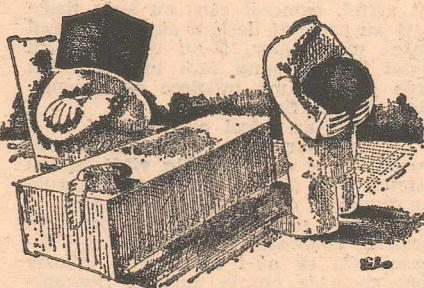
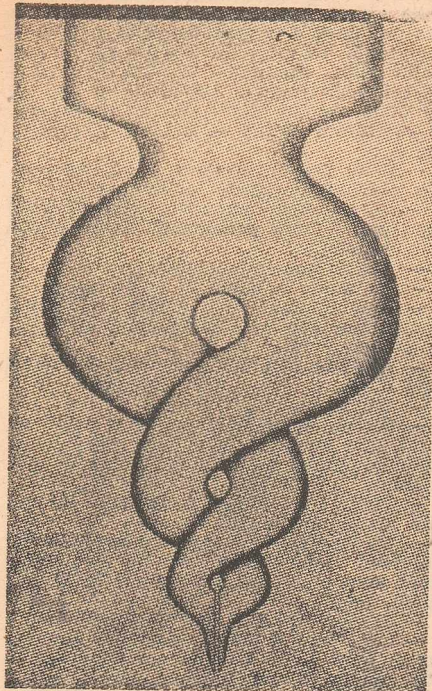
Ulterior, N.M. a declarat că a plecat împreună cu maestrul, spre Suceava, pentru a-l tempera, deoarece știa că mai ales după băutura îi place să gongonească.

Într-o oră au ajuns la Cimpulung. Era ora 2,30 noaptea. Șoferul, deși afumat bine, evita cu grijă străzile unde era posibilă întîlnirea cu lucrătorii de miliție. Cei doi fac o scurtă haltă și hotărîsc să se întoarcă la Vatra Dornei. „Vasile, uite, îmi pun centura, te rog să faci și tu la fel și să mă duci pînă la Dorna ca pe un domn!”

Șoferul nu-și pune centura, în schimb apasă cu putere pe accelerație. La o curbă ușoară spre dreapta, în comuna Pojorîța, V.M. nu mai poate stăpîni autovehiculul. Acesta intră în derapaj și apoi în șanț. Mașina se dezechilibrează, se rostogolește lateral de cîteva ori, după care se oprește pe roți cu partea din spate în șanțul sting al soselei. În procesul răsturnării, șoferul este aruncat afară din mașină, suferînd leziuni grave la cap. Moare la scurt timp după ce este adus la spitalul din Cimpulung. Pe profesor, centura de siguranță l-a împiedicat să fie ejectat din mașină. Se alege cu cîteva zgîrneturi și o spaimă strașnică.

Despre concluzii nu mai e cazul să vorbim. Ele se impun de la sine. Se cuvine totuși o remarcă: în diferitele episoade critice ale zbuciumatei sale vieți, curmătă la vîrsta de doar 30 de ani, mulți puteau interveni pentru a-l ajuta pe V.M. să trăiască, să trăiască cum trebuie.

Colonel VICTOR BEDA ■

In acest număr caricaturi de :
MIHAI PINZARU—PIM, OCTAVIAN ANDRONIC—ANDO, CONSTANTIN CIOSU, DENES MOLNAR, MATEI MIHAI, STEFAN BOROS—TETY, CRISTIAN MIHAILESCU, NICOLAE MIRODONE, TIMOTEI NADASANU, HORIA CRISAN, NEBOISA ROSICI—NERO, LATZLO VINCZE, SORIN POSTOLACHE.

In paginile 1, 5, 6 — colindători din comuna Fundu Moldovei — județul Suceava.

Fază de handbal

Din spatele porții echipei îmbrăcate-n galben se apropie mingea dirijată de fetele îmbrăcate-n roșu.

Sînt în spatele porții, mingea trece peste poartă, mă las jos nu cumva să mă lovească și o iau, o azvirl peste poartă înapoi. Ies de pe teren, trec dincolo de grilaj.

Meciul continuă. Mă duc la o țîșnițoare cu robinet. Mai beau doi băieți; meciul din spatele grilajului continuă, beau și mă uit la meci din spatele grilajului.

O fată cu figura rotundă a pătruns spre extremă și-a șutat cu violență. În

bară. Mingea ricoșează-n teren, fata intră-n grilaj și se apucă cu minile de grilaj de enervare. Mă strîmb la ea, eu fiind foarte aproape. Fata se uită la mine.

Meciul continuă. Mă apropii de fată. Meciul continuă, ea întoarce capul. Fata oftează, oftează și eu și fata se duce în teren. Mă rezem de grilaj, fata pătrunde pe extremă, șutează. Bară! Nu se poate opri și vine spre grilaj, cu viteză, mă îndrept și eu într-acolo, sar, m-agăț cu minile de grilaj, dar cad.

Ce e pe jos? Ridic ochii înmărmurit? Variante: Tata, mama, nevastă-mea, iubitul handbalistei, o prietenă din copilărie cu care de-acum încolo începe idila.

Relieve de la Viorica

Țin aceste relieve într-o cutie pe care scrie „Medicov, Röntgen, Hungary”.

Relieva nr. 1 — o frunză uscată de pom. Întoarsă și împăturită ca un trup de martir sau un trup de amantă din lumea romanică fragonardiano-tiziano-velasqueziană.

Relieva nr. 2 — o ghindă.

Relieva nr. 3 — C.H.R. Ambasador. Bar Melody. Pictor Verona 2, București. Bilet de intrare. Intrare Una Persoană. Prețul 25 lei. Nr. 0 057 441. Păstrați biletul pir. control.

Relieva nr. 4 — Teatrul „C. Nottara”. București. Bilet de intrare. Lei 8. 000—03440. (Și încă un bilet pe care scrie idem cu excepția nr.-ului care e 000—03441).

Relieva nr. 4 bis. — Teatrul „C. Nottara” — sala Studio — Tichet Seria Nr. 112 Stal. Rîndul 12 Locul 3 Data 4 aprilie 1974. Ora 19. Tichetul este valabil numai însoțit de biletul de intrare. Păstrați biletul pentru control. (Și încă un tichet pe care scrie idem. Cu excepția locului: 4).

Relieva nr. 5 — I.T.B. Bani 30 Ux 96 762 și I.T.B. Bani 30 Ux 96 761.

Dureroasă este îndoiala

La începutul anului 1976, ne scriu Paulina și Eugen Stan din comuna Zătreni, satul Săscioara (județul Vilcea), primul nostru copil a fost schimbat la maternitatea din Arad.

Soții Stan își întemeiază dramatica convingere pe următoarele fapte: La data internării (30 decembrie 1975), singura Paulina Stan nu avea domiciliul stabil în Arad. Ana Stache, profesoară de muzică, internată de mai mult timp la aceeași maternitate, trăia un moment dramatic: avind RH negativ, după propriile ei declarații, îndrăznea ultimul și suprem efort de a da naștere unui copil sănătos. Cele două femei nasc la un interval de câteva ore. Reclamanta naște normal un copil cu ochi căprui și păr negru. Ana Stache, în luna a șaptea, recurge la cezariană. Naște deci un copil de două ori expus: datorită RH-ului negativ și intervenției chirurgicale premature. Un medic impresionat de tragedia acestei femei în jur de 40 de ani, dacă ar fi fost implorat, n-ar fi avut la îndemână un schimb mai potrivit: Paulina Stan fiind foarte tânără avea viitorul în față; fiind din alt județ ar fi plecat fără urmă. Peste trei zile, tinerele femei se dă spre alăptare un băiat cu părul deschis și ochi albaștri. Găsindu-se la prima naștere, mama atribuie totul ciudătenilor naturii. Iată însă că în mod repetat și după externare, Ana Stache apare în fața femeii din județul Vilcea interesându-se de sănătatea copilului. De ce? Soții Stan ajung treptat în posesia crudului adevăr: copilul suferă de o boală incurabilă. Groaza și durerea se instalează definitiv în odăile fărâșești ale familiei Stan.

După patru ani și jumătate, în vreme ce copilul se afla la tratament într-un sanatoriu, își face apariția în stabiliment o familie, soț și soție, care se interesează de sănătatea băiatului. Din descrierea asistentei, soții Stan ajung la concluzia că nu poate fi vorba decât de familia Stache. Abia acum bănuiala se transformă în convingere. În timp, după multe îndoieli și consultații medicale contradictorii, Paulina Stan se hotărăște totuși să mai încerce și alte nașteri în ciuda sfaturilor conform cărora și următorii copii ar putea prezenta aceleași simptome. Paulina mai naște de două ori, de fiecare dată cite un copil sănătos. O nouă dovadă a faptului că primul copil nu este al lor. Scriind memoriilor peste memoriile, trăiesc totuși cu îndoiala în suflet. Ceilalți doi copii sînt lăsați în grija bunicii paterne și soții Stan continuă alergătura pentru salvarea copilului, oricui ar aparține el.

În august 1980, copilul moare. Duminică de duminică, tatăl, revenind în sat de pe șantier, se oprește la cimitir și imploră destinul plîngînd ca un copil să-l spună cine a murit de fapt? Fiul lui sau un străin pe care l-a îndrăgit cu sentimentul numit forță de sacrificiu?

Înainte de a pleca la Arad, Via Zătreni, m-am adresat doctorului Mihai Pavelescu. L-am ales pe doctorul Mihai Pavelescu deoarece cunoscutul medic este pensionar și în această calitate l-ar ajunge mai greu eventuala antipatie a confratrilor lui. Apoi, pentru că este unul dintre cercetătorii care au contribuit, la timpul respectiv, la succesul descoperirii RH. Atît cit am înțeles și eu, nu foarte mult, aș putea să vă spun și dumneavoastră ce înseamnă RH. Faptele n-ar beneficia însă în nici un fel de mai multă lumină. Importanța în cazul de față sînt următoarele: O femeie cu RH negativ se poate căsători cu un bărbat de același RH fără riscul de a avea copii anormali. Pericolul apare cînd femeia cu un astfel de buletin al singelui se căsătorește cu un bărbat avînd RH pozitiv. În acest caz pericolul nu este mare, ci foarte mare încît reclamanta are motive bine întemeiate să gîndească cum gîndește. Sînt totuși împrejurări cînd, chiar așa stînd lucrurile, anticorpii nu

apar în organism sau apar într-o cantitate neprimejdioasă. Femeia este ținută, pe tot timpul maternității, sub o strictă supraveghere și acest fapt poate fi constat din fișa medicală. Trebuie să vedeți totul cu ochii dvs., mi-a sugerat doctorul Pavelescu. Fapta fiind deosebit de gravă au fost luate desigur măsuri suficiente de precauție. Un singur amănunt nu poate fi tăgăduit: dacă profesoara a avut întreruperi de sarcini din pricina RH-ului copilului născut este în mod necesar anormal. La întoarcere, dacă nu este prea obositor pentru dumneavoastră, treceți pe la mine. Sînt curios în cel mai înalt grad să află adevărul în acest caz.

Revenit din lunga și obositoare călătorie am vorbit din nou cu medicul Mihai Pavelescu.

— Ei, cum este? m-a întrebat. Ați reușit să vedeți fișa medicală?

— Am văzut-o.

— Greu?

— Nu. La Direcția sanitară a județului, medicul inspector pentru ocrotirea copilului și tineretului este nou în funcție, tinăr, scrupulos și exact. Pare sincer interesat în reconstituirea fidelă a împrejurărilor de-acum cinci ani. Din fișa medicală reiese că profesoara Ana Stache are RH pozitiv. Este vorba de fișa medicală de la maternitate.

— Ați confruntat-o cu fișa medicală de la policlinică?

— Aceeasi consemnare: RH pozitiv. Mai mult: Institutul medico-legal din București dă același rezultat: RH pozitiv.

— Nu păreți convins!

— Convingerea mea, doctore, n-are nici o importanță. Realitatea este că fișele puteau fi modificate extrem de ușor. În dreptul rubricii RH, rezultatul este transcris cu semnul — sau +. Nu e greu să faci din minus plus.

— Nu mergeți prea departe cu suspiciunea? Ar rezulta o adevărată conjurație.

— Nu. N-ar fi vorba de o conjurație, ci de ceva mult mai grav, mult mai delicat. Am fost la Zătreni. Am ajuns în satul Săscioara, citeva case adunate de-a lungul unei ulițe la poalele unor dealuri golașe. Am pășit pragul unei căsuțe bătrînești apăsîndu-mă. Copiii soților Stan se jucau în picioarele goale. Era acasă și mama, Paulina. Au venit apoi bunica și o vecină și, ca să avem loc, am schimbat odaia încălzită cu una fără sobă și la fel de înaltă. Mi-au plăcut femeile acelea muncite, zîmbetul bun, sfiata lor politicoasă. O familie pentru care totul este trudă. Trudă sînt diminețile de muncă, trudă sînt nopțile întoarcerilor acasă, trudă sînt copiii. M-am simțit bine în atmosfera de ospitalitate a familiei Stan, dar nu știu dacă presupusul lor fiu din Arad, după cinci ani în casa profesoarei de muzică, s-ar alătura jocului copiilor din odaia de alături. Reimplantarea lui în ulița din satul Săscioara ar fi un timp înapoi, dureros deci și cu urmări imprevizibile. Oponem adevărul mersului timpului? Un adevăr care distruge, mai rămîne adevăr? În viață, spre deosebire de știință, există lucruri pe care poate nu e bine să le aflăm niciodată. Dacă au judecat astfel, oamenii care au avut fișele în față au preferat desigur să pună scopul înaintea mijloacelor. N-au conjurat. Au raționat în fața unui fapt împlinit. Am motive deci să mă îndoiesc de autenticitatea acelor fișe.

— La ce v-ar folosi adevărul?

— Oamenii aceia simpli și frumoși care și-au sacrificat cinci ani din viață pentru sănătatea unui copil în mormîntul căruia plîng duminică de duminică au dreptul să știe ce cruce udă cu lacrimile lor. Au dreptul să cunoască adevărul, nu să-l folosească. Ca să nu-l folosească abuziv putem apela la opinia publică. Deocamdată sînt în drepturile lor.

— Să fie oare un drept suspiciunea im-

potriiva unor oameni care ar putea fi la rîndul lor nevinovați?

— Ei nu spun: „suspectăm”, ci ajutăți-ne să scăpăm de această cumplită îndoială a sufletului. Au dreptul să ceară sprijin semenilor?

— Deci mergem mai departe ca și cum n-am cunoaște fișele medicale?

— V-aș ruga foarte mult.

— Mai înainte însă, ca să păstrăm intact echilibrul spiritului obiectiv, v-aș pune o întrebare: Dacă oamenii aceștia simpli și frumoși urmăresc în primul rînd banii, recuperarea sumei fabuloase pe care am înțeles că au cheltuit-o cu mino- rul bolnav?

— Mi s-a sugerat acest lucru și la Arad. M-am gîndit și eu. Probabil că ar dori acei bani înapoi. Ar dori și, dacă li s-ar oferi motiv, ar și pretinde. Dar deja nu mai e important. Și nu mai este important pentru că suma a fost cheltuită. Oamenii care au făcut-o s-au înobilat cu un sacrificiu de pe urma căruia n-au așteptat alți bani, ci viață. Sacrificiul este real, adevărat, nobil. Restul este presupunere și presupunerea aceasta nu-i nedreptățește. Nu s-au întrebat întii al cui este copilul, întii au dat banii și cinci ani din viața lor. Dacă ar urmări banii, și probabil că-l urmăresc, revendicarea lor de acum nu poate umbri gestul prim. Trebuie să ținem seama și de faptul că sînt nu numai îndurerăți, ci, gîndindu-se la posibila schimbare, și umiliți, frustrați. El cu truda și tot el cu paguba. Este firesc...

— Nu mergem încă mai departe. Mai este nevoie de o precizare. Am fost director de spital de copii și vorbesc în cunoștință de cauză. Orice medic, mai mult chiar, orice asistentă dintr-o maternitate este pe deplin conștient de ceea ce înseamnă a schimba un copil. Adică o crimă. Ca să comiți o crimă în deplină cunoștință de cauză și să lași în același timp în urmă o probă (copilul sau copiii) care crește împotriva ta este un act de demență și nu cunosc un asemenea caz. Medicul sau asistenta care ar fi consimțit la o asemenea faptă au lucrat într-o taină deplină, pe care eu n-o văd posibilă, și au avut motive extrem de puternice, disperate aș spune. Spuneți-mi deci dacă același medic a asistat la ambele nașteri?

— Nu. Au fost medici diferiți.

— Tot el au făcut și primele consemnări, descrierea copilului, culoare, starea sănătății?

— Consemnările sînt imediat după naștere și aparțin unor medici diferiți. Nici unul dintre copii nu a fost sănătos. Fiecare în felul lui însă. Fiecare are o altă culoare...

— A doua zi, cine consemnează?

— Iarăși alți medici.

— Descrierile corespond?

— Intocmai. Unul este galben și rămîne galben, ceilalți este marmorean și rămîne marmorean, adică cu pete albe.

— Ar fi deci vorba de înțelegerea a cel puțin patru medici deoarece asistentele sînt excluse. Sînt excluse pentru că la proxima vizită medicul ar fi consemnat cel puțin schimbarea de culoare... Iar ca patru medici să convină la un fapt atît de grav este greu de crezut.

— Nu patru. Numai doi.

— De ce doi?

— Fiindcă următorii, să zicem, au copiat cuvînt cu cuvînt descrierea primilor.

— Și următorii?

— Următorii nu mai contează.

— De ce?

— Fiindcă la unul dintre copii, cel de culoare galbenă, apare sindromul Pierre Boutin. Devine inconfundabil. Părăsește spitalul cu acest sindrom. Dacă a avut loc într-adevăr, schimbarea nu se putea face decât în primele două zile.

— S-a stabilit ce RH au copiii?

— Amîndoi au RH pozitiv. Am scăpat din vedere să vă spun că Paulina susține cum că Ana Stache avea acces la camera copiilor, ea și numai ea.

— E foarte important acest amănunt. El demonstrează un lucru de altfel bine

cunoscut: că memoria femeilor în perioada alăptării este extrem de labilă. Ana Stache, dacă a născut la șapte luni prin cezariană, cel puțin o săptămînă nu s-a putut mișca din pat. Cel mult ajutată și numai prin camera. Amînteați la început de două sarcini întrerupte de profesoară și stabilisem atunci că ele pot fi concluzive...

— N-au fost întreruperi, ci pur și simplu pierderi împotriva voinței ei.

— În perioada urmării sarcinii n-ați observat, în fișa policlinicii, niște analize mai deosebite?

— Numai analizele obișnuite.

— Ce căuta în spital la șapte luni?

— Ana Stache? Din cauza plăcentel previa era din nou amenințată cu pierderea copilului.

— A vrut deci să-l mențină cu orice preț?

— Exact.

— Ca pe urmă să-l schimbe rapid cu unul tot bolnav? Așa am înțeles, că amîndoi copiii au avut probleme cu sănătatea.

— Poate i-a fost rusine sau frică de soț. Era ultima încercare.

— Ca pe urmă să apară cu soțul la sanatoriu? Dacă există taine cu care o femeie merge în mormînt aceasta ar fi una dintre ele.

— Și dacă soțul a fost și el de acord?

— N-ar mai fi avut nevoie de schimb. Ar fi luat de la început un copil de la Casa copilului, gata crescut. I-ar fi putut urmări în timp temperamentul, deprinderile, talentul, evoluția... Dacă rămîne ceva de neînțeles este cum Ana Stache nu i-a acționat în judecată pe soții Stan.

— A vrut. Mai întii i-a fost respinsă cererea de către procuratură. Soții Stan nu acuzau pe soții Stache, ci maternitatea. Apoi, cînd ar fi putut s-o facă, îi trecuse supărarea și a putut judeca lucrurile cu cumpătare. Am trecut însă la speculații și la speculații logice. La declarații pro domo. Ne depărtăm de subiect.

— Fiindcă dumneavoastră sînteți cel care refuzați să credeți în autenticitatea inscrierilor oficiale. Refuzați să credeți în constatările Institutului medico-legal din București. Dați la o parte fișa medicală de la maternitate. Negăți consemnările din evidența policlinicii. Presupuneți că doi medici sînt superficiali. Admiteți în schimb că alți doi s-ar fi înțeles între ei fără nici un fel de probe. Treceți ușor peste faptul că amîndoi copiii au RH pozitiv. Avansați prezumții naive, că o mamă ar fi capabilă să renunțe la propriul ei copil, chiar bolnav, de teama soțului... Mi-e teamă că veți nega chiar actul de deces. De ce boală a murit copilul?

— Encefalită.

— Vedeți? Encefalita nu este provocată de RH-ul negativ. Encefalita este o boală pe bază de virus, este o boală dobîndită. Așa se și explică cum următorii copii s-au născut sănătoși. L-ați văzut pe cel în viață? Fiul profesoarei.

— L-am văzut. Am vorbit cu el.

— Seamănă cu ceilalți doi, cu presupușii lui frați?

— Absolut deloc.

— E mai debil, prezintă caracteristicile copilului născut la șapte luni.

— Toate.

— Si atunci?

— Nimic. După ce-am văzut copilul din Săscioara și am discutat și cu cel din Arad, după ce le-am cunoscut mamele și am studiat fișele medicale cu specialiști în afara oricărui bănuieți de părtinire, după ce-am făcut eu insumi un milion de variante ca pe urmă să cadă pe rînd în fața evidențelor, după toate astea am fost sigur că soții Stan se înșală. Am vrut însă să ajungem împreună la aceeași concluzie definitivă. Nu vă suverăți pe mine. De mult, de foarte mult timp, n-am mai întîlnit un caz cu atîția oameni frumoși sufletește, chiar dacă o împrejurare confuză și tragică i-a așezat în starea de conflict.

NICOLAE CRISTACHE ■

Școala din prima bancă

Îmi inchipui această școală înălțată la Giurgiu ca o faclă ce s-a dorit văzută de departe. Pînă în marginile orașului, sigur. Pînă în satele din jur, la fel de sigur. O instituție de cultură trebuie să se nască în ambia de a cuprinde zările. Nici nu cred în vocația flăcării gîndite să îndepărteze tenebrele de pe un centimetru pătrat, deși nu vreau prin asta să întîrzie dreptul la existență al spiritului de respirație scurtă. Ce a rousit să fie liceul „Măiorescu” întrece cu mult proiecțiile bine gîndite ale începutului, spre lauda școlii și a celor ce și-au legat anii și viața de rosturile sale.

Vîrsta școlii a depășit veacul. Infîntarea gimnaziului avea loc la 4 noiembrie 1869, la inaugurarea clădirii fiind să fie de față mai marii locului și ai zilei — primarul Cană Popescu și prefectul de Vîlcea, Apostol Articescu. Ascensiunea începea cu un echipaj deloc pus să facă impresie — 18 elevi. La fel erau lucrurile și în cancelarie. Ștefan Arhimandrescu preda obiectele științifice, iar colegul său, C. Fortunatu, pe cele literare. Curînd va intra în arenă numele predestinat să rămîna în fruntea listei profesoriale citeva decenii — N. Droc. Barcan, directorul legat prin nume de întregul convoi al schimbărilor. În bîne, prin care și-a făcut drum spre noi învățămîntul local. Pe cît de dorită era cartea în această parte, unde la o privire atentă puteau fi încă zărite printre fire de iarbă, odihnindu-se, ghiu-

lele trimise pe pămînt de sfinții războaielor, pe atît de neverosimilă vestea concretizării ei. Vom înțelege că așa se doau lucrurile, aflînd de gestul profesorilor în acele ore de început. Nici nu pornise bine la drum și lată gimnaziul ajuns la strîmoare. Din lipsă de fonduri, desființarea bătea la ușă. Cel doi dascăli au oferit cheia țesăturii din eriză: vor preda gratuit, un întreg an, pînă la încropirea sumelor necesare.

Școlii i se refuză satisfacțiile imediate. Cele de profunzime și de derută, vreau să spun. Multele plăceri care scaldă obrazul mereu proaspăt al școlii, vînd de la dascăl, de la elev, zilele frumoase, cite sînt, între clepștelul dintii al anului și ora solemnă a premiilor, toate sînt făcute să construiască, să așeze, să deconteze clipa de mai tîrziu, completată, amendată de vreme, corectată, împlinită, rotunjită. Își are fiecare școală tezaurul ei de neperisabil, grăunțele de diamant care reușește să taie fără să-l pese, strălucitor și strălucind, oglinda timpului. Marg pe culoarele liceului „Ion Măiorescu” și încerc să mă misc, la întîmplare, ignorînd restricția obiectivă a așilor. În fața tabeli fabricate în expresii matematice complexe aș putea zări pe Traian Lalescu, tînarul profesor de gimnaziu. În cabinetul directorului aș putea sta de vorbă cu Nicolae Carțoian. Înainte ca facultatea de litere din Capitală și literatura noastră veche să-l absorba glorios. Într-o sală alăturată s-ar afla, la lecția de franceză, viitorul academician George Oprescu.

De undeva, de dincolo de ușă, răzbat pînă la noi, în tăcerea de cleștar a mo-

mentului:

„La vreo Dunăre turcească / Pe șes veșted, cu tutun / La mijloc de Râu și Bun, / Pin' la cer frîngîndu-și treapta. / Trebuie să înflorească: Alba / Dreapta / Isarlik!”

Soarta a vrut ca pașii poetului să ajungă pe caldarîmul străzilor botezate cu miremele Orientului. Cînd băiatul avea 17 ani, judecătorul Constantin Barbilian, plimbat cu serviciul te miri unde, ajunge președintele tribunalului din Giurgiu. Cu toate acestea, pe elevul Dan Barbilian nu-l vom găsi în cataloagele școlii „Măiorescu”. Îl vom vedea în schimb în exemplarul catalogului care a funcționat la liceul giurgiuvean. Disciplina: matematică. Perioada 1925—1926.

Aici, la Giurgiu, avea să-și găsească prietenul de-o viață — pe Tudor Vianu, — de care îl despărțeau, în vîrstă, doar doi ani. Impresia făcută mai tînarului său coleg de condei este formidabilă: „Nu mai întîlnisem niciodată un exemplar omenesc atît de original și atît de interesant. Rapiditatea minții lui, felul atît de personal al exprimării, care asocia cuvintele în legături inedite și neașteptate, produceau o senzație de o rară incîntare intelectuală, după cum veselia lui, absoluta lui inapținutitudine pentru melancolie, marea lui sociabilitate îl făceau să fie prețuit ca cel mai bun dintre camarazi”.

„Joc secund” era departe dar venirea lui se trăda sub înfățișarea polidrală a intelectualului de marcă. Dealtfel, ne-o mărturisese Barbilian însuși: „Cînd în clasa a VIII-a toamna mă aducea tată-

meu, în trenul de la Giurgiu la București să-mi găsească gazdă eram plin de subiectul cercurilor bitangente unei conice. Tata dormita și eu mă gîndeam intens. Prima teoremă o găsiseam”. Unde vor fi Domnișoara Hus, Riga Crypta și Nastratin? Se vor ivi și ei în capătul aleii, vor veni pe rînd, fără grabă, călcînd încet în frunzișul metaforelor impenetrabile, trăgînd în urmă brazda mîrosind a pămînt alinat refuzînd comparația. Vor veni, după ce pe cărarea dominată de sunete nepereche va fi făcut rondul de zi și de noapte Edgar Poe.

În aceste săli de clasă pe care le priveșc acum, prin care trec temător să nu cîtin vraja aceluia grăunte de diamant, în aceste bănci, în cele de dinaintea lor și de mai înainte s-au aflat cîndva, în uniforma de licean, cu ghiozdanul alături și cu ochii la tablă nume ilustre: Nicolae Dărăscu, George Georgescu, Tudor Vianu, Ion Aurel Maican, Dimitrie Vărbănescu.

Fără să știe probabil cei ce-au intrat pe poarta școlii din Strada București, elevii și profesorii, și fără să întuiască ce se va întîmpla peste ani, autorul rondurilor ținea să remarce:

„Cu centrul intim și cochet. / Și fără case cu arcade, / Orașul mic te fură-noet / Cu ale lui făcute strade”.

Astăzi, liceul din orașul mic de atunci calcă drept, în respirația aerințelor noi și mari ale prezentului, făcînd din faima sa un argument în favoarea răspunsului de calitate la pretentiosul examen prin care trece întreaga școală românească.

NEAGU UDROIU ■

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Fotografie de A. MIHAILOPOL

„Mitologia — izvor de cunoaștere a istoriei culturii tradiționale”

Stăm de vorbă cu **ROMULUS VULCĂNESCU**, etnolog, autor a numeroase volume și studii care tratează, pe probleme, diversele fenomene specifice ale folclorului românesc. Este unul dintre cercetătorii noștri care dă amploare și semnificație cultural-istorică tuturor aspectelor legate de mitologia românească, avind o contribuție originală în acest domeniu. Amintim **Fenomenul horal**, primul volum apărut în 1944, în care a urmărit surprinderea unor aspecte esențiale ale structurii fenomenului cultural românesc în raport cu structura fenomenelor culturale proprii popoarelor din sud-estul Europei. Apoi **Măștile populare** ca documente etnoistorice de ordin plastic, volumul **Coloana cerului** în care sînt reconstituite forma originară și conținutul mitologic ale unuia din cele mai vechi și mai semnificative monumente ale culturii arhaice române, subliniind faptul că mitologia autohtonă daco-romană este cea mai elocventă mitologie botanică din Europa arhaică. Și nu putem omite volumul **Etnologia juridică**, original și unic în felul său prin prezentarea folclorului juridic și al sistemului de drept cutumiar reflectat în acesta. Parcurgînd volumul desprindem faptul că tenacitatea și personalitatea istorică a poporului român pot fi bine definite și prin studii de etnologie juridică. Dar masa de lucru a cercetătorului Romulus Vulcănescu este încărcată. Despre calea devenirii tuturor acelor sute, mii de documente, note, studii folclorice în volum vom referi în acest interviu.

— Ne aflăm în acest prag de **An nou**, eînd se fac bilanțuri, se trag concluzii, se schimbă păreri, opinii. **Dumneavoastră citiți revista Flacăra?**

— O citesc, pentru curajul ei civic, pentru opiniile pe care le promovează și prioritățile pe care le revendică, pentru modul cum pune și discută unele evenimente și oameni. Urmăresc rubrica revistei **Atelier** pentru a surprinde din coordonatele procesului de creație personală **pulsul creației**, ceea ce în sensul ideal al termenului un creator poate să dea, ceea ce dorește să dea, ceea ce are în curs de elaborare. Pătrundînd în „atelierul” un creator intrî, vrînd-nevrînd, în viața lui intimă, în universul lui de preocupări, în cugetul lui frîntinat de idealuri și comandamente ale creației.

— În cazul acesta, care sînt preocupările dv., generale, în domeniul etnologiei și cum se întrevăd ele în „atelierul” dv. de lucru?

— Știți proverbul: mai ușor vezi palul din ochiul altora decît birna din ochiul tău. Am să încerc să fiu cît se poate de obiectiv, zic cît se poate, cu mine însumi. Preocupările mele de etnologie s-au diver-

sificat în ultimii ani, cuprinzînd mai toate aspectele etnologiei române, de la promovarea cercetării în unele instituții, „Comisia de antropologie și etnologie” a Academiei R.S.R., „Comisia de etnologie juridică” a Asociației juriștilor din R.S.R., apoi printr-o publicație proprie „Etnologica”, un „Dicționar de etnologie”, o „Introducere în etnologie” și paralel prin mai multe monografii tematice de etnologie românească.

— **Aceasta constituie însă un bilanț trecut al activității dv. Se pune întrebarea la ce lucrați în prezent?**

— Asupra unora dintre lucrări voi purta discreția cuvenită, nu pentru a menține

Atelier Romulus Vulcănescu

secretul de producție, ci pentru că așa dictează tehnica unei munci care se vrea netulburată și perfectată. Toate lucrările care le am în lucru urmăresc să deschidă orizonturi cît mai largi autocunoașterii poporului român, să-i dea instrumentele de măsurat în timp și spațiu, cultura și civilizația lui, autohtonitatea, autenticitatea, continuitatea, specificitatea lui creatoare, poziția lui spirituală în lume, mesajul lui istoric. Lucrările mele de etnologie urmăresc toate aceste aspecte, nu cu vorbe mari, de îmbătut orgoliul profesional, ci cu realități palpabile, controlabile, comparabile și demonstrabile pe căi accesibile și celor care cu rea-credință contestă prezența noastră culturală în lume. Aceasta, pentru că autocunoașterea etnologică este totodată profundă și reală în esența ei, complexă și de tip interdisciplinar în morfologia ei, așîndu-se pe întregul etnonom al vieții istorice a poporului român, pe toate virtualitățile lui psihosomatice și social-istorice în cultură. Și, pentru a fi înțeles mai bine, un exemplu edificator: sîntem în preajma marilor sărbători ale solstițiului de iarnă...

— **Tocmai mă gîndeam cum să legăm**

teoria de practică; etnologia de sărbătorile de iarnă...

— Sărbătorile solstițiului de iarnă prezintă un interes deosebit pentru istoria culturală a poporului român. Ele nu sînt gratuite, în privința lipsei de sens și orizont epistemologic. Ele traduc în fapt starea de lucruri care își au originea, în bună parte, în preistorie și antichitate, și se referă la o concepție de viață străveche, care persistă în conștiința autohtonilor ca dătătoare de norme etice pentru întreaga lor istorie milenară. Sărbătorile solstițiului de iarnă sînt axate pe sărbătoarea străveche a **Anului nou**. Știți că Anul nou reprezintă **apogeul** acestor sărbători, în care converg toate datinile, credințele și tradițiile care anticipează și succed sărbătorirea solstițiului. De Anul nou, într-un carnaval vial, se amestecă spectatori cu colindătorii, sărbătorii cu cei ce sărbătoresc, colindele cu jocurile cu măști și cu teatrul popular, ospetele festive cu praznicele funerare, superstițiile inofensive cu prezicerile augurale etc. etc. În sarabanda Anului nou un joc cu măști, **jocul caprei**, dintre toate celelalte, se impune pentru sesizarea unor aspecte esențiale ale străvechimei sărbătorilor solstițiului de iarnă la români.

— **De ce tocmai jocul cu capra este jocul cel mai semnificativ?**

— Paleozoologii consideră capra drept unul din animalele cele mai integrate în ecosistemul carpatic, printre primele animale domesticate de autohtoni, care relevă sedentarismul celor care le-au domesticit, ocupația lor agropastorală, formele derivate și de cult solar proprii paleoliticului și neoliticului carpatic ca și hinterlandului carpatic. **Capra în picioare** din Bucovina, **Capra în băț și Capra în poziție normală** din întreaga Românie reprezintă trei ipostaze simbolice ale semnificației primare a acestui animal la autohtoni. De asemeni, studiul proliferării imaginii caprei într-o familie de jocuri caprimorfe (turca în Transilvania, brezala în Bărăgan etc.) relevă importanța animalului în viața materială și spirituală a autohtonilor. Prin acest joc, aparent insignifiant, putem deci coborî cunoașterea unor aspecte de viață spirituală autohtonă pînă în preistoria magico-mitologică a antecesorilor poporului român. Și în felul acesta putem discuta și despre alte jocuri ale solstițiului de iarnă: **jocul cerbului**, **jocul ursului**, **jocul lupului** etc.

— **Cu ce se ocupă etnologia?**

— În fond, etnologia română studiază comparativ-istoric întii pe teritoriul României și apoi în sud-estul Europei (și uneori prin extensiune pe plan mondial) geneza, structura, evoluția și semnificația faptelor de cultură și civilizație legate de ecosistemul carpatic, pentru determinarea unor permanențe spirituale, a unor valențe culturale, a unui fond de datini străvechi magico-mitologice ale poporului român.

— **„Jocurile” cu măști sînt comune tuturor popoarelor sud-est europene dar, pentru a sesiza elementele lor diferențiale, ce credeți despre specificul viziunii artistice relevat de măștile populare românești?**

— Cele mai semnificative măști pentru mitologia română sînt cele ale carnasierilor, ca și cele ale unor cornute sălbatice și domestice. Masca de urs, de lup, de bour, de cerb, de capră etc. relevă totodată relice etnografice și reminiscente folclorice și de artă populară ale unei mitologii ce ține de vinătoarea primitivă, de domesticirea animalelor și de activitatea agropastorală arhaică.

— **Deghizarea și travestirea nu provoacă modificări de spirit celor ce-si alterau identitatea, ele fiind simple acomodări ludice, voite, conștiente. Ce se întimplă în cazul transfigurării?**

— În faza lor arhaică, măștile transfigurau pe purtător, îi modifică fizionomia morală după chipul lor simbolic, devaluînd polivalențele unei individualități latente; măștile acționau în virtutea legilor gentilico-tribale a unei ideologii poli-semice ce ține de o altă ordine a lucrurilor și de criteriile unei ficțiuni originare. Ceea ce înseamnă că în stadiul măștilor populare am fost constrîns să urmăresc reconstituirea mentalității perioadei arhaice din istoria poporului român care le-au generat și despre care ne lipsesc uneori documente scrise.

— **Dacă extîndem investigația în domeniul ecosistemului carpatic pe tema planțelor sacre, vă întreb ce semnificație are bradul în sărbătorile solstițiale de iarnă la români?**

— În lucrarea mea **Coloana cerului** (1972) am studiat mitologia botanică românească pornind de la brad, ca simbol complex al modului de viață, a concepției

(Continuare în pagina 22)

CORNELIA BARBU

Ideea absolută hegeliană și istoria

Cum și în ce împrejurări a apărut ideea prin care gîndirea se manifesta pe planul conceptului universal? Și ce este, la urma urmelor, această Idee absolută, unde se află ea și care este valoarea ei de adevăr? Întrebările ar putea curge la nesfîrșit și nu neîndreptățit.

Ideea absolută hegeliană nu este rezultatul unei apariții în afara cunoașterii și a istoriei ei reale. Dimpotrivă, ea reprezintă tocmai sinteza istorică a cunoașterii istorice, sinteza originală, ireductibilă la momentele anterioare.

Un fapt de istorie sau un eveniment istoric mărunt în aparență ne spune, dacă știm să-l citim, mult mai mult decît cele mari.

Faptul pe care-l avem în vedere este exclamația lui Hegel la vederea lui Napoleon: „Iată Ideea călare”

Această indicație reprezintă o replică anticipată dată tuturor celor care au rupt Ideea absolută de istorie pentru a o opune istoriei; care au rupt-o de realitate pentru a face din ea singura realitate; mai mult, pentru a face din ea demiurgul oricărei realități.

Exclamația lui spunea: nu căutați ideile în primul rînd în cer, ci pe terenul istoriei, în faptele autentice ale oamenilor, în faptele producătoare de înnoiri în ordinea socială. Simpatia lui pentru revoluția franceză nu este întîmplătoare.

Ideea absolută hegeliană s-a constituit din faptele gîndului care producea înnoirea la toate nivelurile sociale, din prelungirea pe un plan nou, ca un plan nou.

Trebuie să spunem că Ideea hegeliană are o istorie în însăși gîndirea hegeliană. Este vorba de istoria drumului dintre Fenomenologia spiritului și Logica, istorie în care nu se pierde istoria, ci se depășește o istorie pentru a se trece la alta nouă, la una a esențelor ireductibile, la una a esențelor care fac din concept și din universal său nu unul absolut secund (= unul care avea rezervată doar funcția de oglindire pasivă a unei esențe imuabile); se trece la o autentică istorie a conceptului, la conceptul de istorie, concept dialectic prin excelență. Această trecere este în totul remarcabilă deoarece reușește să facă inteligibilă legalitatea istoriei, legalitate mascată de conștiința metafizică de pînă acum. Engels afirmă următoarele în legătură cu aceasta: „Această filosofie germană s-a încheiat cu sistemul lui Hegel, în care, pentru prima oară — și în aceasta stă cel mai mare merit al său — întreg universul natural, istoric și spiritual este prezentat ca un proces, adică este prezeptat în continuă mișcare, schimbare, transformare și dezvoltare și care încearcă să dovedească legătura internă a acestei mișcări și dezvoltări. Privită din acest punct de vedere, istoria omenirii nu mai apărea ca un haos absurd de violențe fără sens, care, în fața scaunului de judecată al rațiunii filosofice, ajunsă acum la maturitate, sînt toate la fel de condamnabile și pe care e bine să le uităm cît mai repede posibil, ci ca pe procesul de dezvoltare a omenirii însăși, sarcina gîndirii fiind acum aceea de a urmări fazele succesive ale acestui proces de-a lungul tuturor căilor sale întortocheate și de a dovedi legalitatea lui internă pentru toate întîmplările aparente” („Anti-Dühring”, 1952, p. 30). Și tot Engels arată că Hegel „eliberase de metafizică concepția despre istorie, dîndu-i un caracter dialectic” (ibid.)

Cum a fost posibilă descoperirea legilor dezvoltării sau universalului în dezvoltare (gîndirea care nu gîndește dezvoltarea ca lege a universalului nu se află în posesia dialecticii, adică nu are conceptul ei adecvat) de către Hegel? A afirma că descoperirea prin geniul lui Hegel înseamnă a descoperi cauza suficientă, iar nu și cauza necesară. În această ordine de idei, Engels subliniază pe bună dreptate că: „Deși Hegel a fost — alături de Saint-Simon — mintea cea mai universală a epocii sale, el era totuși limitat, în primul rînd, la propriile sale cunoștințe, inevitabil limitate și în al doilea rînd, la cunoștințele și concepțiile epocii sale, limitate și ele în ceea ce privește amploarea și profunzimea” (ibid. p. 30). Engels mai adaugă la acestea și faptul că Hegel era idealist, adică „ideile din mintea lui nu erau imagini mai mult sau mai puțin abstracte ale obiectelor și proceselor reale, ci, invers, obiectele și evoluția lor nu erau pentru el decît imaginile concretizate ale „ideii”, existente undeva încă înainte lumii” (ibid.).

(Va urma)

ION STROIE

Cronica filmului

Cîntec pentru fiul meu

Ultimul film produs de către Casa de filme patru (regia: **Constantin Dicu**; scenariul: **Mihai Opris** și **Constantin Dicu** — inspirat din romanul **INGERUL NEGRU** de **Ion Ochinuc**) reprezintă unul dintre acele dulci, nostime, remarcabile eșecuri cinematografice, privite pînă nu demult cu o înțelegătoare toleranță amestecată cu plictis, devenite însă în urma unor categorice reușite din ultimii doi ani, cel puțin surprinzătoare ca apariție. Ca factură. Ca mesaj!

Este greu, este foarte greu să definești principalul vinovat al acestei pelicule ce so vrea vioi-tragică. Povestea, simplă, cursivă (și imi cer aici iertare celor care citesc aceste rânduri: nu voi reda subiectul filmului, am oroare de această manieră folosită, uneori, în cronicile de specialitate; trebuie să pornesc totuși de la o anumită premisă, în cazul de față aceasta fiind „povestea” cinematografică, așadar nu scenariul — asta ca, să fim clari! — N.A.), povestea aceasta se poate enunța așadar în felul următor: despărțit de soția caracterizată printr-o abundență superficialitate, condamnat pe nedrept la închisoare pentru un furt imaginar, un tată piere într-un accident de muncă suspect; rămas singur, băiețelul său descoperă atașamentul brusc și dezinteresat al unei familii, familie ce-l va înfia pe puști în cele din urmă. Clar? Absolut clar: ca într-o melodramă clasică, cu specificitatea că și melodramele au izbutit a deveni uneori în film opere de referință sau, dacă nu chiar, cel puțin de menționat în dicționare.

Ce se întâmplă în cazul filmului nostru? Puștiul nu mai e puști, din capul locului el devine pretextul unei intrigi comic-polițiste (citește — „pseudocomic” și, mai ales, „superpseudopolițiste”), ex-tatăl în devenire (interpretat cu un înfiorător cabotinism de către un tânăr actor, **Virgil Ogășanu**, altădată capabil să ne ofere plăcute surprize) pare a fi un foarte binevoitor întirziat mintal (vezi secvența cu mimarea ciocnirii paharelor cu șampanie, goale însă!), un „șmecher” ochelarișt și pletos (vai, **Horățiu Mălăește**!) devine omul care enunță și mai ales

aplică legea, în ultimă instanță, iar colportorul — negativul, de! —, cel care a determinat închiderea tatălui veritabil și apoi accidentul în care acesta și-a pierdut viața, se sinucide, aruncîndu-se de la înălțimea blocului în care locuiește (un **Ștefan Tapalagă** de zile mari).

De ce afirmam, la începutul acestor rânduri, că este foarte greu să stabilești principalul vinovat al comiterii acestei pelicule ce îți dă ție, spectator, o stare ambiguă: ceva între penibil și zimbet? La urma urmei, filmul încearcă a reda o stare de fapt, se dorește moral și educativ — dar cum?! Greu, foarte greu — înspăimîntător de greu — poți fi convins că dreptatea umană, juridică sau cum vreți să-i spuneți poate fi aplicată numai după ce un cîine bulldog (dealtfel nostim în urîtenia lui și mai ales bine dressat) apucă, de pe colțul unui birou, un nenorocit de pix din metal argintiu... Să fi fost asta o soluție scenaristică? Regizorală? De producție? Sau — de ce nu?! — de conjunctură?

Oricum, câteva momente de referință (în măsura în care pot fi enunțate acestea, în cazul „CÎNTECULUI PENTRU FIUL MEU”): de reținut, cu majuscule, interpretarea lui **Cornel Vulpe** în rolul secretarului de partid: înțelepciune, tragică bonomie, chinuitoare bănuiele subterane; de reținut, de asemenea, **Silviu Stănculescu**, în rolul tatălui accidentat: aparent revoltat, dar slab-omeneste vorbind, în fața aparentelor; de admirat **Melania Cîrje** pentru efortul de a face ceva dintr-un rol care nu-l propunea nimic. Și încă: imaginea lui **Alexandru Groza**.

Aș fi dorit să amintesc montajul: nu de alta, dar o „dublă” din filmare (ieșirea autoturismului „Dacia” dintr-un mare oraș) a fost montată identic, de două ori, prima oară la începutul filmului, a doua oară către sfîrșitul lui. Adăugînd la acest ultim și nefericit episod muzica lui **Cornel Fugaru**, pe cit de îmbicsită pe atît de stridentă, căutînd să acopere minute de proiecție cu orice preț — iată-ne, în cele din urmă, sincer chinuți de întrebarea: de ce acest film?!

HORIA PATRAȘCU ■

Monotip

Foarte interesant ni se prezintă numărul de noiembrie al revistei ordene **Familia**. Felul în care este conceput sumarul face ca aproape fiecare pagină să depășească condiția de efemeridă la care este supusă, fatalmente, o bună parte dintr-un periodic. Tableta de pe prima pagină: **Unirea** eu țara, deloc festivă sau de circumstanță, semnată de **Coriolan Gheție**, încercînd „pe lîngă evocarea înălțimii momentului politic” o retragere pentru o clipă „în climatul sufletesc de atunci”, din acel decembrie al anului una mie nouă sute optsprezece, conchide: „Și nu știu cum se făcea că toate cuvintele de la Adunare erau de aur și vocile erau de aur, cîntînd «Răsunetul» lui **Mureșeanu**, auzindu-se trecutul pînă la izvoare și auzindu-se cîntecul dreptăților viitoare în buna așezare a țării”. Se află în sumarul numărului citeva pagini de semnificativ și emoționant „document”. **Ovidiu Bădina** publică astfel de documente în legătură cu unele aspecte dramatice din viața profesorului și gânditorului **Dimitrie Gusti**. Dintr-un „interviu inedit cu **Grigore Moisil**”, realizat de **Manase Radnev**, transcriem, din păcate, doar un crîmpel: „— Care este idealul Dvs. de fericire? — Să trăiesc între oameni care judecă corect. — Ce vă îndispune mai mult la prietenii Dvs.? — Lipsa de umor. — Care sînt, astăzi, raporturile între ma-

tematică, filozofie și tehnică? — Eu cred că gîndirea umană nu se împarte pe capitole. Gîndirea umană este întreagă...” Sub titlul **Ultima verba** se publică un interviu cu **Teodor Mazilu**, datat la 29 iulie 1980 și consemnat de **Mariana Ioan**. De prisos credem a mai spune că interviul aduce date esențiale pentru portretul scriitorului. **Physiognomica** este titlul unui eseu de **Radu Enescu**, dens ca informație, scris atractiv și cu pertinente interpretări. Aparițiile editoriale, substanțial prezentate. Poezia ocupă și ea un loc onorabil. Dar prin respectiva parte de țară oamenii au uitat oare să mai povestească? Punem această întrebare fără nici o intenție retorică, ci iscată doar de absența schițelor sau nuvelelor. Prin paginile sale de **Note**, ultimul număr al **Familiei** ne dovedește că se poate face și polemică fără prea brutale accente subiective. Consemnăm cu satisfacție apariția celui de-al IX-lea număr al **Caletului** de literatură, artă și cultură alcătuit de același literar „Semenicul” din Reșița. Iscată din entuziasm și dragoste de frumos, publicația **Semenicul** aduce în paginile ei un sumar alcătuit cu exigență. De evidențiat inițiativa redacției de a include în coloanele **Caletului** „un buchet de gînduri pentru țară” semnat de talentații condeieri țărani din județul Caraș-Severin. O altă reușită a **Caletului** este și dialogul dintre poezii Reșiței și al Hunedoarei.

TRAIAN STOICA ■

Song - 1000

Cînd scriu despre grupul „Song” am mai întotdeauna senzația că încerc să prind între degete fluturile de cerneală cu care povestesc un vis. Mai mult, starea care domină pe spectatorul sau îndrăgostitul de muzică „Songului” este o alchimie ciudată a sufletului, alteori o călătorie spirituală pe o planetă imaginară de grădini sonore.

Grupul „Song” reprezintă, dincolo de orice șarjă poetică, o aventură care a început pe la sfîrșitul anului 1973, aventură ce s-a înnoobilat pînă la celebritate.

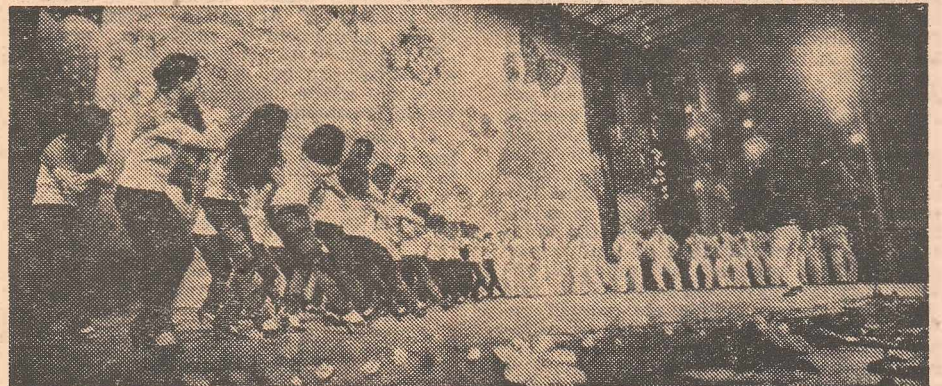
1000 (una mie) nu reprezintă numai un număr de spectacole care exprimă valoarea acestei idei despre muzică și tinerețe. 1000 de spectacole înseamnă în primul rînd un palmares cu care nu se pot mîndri prea mulți interpreți de la noi sau din alte părți ale lumii la vîrstă „Songului”. Dar are acest grup vîrstă? De la un an la altul vîrstă grupului s-a schimbat. Nimeni nu știe cit a întinerit „Songul” sau a îmbătrînit în cei 7 ani de existență. Au trecut pe aici citeva sute de studenți care s-au numit „Song” pentru un timp, s-au numit muzică, s-au numit bună dispoziție, tinerețe. Practic, în fiecare an „Songul” nu mai este același grup deoarece pleacă și vin în jur de 10 membri. Propriu-zis din membrii fondatori au mai rămas doar două perechi. În acest moment grupul are 56 de membri.

Poate fi acesta un secret al tinereții

fără bătrînețe, un secret nedescoperit sau nerespectat de alte grupuri sau soliști, acoveriți la scurt timp de la afirmare de gloria stereotipiei și rutinei. Grupul coral „Song” este un rostitor și un rostitor de muzică, iar succesul, devenit o permanentă aproape jenantă pentru alții, este suportat de membrii lui cu o inegalabilă modestie. Fără a trăi financiar din muzică, membrii grupului trăiesc și se hrănesc cu muzica, cu dansul, cu poezia, și se joacă cu armoniile, adaptînd la acestea, cu atîta har și gust, eleganța unor mișcări ample adecvate. Că interpretează **Zamfira, Iac-asa, Ana Lugojana ori La Bamba, Divertisment staccato, Guantanamo**, inteligența cu care recrează, reînălță fiecare din melodii și dau acest grup un farmec inegalabil, farmec izvoirit din fîntinile secrete ale tinereții. Dincolo de țînuta muncii, „Songul” — declara un component al grupului — este „o boală de care n-ai vrea să te mai vindeci niciodată”.

„Song - 1000” a însemnat, într-o zi de luni, pe scena Sălii Palatului, un eveniment cultural ales și rar în care s-a purtat un dialog cu multe flori și muzică bună, iar **Ioan Luchian Mihalea**, conducătorul grupului, a dovedit din nou pentru ce acest grup este singura sa mare dragoste.

MARIAN CONSTANTINESCU ■
Fotografie de MIRCEA HUDEK ■

„Mitologia — izvor de cunoaștere a istoriei culturii tradiționale”

(Urmare din pagina 21)

mitologice despre lume și a viziunii artistice a creației tradiționale românești. Bradul în această interpretare exprimă forța telurică a vegetației carpatice, a unui fel de „viață fără ție moarte și tinerețe fără bătrînețe”, a simbolisticii pre-, proto-, și străromânești și totodată exprimă trans-simbolurile unor sisteme de datini și tradiții spirituale tipic românești. Așa se face că îl întîlnim în toate ipostazele esențiale ale existenței (la naștere, muncă, ordine morală, nuntă, moarte și chiar după moarte, în cultul moșilor și strămoșilor), de asemenea, în unele activități empirico-științifice (în medicina sătească, în justiția comunității rurale, în astronomia populară etc.) în ornamentica populară (țesături, broderii, pictură, sculptură etc). În evoluția lor, elementele sacre de ritual și ceremonial magic-mitologic ale bradului au fost transvaluate artistic în motive sărbătorești profane ale spectaculozității în noi contexte social-culturale.

— Credeți în eficiența unei etnologii urbane în raport cu aceea rurală? — În faza actuală economico-istorică a societății contemporane cercetările de etnologie urbană se dezvoltă impetuos. Aceasta nu înseamnă că etnologia rurală

e în declin. De unde pînă în prezent ideea fiecărei societăți era crearea de habitaturi de tip megapolisuri care au devenit tot mai impovărate pentru popoarele care le-au generat, pentru viitor arhitectii preconizează crearea de micropolisuri, de tipul așezărilor urbo-rurale, care să includă și să reflecteze viața în toată plenitudinea ei naturală. Deci, o întoarcere la viața nealienată, la un mediu ambiant neartificial, în care creația de noi datini și tradiții să continue reflectarea etnogenusului comunității naturale, aspirațiile și realizările în plin progres istoric.

— Ce ați vrut să demonstrați în studiile dv. despre „Etnogeneza în lumina mitologiei populare” și despre „Etnogeneza și continuitate”? —

— Am urmărit să lămuresc ce serviciu poate aduce mitologia populară studiului etnogenezei poporului român în raport cu lingvistica, antropologia și istoria propriuzisă. Și totodată să demonstrez că etnogeneza nu înseamnă ruptura între elementele etnice care intră în compoziția unui nou popor, ci dimpotrivă exprimă dialectic continuitatea elementelor componente, integrate într-o structură nouă, în condițiile istorice date. Această schimbare de optică asupra importanței științifi-

ce a mitologiei populare și a etnogenezei văzute din perspectiva unei cercetări complexe de tip interdisciplinar se datorește, teoretic, în ultimul timp, etnologiei istorice, și aplicativ chiar etnologiei române. Aceasta pentru că o mitologie populară este un izvor de cunoaștere a istoriei culturii tradiționale și etnogeneza este un proces istoric de lungă durată care nu poate fi conceput fără continuitate.

— Să revenim concret la „atelierul” dv. de lucru.

— Pe masa mea de lucru am citeva reditări în ediția a 2-a revăzute și adăugite pentru a fi traduse în engleză și franceză. Apoi, tipărirea integrală și ilustrată, format mare, a **Dicționarului de etnologie**, care a apărut ca un compendiu numai în 2 părți din cele 4 în care a fost redactat, cu o bibliografie tematică progresivă. Dicționarul va apărea și în engleză. Mai am în lucru un **Tratat de etnologie generală** cu referințe speciale la cultura și civilizația istorică a poporului român, și un volum de **istorie a etnologiei generale**, văzute din perspectivă românească, pentru a lărgi astfel turul de orizont al științei care mă preocupă.

— În concluzie, sinteți mulțumit de ce ați creat? Vă întreb asta pentru că acum la sfîrșit de an...

— A spune că sint mulțumit ar fi să mint. Poate aș fi putut da mai mult, poate ceva mai reprezentativ. Neliniștea creației te ține într-o permanentă stare de alarmă, de freamăt al autocontrolului,

de luptă cu obiectul creației, din care uneori cazi înfrînt și te ridici ca un Sisif, ca s-o lei cu forțe morale noi de la capăt. Sint unele lucrări pe care le-am rescris integral de trei ori, nemulțumit de ceea ce am făcut înainte, sau asupra cărora am oscilat în ce gen științific să le scriu.

— Care anume, se poate spune?

— **Mitologia română**. Puteam să o public în prima versiune acum 20 de ani, în a doua versiune acum 10 ani și în a treia acum 2 ani.

— Și cînd va apărea?

— Pînă la urmă o voi publica, se înțelege, cînd voi fi suprasaturat de redactarea ei. Mi-am pus cu fiecare lucrare dilema în ce gen să o abordez; și dau o monografie de idei asupra temei alese pornind, evident, de la materialul de teren, arhivă și bibliografie sau să o redactez ca un eseu etnologic în care să literaturizez prezentarea, sau ca o lucrare de tip enciclopedic cu trimiteri bibliografice luxuriante, care să epateze pe pedanți, cu ostentația ei. Alegînd genul monografic am ales calea cea mai grea, cea mai plină de riscuri, care cere muncă intensă și dă puține satisfacții: calea stellerului, frecventat zi de zi, ceas de ceas, cu răbdare și perseverență de anahoret. Însă atelierul reprezintă în activitatea mea reduplicarea muncii de documentare pe teren, în arhive și muzee, căreia i-am consacrat peste patruzeci de ani.

— Vă urmă succes, spor la muncă și tradiționalul La mulți ani!

constelația lirei

MAȘINA TIMPULUI

Vine o vreme

Vine o vreme cind mașina timpului te bate pe umeri și-ți spune : „Salut, bătrine, m-ai chemat ?”...
 Vine o vreme cind mașina timpului devine un ocehan prin care privești Proprii tăi ani, risipiți ca semintele, colo copilăria, colo tinerețea, Dar unde e pământul în care aceste
 să fi încolțit, să fi dăinuit,
 Să fi cuprins o parte din tine, Măcar neliniștile tale, Măcar lașitățile tale Măcar cuvintele nerostite, Și treburile nefăcute ?
 Privești cu înfrigurare, prin ocehan, cauți pământul, Dar mașina timpului te bate pe umeri și-ți spune : „Lasă, bătrine, pământul e mai aproape decit crezi, Vine ea, vremea pământului”...

seminte

Cit am spus da
 Și cit am spus nu ?
 Cit am iubit
 Și cit am urit ?
 Trag linie și-adun :
 Cum e bilanțul ?
 Vă rog să-l condamnați pe inculpat
 Pentru risipa de viață...

Teama de nemurire

Dacă vrei, îmi spune Mefistofele, îți dăruiesc nemurirea. Nu-ți cer nimic, nici măcar sufletul — Ce nevoie am de sufletul tău, Cind nici tu nu prea te descurci cu această povară ?
 Am prilejul să aleg între a muri și a nu muri,
 Dar firea mea temătoare se-ntreabă : cum e mai bine ?
 Cit voi putea trăi cu adevărat, nemurind niciodată ?
 Ar fi să privesc mereu în urmă, Spre umbra femeii mele și a fiului meu, Spre umbrele prietenilor și ale dușmanilor,
 Biet Hamlet avind de răzburat Nu o moarte nedreaptă, Ci o viață fără sfârșit.
 Ar fi să locuiesc într-o lume de umbră, In timp ce lumea reală a altor milenii Mă va respinge fără cruțare, ca pe un corp străin,
 Așa cum sint respinse grefele de inimă De către carnea, și singele, și măruntaiele Omului, fiindcă omul vrea să moară cu inima sa,
 Chiar împotriva dorinței de a trăi cu inima altuia.
 Prețul nemuririi e prea strivitor pentru mine,
 Lasă-mă, dar, eu teama de moarte, Decit cu teama de viață.

SORIN HOLBAN

ființa lui se-aprinde-n flăcări și singele i-e dinamită,
 nici prin apartamente, goale de hotăriri procedurale l se consumă sentimentu-n dimensiuni universale
 și nici nu-și rupe-n părți copii negustorindu-i la tarabă, el este Omul care știe că pe pământ e multă treabă și sentimentul lui rămâne ca-n mânăstiri o luminare din ceara căreia se-aprinde lumina vremii viitoare.

ION IANCU LEFTER

Republica

Republica e țara albită de miresme Prin care riuri sună izvoare de lumină Și murmur de baladă în iarbă se aude Cind luna peste dealuri din fluier suspină,

Republica e țara în care griul cîntă, Îndrăgostit de veacul ce arde în iubire Și faptele ne cheamă în liniștea fierbinte Cu gânduri de mărire la vremea de-implinire,

DUMITRU UDREA

Amprentă

Uneori privesc timpul și vrind, nevrind, îi descopăr, o pată de întunerie. Cred că din cauza ploii ce mi-a șters coloritul din ochi. Uneori afirm că l-am citit pe Bacovia, dintr-o carte necolorată.

PIRTEA NICU

Prelegere

ninge toți se bucură de durerea aceasta a stelelor să vizez nu mă lasă urmele de cerb urmele din care am băt încununind arșița dorurile ninge toți se bucură dar doare urma de cerboaică în care nechemate cad diamante din cer ori dintre coarcele cerbilor infometate de dragoste ninge toți se bucură numai stelele numai urmele numai umbrele de cerb vor o tănuire-n vară ninge toți se bucură

GHEORGHE DARAGIU

Bătrînul soldat

Brăzdează rugina marile delte, Plouă cu scrisori la curțile regale, La miazăzi de un tărîm de vis Sint calde încă urmele tale,

In gările lumii a sosit un vagon, Destinația sa este ținutul orișunde Vino doamnă în lacrima sa te va ascunde Bătrînul soldat de la Maraton.

PETRE IVANCU

Eternă femeie

Femeie străină de un veac te-aștept, În coliba iernilor flămînde, Tu ești plecarea mea spre niciunde, Cind magnolia scrii îmi fumegă în piept,

Poșnesc în trupul tău ținuturi migratoare, Văd umbra nemorții alunecînd sub ușă, Sint stafia mea îmbătrînind în cenușă, Sub lacrima stelei de mare,

Coboară din rama vechilor muzee, Femeie străină, te-aștept de un veac, Istovit te strigă ochiul meu sărac, Alergînd spre tine eternă femeie !

Domnița valahă

Domnița valahă vino în Ardeal cu mine, Să ardem amindoi sub clopote de rouă, Și să privim buimaci cum plouă, Lumina noastră insingurînd coline.

Să privim în burg zăpezile mirate, Înmugurînd etern în pleoape de copii, Să trăim printre moți ca printre piramide, Ascultînd tăcerile lor înalte și vii.

Hai să înflorim o clipă în Ardeal, Prin golful singelui vechi înnoptînd, Prin ochii noștri să vedem fluturînd, Iarna aceasta ea o coamă de cal.

PETRE IVANCU

Calea caprelor negre

În coliba de lemn miroase a pară pusă în ștergură albă. Lupii își spală dinții cu mere ionatane. Clopotul caprei sfidează liniștea pietrelor de riu. Iubita mea cu părul ea stibina doarme la marginea ploii. In ochii închiși a moarte păstrăvul saltă spre cer. Iubita mea pe patul de ferigi asteaptă elipa cînd stelele vor fi convocate la o sesiunea extraordinară. Pe drumul de spini sub cozorocul de nori al munților cortegiul ia calea caprelor negre.

Iubire

AMINTIRII LUI EUGEN SECELEANU

iubire, bătrine, iubire iată cuvîntul nostru de ordine parola cu care gardienii înveșmîntați în platoșe de inox ne dau orbește cheile sesamul cu care fără de frică intrăm prin cringul de spini sfîrtecîndu-ne carnea dar sperînd că la capăt se află iubire, bătrine, iubire formula metafora superba idee cu care cîntăm graseiat „mon amourr mon amourr”

Eu

Eu care vind eternitate la kilogram și care cu fanatism îți iubesc sistemul osos. Eu biet rîndaș într-un staul de fluturi închinîndu-mă frumuseții tale mătăsoase. Eu care colecționez cu grijă timbre din seria „noi investiții pe harta economică”. Eu care de la începuturi suflu în moara unui Don Quijote încă nenăscut. Eu buletinul de știri rostit la miezul nopții în timp ce ochiul verde al radioului elipește complice cu moartea.

GEORGE STANCA

Uitat-am oare lerui-ler?

scriu noi poeme într-o dungă călcînd zăpezi muiate-n sare pe strada tinereții care gîfîie-n urmă să m-ajungă dar, ah, uitat-am oare că în lung decembrie peste sat plecam cu prunci la colindat cu scurte mini în minecă și nu rosteam sub geamuri mici decit un cînt cu iz de ger solemn și tragic lerui-ler din veșnicia de aici

era frumos ca steaua-n cer ca o cadență de demult și iată-acum din nou ascult cu drept legitim lerui-ler azi, alți copii, din acioale și din firavele flori dalbe fac înnoirii noastre salbe și sorcove și-adînci buhaie

decî să primim colindătorii eum am primi o grea dovadă rescrisă pururi pe zăpadă că sintem bunii fii ai țării și că nimic și niciodată n-o șterge de pe lăicer cît lutu-i lut și cerul cer tragic-solemnul lerui-ler din blind de datină lăsată.

LUCIAN AVRAMESCU

Echilibru

Stau pe virful unui ac și încerc să-mi păstrez echilibrul. Dar mi-e frică, foarte frică. Mai bine mă arunc... acum nu mai pot decit să cad.

Dans

Pluteai printre frunze Te înforcaii în foșnet. Și eu, în gînd, pluteam cu tine. Dar mi-am amintit că tu erai vîntul.

Dor

S-a lovit tare. O nouă durere asupra unei răni mai vechi. Credeam că o să țipe... Însă a tăcut și a clipit. Nu mai simțea.

Consolare

Se învîrte. Obositor de ritmic și de regulat. Îmi numără pașii, mișcărilor, gîndurile... Obositor de ritmic și de regulat. Dacă vreau pot să-l opresc. Să nu mai bată ceasul.

Punct

Vrei să pui un punct deosebit ? Cum nu s-a mai văzut pînă acum ? Nu te osteni, am încercat eu. Ies puncte deformatate.

RUXANDRA POPOVICI

Curier literar

Ioan Suciu : Ați revenit cu un grupaj de poezii în care remarcăm o evoluție mai ales în „Și ros de boala crinilor”, „Revers”, și „Stratificări”; dar chiar și în aceste poeme se întîlnesc, din păcate, versuri comune, insuficient lucrate precum „Albastrul lumii se face / tot mai întunecat...” sau „Peste antimateria verbului (?) / Pleoapele gîndurilor...”; transcriem însă ca pe o încredere în viitoarea dv. reușită : „...Atunci / te eufunzi în tine / și ros de boala crinilor / înveți statutul întîmplărilor rotunde”.

D. Lavorona : Primele poezii la care v-am răspuns cu un sincer „mai trimiteți!” dovedeau o oarecare cunoaștere în minuirea metaforei, o exprimare liberă și dezinvoltă ; cele patru sonete ce le-am primit recent ne conving din nou asupra celor două merite, dar, după părerea noastră, poeziile cu formă fixă nu vi se prea potrivesc ; cu alte cuvinte, vă așteptăm cu o poezie mai elaborată, dar mai aproape de lumea în care trăiți.

Nelu Stanciu : Prea lungă majoritatea poemelor trimise ; chiar dacă demonstrați o susținută vervă imagistică, lungimea poemelor diluează emoția și starea de grație ; am reținut, pentru a argumenta poemul „Jurnal” care curge bine pînă spre final, unde prin ultimele cinci versuri ați anulat emoția ; așteptăm, bineînțeles, noi versuri.

Același îndemn îl adresăm și pentru Ion Max Manolescu, R. Olteanu, Lucreția Andronic.

Nu, categoric nu poeziilor trimise de : Iosif Gața, Dumitru Mircea, Gh. Moldoveanu, Mihai Popovici, Laura Simșa, Gheorghiuța Iordache, Ion Micu, Emeric Eugen Chivala, Dorin Gheorghe, Elena Livezeanu, Titel Cristior, Ion Sîmedrea și Ștefan Iancu.

Manuscrisele nu se înapoiază.

V. N.

Gemene

O, sintem făcuți din gemene miini Și sintem cu toții, cu toții hrăniți De-aceleași harnice, gemene piini O, sintem făcuți din gemene miini.

Și pașii ni-i poartă gemene membre Din geamăn ianuaric — în geamăn decembre
 Și degete gemene păstrează pe vatră Reflexe de os lingă geamănă piatră.

O, sintem făcuți din gemene miini Și sintem cu toții, cu toții hrăniți De-aceleași harnice, gemene piini O, sintem făcuți din gemene miini.

Doar înălțimile incerte

Voi, păsări, nu aveți nimic. Doar cuibul, adunat cu trudă Doar înălțimile incerte Vă sint averi... vă sint și rudă.

Voi, păsări, ciripiți mereu De-aveți sau n-aveți un grăunte De vă e foame sau de nu Voi ciripiți, voi nu cerșiți.

Voi, păsări, nu aveți nimic Doar cuibul adunat cu trudă Doar înălțimile incerte Vă sint averi... și vă sint rudă.

FLORICA ISPAS

Romantica

LUI ION HOREA

Eu rătăcesc... Plecat sint de acasă de-un timp bătrîn, la vinătoare de gheparzi, era, pe-atunci, femeia mea, mireasă, copiii mei vîlău ca niște brazii,

Vai, nimeni nu-l întrece pe ghepard în salturile lui spectaculoase, de-această goană tălpile mă ard, structura oaselor mi se descoase.

Inconștient alerg, bolnav de ură, încoad vrei ceva și drept să cercetezi, mă voi trezi c-un sноп de singe-n gură înconjurat de tigrii bengalezi,

săci el, ghepardul, luptă n-o primește, de cearcăne-i sint ochii violențați, pe fruntea mea femeia-mi aburește, mă strig-al mei că i-am lăsat uitați.

A dispărut ghepardul printre fiare, e imposibil blana să-i ghicesc, continui îns-această vinătoare la care-s sigur c-o să mă sfîrșesc !

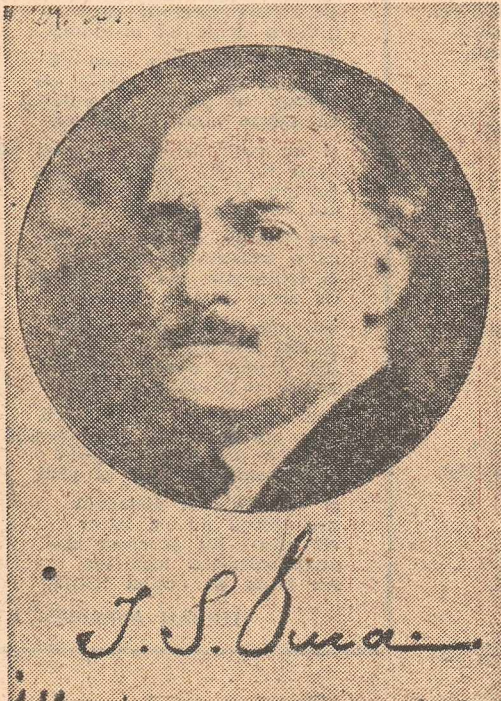
Sentimentul continuu

Tot se mai crede că țăraniul nu are-acces la sentimente de parcă nu pe-un pat de iarbă iubirile sint mai demente,

de parcă n-amiroase lumea a griu de bronz și păpușoi și nu țărani ar da lumii fecioare și bărbați de soi...

E drept, că nu prin cabarete și prin hoteluri de elită

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

În România, revellonul anului 1934 a fost cernit de un dureros doliu național. Cumpăna dintre doi ani se azea zăbranic peste o mare tragedie: în seara zilei de 29 decembrie 1933 fusese asasinat de către legionari, pe peronul gării Sinaia, primul ministru al țării — Ion G. Duca.

Și astfel, se deschidea lungul cortegiu al crimelor politice săvârșite în Europa — după acordarea hitlerismului la putere — de către fascismul internațional, cărui i-au căzut victime atâția șefi de state și de guverne, miniștri aflați în exercitiul funcțiilor etc.

Nu vom intra în detalii privind mobilurile abominabilelor act terorist de la Sinaia. Destul doar să reamintim că I. G. Duca, în răstimpul de o lună de zile de când era președintele al Consiliului de Miniștri, luase măsuri energice împotriva pericolului fascist extern și intern, mergând pînă la desființarea agenturii hitlerismului în România, Garda de fier. Totodată, primul ministru român făcuse ferme declarații întru păstrarea liniei tradiționale de politică externă a României — corespunzătoare apărării independenței naționale și integrității teritoriale, alinierii la politica de pace promovată și asigurată de „sistemul” de la Versailles și Societatea Națiunilor.

Am început prin a evoca cumplitul sfîrșit al lui I. G. Duca, cu scopul mărturisit de a lega apoteoza unui spirit animat de solide convingeri democratice, cu un moment de vîrf din viața și activitatea sa cînd — beneficiind de șansa rară de a se afla pe coama unor mari evenimente, am numit **marea epopee a unității noastre naționale** — i-a stat în puțință să dea întreaga măsură a fierbintelui său patriotism.

Considerăm, așadar, că săvîrșim un merit act de cultură, pe cînd pornim responsabilă întreprindere de a tipări ineditele **Memorii** ale lui Ion G. Duca, circumscrise perioadei de după intrarea României în vîltoarea marelui război mondial. După cum este îndeobște cunoscut, la 4/7 august 1916 este semnat, la București, **Tratatul de alianță** între România, de o parte, și Franța, Marea Britanie, Rusia și Italia, de cealaltă parte; printre condițiile intrării țării noastre în război de partea Antantei se stipula și satisfacerea dezideratului

unirii cu România a teritoriilor românești din Austro-Ungaria.

În consecință, armata română (după 14/27 august) intră în stare de război cu statele din coaliția Puterilor Centrale (austro-ungaro-germano-bulgaro-turcă). În lunile august-septembrie au loc lupte pe frontul de nord (în Transilvania) și pe frontul de sud (în Dobrogea). Ofensivele armatei române, conform înțelegerilor prestabilite, urmau să fie susținute de atacuri concentrice antantiste: pe frontul din Occident, pe frontul oriental (rusec) și pe frontul de la Salonic. Această vitală colaborare — ca și urgentarea transporturilor de armament și muniție către România — nu s-a realizat practic. În atari condiții, trupele române — după ce au dus înverșunate și jertfelnice lupte cu un inamic copleșitor prin număr și dotare — au fost nevoite să se retragă pe aliniamente de apărare, organizînd ingenioase replieri, rapide refaceri și inespugnabile puncte de rezistență în calea invaziei armatelor Puterilor Centrale.

De la această dată înainte — octombrie 1916 — vom urma cu inserarea memoriilor lui I. G. Duca. Capitolul respectiv este intitulat de memorialist răscolitor de simplu — **Chinuitoarele alternative**, fiind vorba de „chinuitoarele alternative de deznădejde și de speranțe” prin care a trecut națiunea română în acea „toamnă a pătimirii noastre”.

Valoarea memoriilor, se va vedea, este incontestabilă. Ele poartă girul unuia dintre cei mai informați oameni politici români asupra evenimentelor și situațiilor — intrucît I. G. Duca deținea pe atunci portofoliul Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor și era, după cum se știe, sfetnicul preferat al atotputernicului prim-ministru liberal.

Totodată, memoriile lui Duca delectînd și ca scriitură, din lecturarea lor lesne observîndu-se că omul politic a tîrîmîrit cu regretabilă severitate zăgăzuri ale unui talent lîtecar cert — mărturia cea mai elocventă și convingătoare, în acest sens, reprezentînd-o splendidul eseu **Miunile** atît de gustat în epocă.

STELIAN NEAGOE

„Chinuitoarele alternative”

De cînd a început apărarea Carpaților și pînă la începutul invaziei (armatelor Puterilor Centrale — n.n.) au trecut șase săptămîni care au fost un chin îngrozitor.

Trăiam sub veșnica spaimă de a vedea inamicul pătrunzînd în țară, cînd într-o parte, cînd într-alta. Simțeam cum Falkenhayn, (comandantul Armatei a IX-a germană — n.n.) bate la toate porțile cetății, doar va găsi una pe care s-o spargă. Nu eram încă bine scăpați de emoțiile unui atac și asigurați că acolo inamicul fusese cel puțin deocamdată oprit și loviturile începeau într-altă parte și ne întrebam cu groază dacă aici trupele noastre măcinate și oboșite vor mai avea țîria să respingă atacurile germane. Pe de altă parte, nesiguranța unde își concentrează inamicul principală efortare, sporea încă energia generală. Unii afirmau că dispunem de mijloacele necesare pentru a ține inamicul în respect pînă la începutul iernii și că iarna odată venită, pînă la primăvara puteam fi fără grijă. Alții se arătau pesimiști, spuneau că sînt mai mulți sortii de invazie decît de respingere a ei. Fiecare discuta această problemă a cărui obiect era salvarea sau nenorocirea, cruțarea sau pingărea teritoriului național, fiecare își dădea părerea, prorocea, expunea convingeri, dezvolta argumente, stabilea răspunderi, blestema, se văita sau plîngea. Nimic nu e mai nimicitor decît frămîntările indoielii. Șase săptămîni am trăit zi și noapte cu aceste chinuitoare alternative de deznădejde și de speranță. Nu cred să fi cunoscut în tot timpul războiului ceasuri de mai cumplită suferință.

Imediat după căderea Brașovului, Falkenhayn, vîzînd dezordinea în care se retrăgea Armata a II-a, a dat trupelor sale ordinul să ne urmărească fără o clipă de răgaz și a crezut chiar un moment că va reuși astfel să ne surprindă și să-și croiască drumul spre bazinul petrolifer din Valea Prahovei și București.

Mărturisesc că noi am avut cîteva zile de mari emoții. Ne întrebam dacă Armata a II-a va avea vreme să se reculegă, să ocupe pozițiile ce îi erau desemnate și să oprească înaintarea inamică.

Erau niște zile minunate de toamnă, cînd ieșeau cu automobilul din București, vremea era atît de limpede încît vedeai bine desprinzîndu-se în zare masivul Bucegilor. Îmi aduc aminte că împreună cu George Danielopol (fruntaș liberal — n.n.) ne uitam întrebători spre acest punct de pe orizont care ne dovedea că de mică era țara și ne întrebam fi-va oare armata aceasta bătută și demoralizată în stare să înceteze retragerea ei sau nu.

Din fericire nu știu sub a cui influență s-a recules repede, mai mult chiar ocupînd noile ei poziții în crestele munților a dovedit că debandada fusese mai mult aparentă decît reală și că se putea perfect de bine conta pe puterea ei de apărare.

Dealtminteri Falkenhayn nu a nutrit și el aceste speranțe decît o clipă. De la Marele Cartier (german — n.n.) primise alte instrucțiuni. Hindenburg și Ludendorff (de la Marele Cartier General german — n.n.) de acord cu înaltul Comandament austro-ungar aveau un alt plan. Alexeev (șeful Marelui Cartier General al armatei ruse — n.n.) fusese bine informat. El volau să spargă frontul la Oituz. Să taie în două armata și țara noastră, să amenințe Rusia pe la sud. Personal Falkenhayn nu era partizanul acestui plan. Îl credea greu de executat și problematic ca reușită. Pătrunderea în țară prin vreuna din strîmtorile din Muntenia sau Oltenia i se părea și mai simolă și mai logică. El nu putea însă decît să execute ordinele superiorilor săi. În consecință la 12 octombrie (1916), adică trei zile după intrarea sa triumfală în Brașov, Falkenhayn începu executarea noului plan ce îi fusese impus. Puternic

atac austro-german pe frontul Moldovei, cu obiectivul străpungerii lui în direcția Oituz.

În același timp atacuri viguroase în toate sectoarele din Muntenia și Oltenia, pentru a ține inamicul prionit pe loc, a-l împedea să meargă în ajutorul frontului moldovenesc și la rigoare chiar pentru a sparge și acest front dacă cumva împrejurările vor fi prielnice.

Singurul sectorul Jiu era deocamdată cruțat. Trupele noastre au luptat însă pretutindeni cu un eroism admirabil. Soldații și ofițerii au stat pe linia focului săptămîni întregi, n-au cunoscut nici odihnă, nici frig, nici ploaie, nici zăpadă, nici privațiuni, nici durere: au stat strajă vitează la hotarul amenintat al patriei.

La sfîrșitul lunii, Falkenhayn era obligat să recunoască că eforturile lui rămăseseră toate fără rezultat. Românii îl oprise pe loc și împedecaseră invazia teritoriului lor. Într-adevăr armata Prezan (e vorba de Armata de Nord, comandată de generalul Prezan — n.n.) s-a arătat de la început la înălțime și în aceste lupte. După ce a oprit toate atacurile inamice în regiunea Bicazului, Trotușului și Uzului — cîștigînd chiar pe alocuri mici victorii — ea a dat în regiunea Oituz, la Meghelus și mai ales la Hirja, lupte minunate respingînd pe inamic cu pierderi mari și convingîndu-l încă de la 27 octombrie că pe acolo nu se poate trece. În aceste lupte s-a distins pentru prima dată generalul Eremia Grigorescu care trebuia să joace un rol atît de însemnat în partea a doua a războiului. Încă un ofițer superior ce se bucura în timp de pace de o reputație mediocră, avea de fanfanor fără multă cultură.

Armata a II-a debutase rău. Se lăsase să fie surprinsă, la Bran, de un atac peste munti al alpinilor, ca și armata de la Olt, în valea Lotrului, în bătălia de la Sibiu. Inamicul ocupase Rucărul încă de la 13 octombrie și din acea cauză intrase de la 16 octombrie la Dragoslavele și ne obligase să ne stabilim linia de apărare între această localitate și Cîmpulung, dar după aceea își îndeplinesc în mod cu totul satisfăcător misiunea.

Meritul ei era cu atît mai mare cu cît de îndată ce Falkenhayn s-a convins că trecătoarea Oituzului nu poate fi străpunsă, cu alte cuvinte că se adeverese credința lui inițială că planul Marelui Cartier german nu este realizabil, el și-a concentrat toată atenția în direcția Cîmpulung-Predeal și a făcut o efortare disperată ca pe aci să spargă frontul nostru. Tot ce a obținut e, după lupte înverșunate și după un bombardament infernal, să ocupe Predealul la 23 octombrie și să dea frontul sectorului Prahova înapoi cu cîteva kilometri.

Încolo Armata a II-a a respins victorios toate repetatele încercări ale inamicului la Dragoslavele și la Leresti, la Bratocea și la Tabla Buții. Sînt dator să recunoască că Averescu a condus toate aceste operațiuni cu metodă și cu un singur rece care inviorea pe toți cei ce-l apropiiau. Era instalat la Florești la Misu Cantacuzino (fruntaș conservator — n.n.) și ne veneau știri că după vechiul său obicei nu se mulțumea acolo să facă strategie, făcea și politică. Găsisse în amfitrionul lui un bun tovarăș. Prin el comunica la București cu Take Ionescu și cu ceilalți fruntași naționaliști, acolo se întretinea prin această tovarășie politico-militară atmosfera de suspiciuni contra Marelui Cartier și o neascunsă ostilitate contra lui Brătianu și a guvernului.

Armata de la Olt ca de obicei se arăta mai slabă. Falkenhayn simtînd-o, a încercat la un moment dat o ofensivă mai

puternică și în direcția aceea. Perspectiva de a invade țara prin Curtea de Argeș și Pitești îi suridea. Dar la urma urmei, după grele lupte, abia a ajuns să dea înapoi cu cîteva km, Ciineni — Titești — Sălătruc. Armata aceasta a avut dealtfel, și mult nenoroc. Generalul Culcer se arăta din ce în ce mai slab, între el, Prezan și Averescu deosebirea era izbitoare. La prima greutate mai serioasă își pierdea orice curaj. Trupele sale erau singurele care nu și redobîndiseră moralul. La 24 octombrie Marele Cartier i-a și retras comanda și bine a făcut. Generalul Dragalina l-a înlocuit dar numai cîteva zile, căci a fost imediat grav rănit la Jiu și evacuat în spitalul organizat de regină la palatul regal, unde a și murit în primele zile ale lunii noiembrie.

Pe de altă parte, la 13 octombrie, în defileul Oltului a fost omorît și generalul Praporgescu de un obuz german. El era un ofițer valoros, luase comanda celui sector după nenorocitul de general I. Popovici și puneam cu toți în el cele mai frumoase speranțe.

În sfîrșit, luna octombrie — această lună a chinuitoarelor noastre alternative de deznădejde și de speranțe — nu s-a încheiat numai printr-o victorioasă rezistență a întregului front al Carpaților, dar și printr-o victorie care cel puțin pentru o clipă a înviorat toate inimile și a reaprins toate nădejdele.

Vîzînd că linia noastră de apărare e slabă la Jiu, Falkenhayn — dezamăgit la Oituz, la Predeal, la Dragoslavele și la Olt — s-a hotărît să încerce prin surprindere o lovitură acolo. A început deci atacul la 23 octombrie și a reușit să înainteze atît de repede încît la 26 octombrie era la Vădeni, adică la porțile Tîrgu-Jiului. Marele nostru cartier nu se sperie însă, trimete în grabă întăriri: la 27 octombrie se produce contraatacul nostru și la 29 octombrie inamicul e azvîrlit spre graniță în debandadă, după ce lasă în minile noastre prizonieri și tunuri.

Orășenii de la Tîrgu Jiului au apărat orașul lor, la podul Jiului, cu o surprinzătoare îndrăzneală și cu un splendid eroism. Bătrîni, femei și copii au uimit lumea și au scris o pagină de glorie în istoria vitejiei naționale. Germanii, furioși de înfrîngerea lor, au profitat de aceasta ca să trimițe prin comunicatele lor că armatele lor în România sînt expuse la pericolul atacurilor perfide ale populației civile și că prin urmare sînt siliți să se apere și că vor impușca fără milă femei și copii dacă guvernul român nu ia îndată măsuri de încetare a acestei practici sălbatice contrarii legilor războiului. Bombardarea orașelor neînarmate și omorîrea pașnicilor lor populații era desigur în deplină concordanță cu codul războiului și cu legile umanității.

În sfîrșit, aci și-a făcut pentru prima dată apariția cea de acum legendară eroină națională Ecaterina Teodoroiu. Găsesc și azi că nu ne-am ocupat destul de ea. Că am trecut cu oare care ușurință peste uimitorul destin al acestei fete. Nici nu știu dacă a fost decorată. Tot ce știu înainte de a i se fi ridicat statul și de a fi fost consacrată o personalitate legendară, e că era o biată fată de țeran din Vădeni, că fusese pînă în ajunul războiului servitoare la Ión Bumbesți, învățătorul, fiul cel mai mare al lui Dumitrescu Bumbesți apostolul începuturilor cooperăției noastre, că se găsisse și ea printre apărătorii civili ai podului de peste Jiu, că de acolo plecase cu armata de care nu s-a mai despărțit pînă la moarte. Toți cei ce au cunoscut-o înainte de război — Bumbesți în primul rînd —

au păstrat despre ea amintirea unei fete simple fără nimic deosebit. Toți cei ce au cunoscut-o în timpul războiului, zic că avea purtarea și din înfățișarea unei adevărate iluzinate. Nici nu se putea ca patria lui Tudor (Vladimirescu — n.n.) să nu aibă eroul ei legendar în marea epopee a unității naționale. Interesant colț de țară mai e și acest Gorj, în populația lui săracă sînt tezaure nebanuite de virtuți și de însușirile specifice geniului neamului nostru.

Dar bucuria de la Jiu, ori cît de vie a fost bucuria de o clipă ce ne-a pricinuit, nu putea să compenseze îngrijorările întemciate ce le aveam atunci de pe urma desfășurării evenimentelor din Dobrogea. Se sfîrșise luna (octombrie) cum se sfîrșise de-a lungul Carpaților, dar jos în Dobrogea dezastrul era cumplit. După luptele de la sfîrșitul lui septembrie și stabilizarea frontului pe linia Rasova — Cobadin — Tuzla și, după diversiunea nenorocită de la Flămînda, Mackensen (comandantul frontului de sud, germano-bulgar — n.n.) s-a oprit. Afară de mici hărțuiri, frontul dobrogean a răst liniștit vreo trei săptămîni. Liniște de răst augur. Ofensiva de la Monastir se oprise. Sarraïl (comandantul frontului de la Salonic — n.n.) stătea iar nemiscat. Soldații noștri în tragica lor deznădejde puteau cu drept cuvînt să repete naivele dar expresivele versuri:

Mă Sarraïl Sarraïl Sarraïl
Noi ne batem și tu stai.

Mackensen putea deci în liniște să pregătească un mare și decisiv atac. Nici comandamentul bulgar, nici cel turcesc, nici Marele Cartier german nu i-au preocupat sprijinul lor. La 19 octombrie era gata și bătălia începu printr-un bombardament sălbat. Prima și a doua zi trupele noastre au rezistat și nu ne putem decît feli cu însușirile ostășești de care au dat și aci dovadă. Din nefericire trupele rusești continuau să lupte molatic iar generalul Zatonicevski, care avea comanda întregului front, nu dădea nimănu impresia că ține cu orice chip să cîștige bătălia. În asemenea condițiuni firește că rezistența n-a putut fi de lungă durată. T-praisarul, Cobadin și Tuzla cad rînd pe rînd și la 22 octombrie inamicul intră biruitor în Constanța. La 23 octombrie sistem nevoiți să evacuați Medgidia, iar la 25 octombrie după o ultimă rezistență a trupelor noastre Cernavoda este și ea ocupată, legătura cu restul țării prin podul Carol I (de peste Dunăre, construit de ing. A. Saligny — n.n.) distrusă. Armatele române și rusești se retrăgeau în dezordine spre Hirsova și Babadag, populația îngrozită fugea înaintea inamicului care ardea și jefuia. Dobrogea era pierdută.

Vă închipuiți în ce stare sufletească eram: la emoțiile zilnice ale frontului de nord se amestecaseră necontenit de o lună emoțiile frontului dobrogean și acum venea peste noi și lovitură aceasta care era zdrobitoare nu numai din cauza consecințelor ei materiale dar și prin latura ei morală. Patruzeci de ani munciserăm în provincia transdunăreană (I.G. Duca are în vedere momentul Congresului internațional de la Berlin — 1878, cînd României independente i-au fost recunoscute drepturile asupra Dobrogei, străvechi teritoriu românesc — n.n.). Dintr-o regiune devastată o prefăcusem într-un ținut în plină propășire. Cheltuisem milioane la Constanța cu portul, la Cernavoda cu podul de peste Dunăre. Aceste lucrări erau mindria noastră, dovada muncii și a puținței noastre creatoare și acum totul era distrus, totul era pierdut... Era o cumplită încercare pentru demnitatea noastră națională.

Prea crud eram încercați de soartă. Și totuși nu trebuia să fie decît începutul calvarului nostru...

Scrisoare comentată

În numărul 48 (1329) din 27 noiembrie 1980 a apărut articolul „La ROMLUX Tirgoviste: Simbata scurtă de dimineața se cunoaște”. Contravenind flagrant dispozițiilor imperative ale Legii presei, tovarășul Mircea Bunea, reporterul care a scris acest articol, nu respectă adevărul obiectiv ocazionat de vizita în unitatea noastră. Aceste încălcări flagrante ale realității, cit și ale dispozițiilor legale în materie de presă constau în următoarele: 1. Deși este impusă imperativ obligativitatea ca orice organ de control, independent de subordonarea sa, să se prezinte la secretarul Comitetului P.C.R. din unitatea controlată (vizitată) tov. Mircea Bunea nu s-a prezentat personal la sediul Comitetului P.C.R., pentru a fi însoțit în întreprindere un de (? — n.n.) tovarăș din partea acestuia, N. Rep.: „Vă înșelați. Nicăieri nu este impusă imperativ obligativitatea” despre care vorbiți. Citiți cu atenție Legea presei, mai ales capitolele IV și V. Vă veți convinge că ziaristul «are dreptul (nicipece obligativitatea) să solicite și să primească informații». Înainte de a intra la Romlux am discutat problemele privind întreprinderea dv. cu tov. ing. Ștefan Nicolae, secretar al Comitetului județean Dimbovița al P.C.R. Am și scris în articol că prin unitate am fost însoțit de tov. inginer-șef Vasile Toader. 2. Cu toate că reporterul respectiv avea obligația de a vizita întregul obiectiv economic, efectuând constatări directe, nemijlocite, conforme cu realitatea, această persoană s-a mulțumit a „vizita” (dacă se poate spune așa) numai un singur compartiment din unitate, restul problemelor inserate în articol fiind deduse din discuții purtate cu diverse persoane, astfel articolul dintr-un scop bine intenționat a ajuns să consemneze unele situații și relații nu chiar atât de concludente și de adevărate. N. Rep.: „Am «vizitat» toate secțiile, n-am scris decât despre una. Metodologia documentării aparține exclusiv ziaristului. Și încă: «Organele de presă nu sînt obligate să dezvăluie celor vizitați sursele de informație pe baza cărora au elaborat materialele difuzate, sursele nedezvăluite constituind secret profesional» (Legea presei, art. 63). Toate afirmațiile articolului sînt conforme cu adevărul obiectiv și adevărate pînă la amănunt”. 3. Considerăm că tov. Mircea Bunea nu cunoaște dispozițiile imperative ale legislației muncii cu privire la situația juridică a persoanelor cu funcții de conducere în unități. Persoanele cu funcții de conducere a unității, avînd muncă neormată, sînt obligate în consecință de a asigura o activitate corespunzătoare indiferent de ora din zi sau din noapte. Referindu-ne concret la afirmația reporterului Mircea Bunea conform căreia conducătorul unității, tov. ing. Alexandru Pascale, s-a prezentat la unitate cu intîrziere, respectiv la ora 7,25, afirmația este netemeinică, motivat atît prin cele sus menționate cit și prin aceea că la data respectivă ing. Alexandru Pascale revenea în Tirgoviste de la București, unde se află centrala industrială ierarhic superioară, urmînd ca în cursul aceleiași zile să plece în străinătate în interes de serviciu. De asemenea menționăm că simbata numai personalul TESA are zi scurtă prin faptul că diferența de ore o prestează în celelalte zile ale săptămîinii, iar cei intîrziati și semnalati în articol nu sînt de la acest compartiment, astfel că nici titlul nu concordă. Inserarea în articol a unei asemenea stări de fapt neconforme și neverificate ne aduce un grav prejudiciu în domeniul autorității noastre. Mulțumim revistei FLACĂRA pentru atenția acordată, asigurîndu-vă că neregulile încă există (! — n.n.) în activitatea noastră și semnalate de revistă sînt urgente și pe deplin lichidate, contribuînd astfel ca un colectiv incheagat la realizarea scopului pentru care ființăm ca persoană juridică, pentru crearea (? — n.n.) de bunuri materiale competitive pe piața internă și internațională. Totodată, solicităm ca în revistă să se publice o notă cu rectificările convenite, așa cum sînt arătate de noi prin prezenta, în caz contrar revenindu-ne dreptul de a sesiza situația în cauză, inclusiv organelor de justiție. Scrisoarea este semnată de tov. Elena Ciobanu, secretara comitetului de partid de la Romlux, Tirgoviste. N. Rep.: „V-am îndeplinit rugămintea. Este dreptul dv. să vă adresați inclusiv organelor de justiție. În ceea ce ne privește vă informăm că nu există nici un fel de «dispoziții imperative ale legislației muncii». Există în schimb o disciplină a muncii și regulamente de ordine interioară care trebuie respectate chiar și de către directori, ziua și noaptea, cum spuneți dv., cu precădere în orele de program, cum spunem noi. În ziua respectivă (15 noiembrie) tov. director ing. Alexandru Pascale a intrat la Romlux la 7,25. Chiar dacă «revenea în Tirgoviste de la București, unde se află centrala industrială ierarhic superioară» ar fi trebuit să fie în întreprindere începînd cu ora 7,00. În noaptea de 14/15 noiembrie la C.I.E.T.C. — «ierarhic superioară» — nu s-a lucrat, dar noi știm că tov. director Pascale deține în București o locuință proprietate personală. Este posibil să fi fost acasă. Sîntem convinși că deplasarea «în interes de serviciu» a tov. director s-ar fi putut face și fără ea dîmnealui să intîrzie de la program, mai ales că nu a plecat nici în ziua aceea — cum susțineți — nici a doua zi, ci abia în a treia. Vă asigurăm că tot ceea ce am scris în articol a fost riguros verificat. Vă putem informa că tov. director inginer Alexandru Pascale a avut biletul YR 162760 pe baza căruia a plecat în străinătate luni (nu simbătă!) 17 noiembrie, la bordul cursei TAROM RO 201. Ora decolării a fost 7,55.

MIRCEA BUNEA

Impune condiția ca aceștia să aibă domiciliul în localitățile respective. O comunicare similară s-a făcut și Ministerului Sănătății”.

În urma unor repetate critici, Comisia de judecată de pe lângă Consiliul popular al comunei Cicănești, Argeș, și-a prezentat demisia. Acceptată de consiliul popular, demisia a devenit efectivă cu peste două luni de zile în urmă; de atunci comisia veche nu mai funcționează, cea nouă nu există. Așa se întîmplă că ex-președintele fostei comisii de judecată umblă cu ștampila și cheia în buzunar, neavînd cui să le predea, iar cetățenii bat drumurile primăriei de pomană: au pricini de soluționat, dar nu are cine să le judece, pentru că încă nu a fost... judecată comisia! (Prof. Gh. Ungureanu, Cicănești, Argeș)

Din partea Consiliului popular al sectorului 1 al Capitalei: „Referitor la scrisoarea Petrei Mărgărianu, om al muncii la Spitalul de obstetrică și ginecologie „Steaua”: Comitetul executiv a repartizat în cota acestei unități o locuință compusă din 3 camere și dependințe, încălzire cu gaze, situată în Calea Floreasca, situația locativă a P.M. fiind astfel rezolvată”.

Cooperativa „VIITORUL” — Ifov: „În nr. 44 al revistei FLACĂRA, Dumitru Buzea din Giurgiu sesiza că i s-a executat de către cooperativa noastră o lucrare necorespunzătoare la acoperișul casei. Verificîndu-se cele sesizate, s-a constatat că sînt reale, fapt pentru care s-a procedat la executarea de remedieri, încheindu-se și un proces-verbal de recepție definitivă”.

Consiliul popular al județului Vaslui: „Urmare scrisorii adresate redacției de către un grup de locatari din strada Piața Victoriei nr. 5, municipiul Birlad privind consolidarea blocului în care locuiesc, vă facem cunoscut că, începînd cu data de 5 ianuarie, Cooperativa „Construc-torul” — lotul Birlad, executantul lucrării, a început consolidarea acestuia”.

Mă numesc Virgil Pamfil și domiciliu în București, strada Astronomului nr. 4, sectorul 1. În ziua de 14 iulie a.c. m-am prezentat la Unitatea de reparații aparate foto din strada Hatmanul Arbore nr. 1 — Cooperativa Metalocasnica, unitatea nr. 17 — cu un fotoaparatur „Vilva” defect la sistemul de armare. După îndelungate și repetate amînări, în care mi s-a spus că tovarășul care repară este bolnav, că lipsește o piesă anume, — în realitate, după cum am constatat, nefăcîndu-se însă nimic — abia în 20 noiembrie mi s-a oferit aparatul „remediat”. A funcționat pînă la... probă, apoi a trebuit să-l predau la „retuș”, unde, pe data de 5 decembrie, cînd l-am văzut ultima oară, reparat nu era, în schimb trusa originală fusese înlocuită cu una descompletată. Menționez că toată „bucuria” asta m-a costat 168 lei.

Din partea Direcției județene PTT — Timișoara: „Referitor la sesizarea lui Laszlo Biro, în legătură cu instalarea unui post telefonic, vă facem cunoscut: cererea de instalare a postului telefonic a acestuia înregistrată în 31 ianuarie 1975 nu a putut fi soluționată pînă în prezent, din lipsă de circuite libere în rețeaua telefonică. În prezent, urmăm a creării unei posibilități tehnice, în data 11 decembrie a.c. s-a aprobat instalarea postului telefonic, solicitantul fiind înștiințat pentru plata taxelor de instalare, după care se va emite și ordinul de serviciu pentru executarea lucrării”.

Direcția sanitară a județului Cluj: Referitor la scrisoarea tovarășului Ștefan Cristescu din Brașov, care solicită indicații privind aplicarea unui tratament pentru adenom de prostată cu „extract din plante ghimpe”: s-a luat legătura cu șeful clinicii urologice din Cluj-Napoca, conf. dr. Gheorghe Petrișor, și cu conf. dr. Pavel Petcu de la catedra de botanică, aceștia comunicîndu-ne că au experimentat și experimentează în continuare extractul și decoctul de ghimpe cu efecte foarte bune în adenom de prostată, prostatită, cistopielită și litiază renală gravelară (pînă la mărimea unui

bob de piper). Ținem să precizăm că medicamentul constituie obiectul unui brevet de invenție, înregistrat la OSIM, fapt pentru care nu se pot comunica denumirile plantelor. Se recomandă ca tov. Ștefan Cristescu să ia legătura telefonic sau prin corespondență cu medicii menționați mai sus, relatînd date despre boala sa, pentru a afla dacă este indicat a i se pune la dispoziție medicamentul. Tratamentul se poate face și acasă”.

Pentru răspunsul primit prin intermediul revistei FLACĂRA, în legătură cu mixtarea celor două școli bucureștene la începutul anului școlar 1981—1982 — știre care după opinia mea reprezintă mult mai mult decît poate observa cineva în treacăt — vă adresez atît dumneavoastră, cit și forului în drept, Ministerul Educației și Învățămîntului, cele mai calde mulțumiri pentru eficiența și promptitudinea de care ați dat dovadă în rezolvarea acestui caz. (Ion Muscelanu, București)

Comitetul municipal Galați al P.C.R.: „Referitor la scrisoarea Corneliu-Liliana Manolescu din Galați, în care sesizează defecțiuni în funcționarea liftului de la blocul BRIC, strada Brăilei: urmăm sesizărilor multiple despre situația din acest bloc, Consiliul popular al municipiului Galați a făcut intervenții la diferite organe centrale, astfel că în prezent s-au primit cablurile tip panglică a căror lipsă a provocat defecțiunile menționate. Începînd cu data de 4 decembrie a.c., două echipe de intervenție au început să acționeze pentru schimbarea cablului, astfel că pînă la sfîrșitul acestui an instalația va fi pusă în funcțiune”.

Consiliul popular al municipiului București: „Urmare scrisorii adresate redacției de către Asociația locatarilor bloc 7 șoseaua Pantelimon 311, sectorul 2, prin care aceasta reclama starea de disconfort existentă la unitatea mezeluri-brinzeturi din șoseaua Pantelimon 311, blocul 7, vă facem cunoscut: în urma verificărilor efectuate pe teren, s-au luat măsuri ca ICL Alimentara 2 să mute de urgență agregatul frigorific de la camera de lapte în subsolul blocului, poluarea sonoră fiind astfel îndepărtată”.

Ministerul Sănătății — Direcția farmaceutică și a aparatelor medicale: „În legătură cu scrisoarea cetățenei Lucia Enache din orașul Fetești, județul Ialomița, vă aducem la cunoștință că am dispus să i se repartizeze prin Oficiul farmaceutic nr. 2 București două flacoane de „Stapezin” conținînd 50 tablete fiecare; urmează a i se comunica de unde le poate ridica și cînd, contra cost”.

Centrala Construcții Montaj București: „La sesizarea ing. Achim Gheorghe, publicată în numărul 49 al revistei FLACĂRA din 4 decembrie 1980, privitor la unele lucrări restante în urma executării unui canal termic, vă informăm că am luat măsuri ca finisarea cîminului de capace și refacerea pavajului pe strada Socului de pe traseul canalului amîntit să fie executate pînă la 25 decembrie 1980”.

Sîntem un grup de locuitori ai străzii „9 Mai” din Hunedoara. Aici funcționează o secție a fabricii de blănuri „Vidra” din Orăștie, secție a cărei existență este perfect justificată din punct de vedere economic, valorificîndu-se o serie de deșeuri re folosibile și asigurînd loc de muncă la peste 300 femei, în majoritate soții și fiice de siderurgisti. Din aceste deșeuri însă rezultă alte deșeuri, bucăți foarte mici de blană, care se valorifică în altă parte și care, în loc să fie gospodărite cu grijă, sînt aruncate la întîmplare în incinta fabricii unde, udate de ploaie, intră adesea în putrefacție, infestînd atmosfera întregului cartier cu un miros de nesuportat. Menționăm că, dincolo de necazul pe care această stare de fapt ne-o produce nouă, locuitorilor, în ime-

diata apropiere se mai găsesc o întreprindere și Castelul Corvîneștilor, sutele de turiști din țară și de peste hotare, cit și oamenii muncii de la întreprinderea respectivă, inhalînd aerul infectat de mirosul neplăcut. Cum sînt respectate, aici, legile și reglementările existente pentru prevenirea poluării? (Scrisoarea este semnată de 7 cetățeni)

Comitetul organizației de partid din I.T.B.: „Referitor la scrisoarea adresată revistei de către Stelian Tunaru: Comitetul oamenilor muncii din cadrul Exploatarii transport autobuze, analizînd situația locativă a conducătorului auto S. T. și a familiei sale, a hotărît să i se atribuie acestuia un apartament cu 4 camere în blocul O3 în cartierul Dreptății — Militari. Blocul urmează a fi dat în folosință pînă la sfîrșitul anului în curs”.

Sîntem un grup de tineri din localitatea Lunca Mare, comuna Sotriile, județul Prahova, și dorim să vă aducem la cunoștință următoarele: acum vreo 8—9 ani, Consiliul popular al comunei Sotriile ne-a acordat un teren vînan, mai exact o fostă grădină cu pomi fructiferi, pentru a ne amenaja aici o bază sportivă. Ne-am pus pe muncă, am strîns bani pentru a plăti buldozerul care să scoată rădăcinile și, prin munca noastră, făcută în după-amiezile libere, ne-am amenajat terenul mult dorit. Peste numai doi ani, terenul acesta ni s-a luat, dîndu-ni-se în loc un altul pe prundul riului Doftana, destul de impropriu, în cele din urmă însă ni s-a luat și acesta. Nu înțelegem de ce conducerea comunei este împotriva faptului să avem și noi, tinerii, un mijloc de recreare: filme nu rulează, manifestații culturale sînt puține, nu avem brigadă artistică, satul nostru a ajuns unul dintre puținele în care nu se mai tîne hore sau baluri, după tradiție. Oare nu se poate face nimic în acest sens? (Scrisoarea este semnată de peste 40 tineri).

Pagină realizată de HORIA PĂTRAȘCU

Poșta redacției

Mărean Ion — Sibiu: Reluăm ancheta pe 6 ianuarie ● Rață Elena — București: Am primit memoriul dv. Așteptăm și restul de probe ● Hiescu Camelia — Prahova: Ne-am interesat. Rămîne prezumția de excludere de la paternitate ● Laborator de cercetare — Giurgiu: Nu luăm în considerare scrisorile anonime. Reveniți, eventual cu simțul răspunderii ● Aliștar Maria — București: O dată domiciliati în București, altă dată în Constanța. Care vă este domiciliul? ● Ion Rusu — Dimbovița: Ancheta este departe de a fi intrat în faza finală ● Ionescu Ana — Brașov: Am primit copile. Vă așteptăm la redacție ● Petrescu Eugen — București: Dosarul a fost trimis în instanță ● Turturean Viorica — Slatina: Am făcut revenire la Procuratura municipiului București ● Silaghi Petruța — Ifov: Paznicii au fost scoși de sub urmărirea penală ● Ilie Stan — Gorj: Cauza morții este de altă natură decît bănuiala dv. Pentru copie vă adresați Institutului medical ● Păușan Maria — București: Șanse puține; termenul este depășit; uzați de recurs ● Rentea Mariana — București: Anul calendaristic nu are importanță; 12 luni de la primirea hotărîrii ● Piric Nicolae — București: În această fază dosarul este secret ● Pascu Eleonora — Iași: Verificați datele cu cele din registrul de laborator ● Văduț Ioana — Huși: Cererea de strîmțare este tardivă; aveți la dispoziție recursul ● Stere Virgil — București: Răspunsul este într-adevăr tip. Puteți solicita să vedeți dosarul ● Ionică Vlujdea — București: Ni s-a returnat memoriul. Adresa este greșită ● Vasile I. Giju — București: Aveți probe dar le păstrați pentru un moment prielnic. Să nu fie prea tîrziu.

NICOLAE CRISTACHE

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Cititoarea Olteanu Eleonora din Brașov solicită redacției noastre să intervină în procesul unei cunoștințe, în sensul de a ajuta acea persoană să cîștige în instanță. Răspundem pe această cale atît tovarășei O.E., cit și tuturor celor care ni se adresează în situații asemănătoare, că revista FLACĂRA — conform Legii Presei — nu intervine sub nici o formă în sprijinul unei persoane sau grup de persoane, atît timp cit acestea se află în cursul rezolvării unui litigiu și nu au epuizat toate căile juridice legale de care dispun.

Redacția FLACĂRA

Primim din partea Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare: „Referitor la scrisoarea dr. Gheorghe Geantă, medic la dispensarul comunei Marginea, județul Suceava, în care sesizează că i s-a refuzat înscrierea la concursul pentru ocuparea unui post de medic în municipiile Cluj-Napoca și Craiova, pentru că nu avea domiciliul în localitățile respective, vă facem cunoscut că, potrivit Circularei C.P.C.P. nr. 11700/8.XII.1980, transmisă județelor în care sînt orașe mari și municipiului București, pe care o anexăm în

copie, problema ridicată de dr. G.G. a fost soluționată favorabil.” Iată și textul circularei: „Conducerea superioară de partid a fost sesizată că la concursurile organizate pentru ocuparea unor posturi de medici în orașele mari nu sînt admise persoanele care nu au domiciliul în localitățile respective. Din analiza efectuată, împreună cu Ministerul Sănătății, a rezultat că măsura de a se condiționa înscrierea la concursurile pentru ocuparea unor posturi de medici în orașele mari, în funcție de domiciliul candidaților, împiedică selecționarea judicioasă a acestora și nu este conformă cu prevederile legale în vigoare. Legea nr. 12/1971 privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat și Decretul nr. 68/1976 privind schimbarea domiciliului din alte localități în orașele declarate, potrivit legii, orașe mari nu interzic participarea la concursurile organizate pentru ocuparea unor posturi vacante în orașele mari a persoanelor care nu domiciliază în aceste localități. Vă rugăm să luați măsuri ca la concursurile organizate pentru ocuparea posturilor de medic, vacante în orașele mari, să participe toți candidații care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, fără a

Cronica (414, 415)

Despre nerăbdarea cu care Cenaclul a fost așteptat să revină și în București, vorbește de la sine faptul că atât sâmbătă, cât și duminică, respectiv 20 și 21 decembrie, numărul celor ce au intrat în sala Teatrului „Ion Creangă” a fost sensibil egal cu al celor rămași în fața ușilor.

Așadar, de-a lungul a două zile ce au însumat peste 10 ore de muzică și poezie, la care au participat în stilul lor caracteristic aproximativ 1500 de spectatori, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, a oferit freneticilor săi susținători două seri de neuitat, două seri în care noutățile întâmplării literar-artistice s-au împletit cu duiosae aduceri aminte. Respectiv aduceri aminte au binuit, ca să zicem așa, dintr-un motiv pe care îl și subliniem ca atare: după o activitate de aproape șapte ani și jumătate, iată, acum, la sfârșit de an și de deceniu, Cenaclul s-a reîntors la începuturile și la rosturile sale. A nu se înțelege că de-a lungul celor peste 400 de întâmplări literar-artistice Cenaclul și-a abandonat,

Piine de cunună, piine „made in Maieru” pe scena Cenaclului

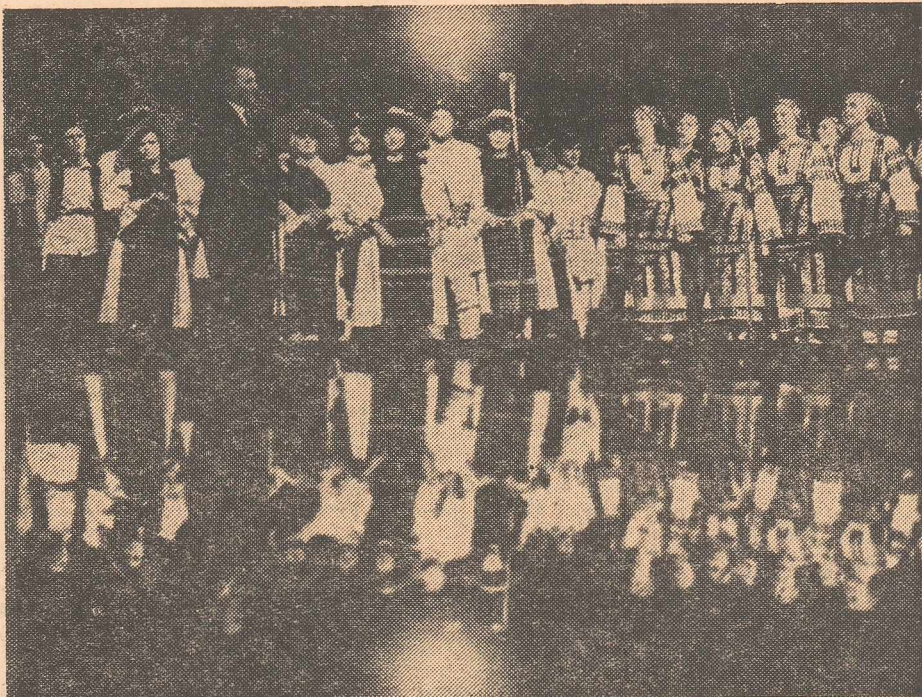
clipă măcar, intențiile sale programatice de educație patriotică și revoluționară, prin muzică și poezie, a tinerilor din țara noastră. Reîntoarcerea la matcă, adică în sala Teatrului „Ion Creangă” de care își leagă începuturile activității, a vrut și a reușit să fie o exigentă și necesară verificare a forțelor artistice de care dispune Cenaclul la ora actuală, verificare ce urmează a oferi datele unei noi etape în viața sa artistică.

Dar dincolo de aceste precizări subliniate chiar de conducătorul Cenaclului, să revenim la cele două întâmplări literar-artistice, de-a lungul cărora au evoluat Mircea Vintilă, Marcela Saftiuc, Victor Socaciu, Valeriu Sterian, Florian Pittis, Mihail Stan, Nicu Alifantis, Eugen Cristea, Sorin Minghiat, Maria Naghi, Vasile Șeicaru, Mircea Bodolan, Vali Șerban, Ileana Calinovici și Ducu Bertzi.

Scara de sâmbătă a debutat prin rostirea solemnă și avintată, de către toți membrii Cenaclului, a celebrului cîntec *Trăiască România*, cîntec care l-a avut la pupitrul, ca să zicem așa, pe Nicu Alifantis. Deși e de prisos să mai spunem că întreaga sală a întâmpinat cu multă căldură acest cîntec pe care l-a intonat tot timpul, la unison cu toți ceilalți membri ai Cenaclului, o facem totuși pentru a se înțelege că atmosfera obișnuită a întâmplărilor literar-artistice s-a instaurat rapid, de parcă nici n-ar fi fost vorba de o reîntîlnire.

A urmat apoi Nicu Alifantis cu al său *Decembre*, una din cele mai frumoase piese ale muzicii folk, cîntec care a fost ascultat cu sufletul la gură, pentru ca Mircea Vintilă, prin la fel de cunoscutul *Pămîntul deocamdată*, să imprime sălii un ritm și o participare de o exuberanță și o adeziune greu de descris în doar câteva cuvinte. Au mai cîntat, în ordine, pentru o așa-zisă încălzire, Maria Naghi (*Ferice de împrumut*), Vasile Șeicaru (*Colindul Dunării*), Valeriu Sterian (*Cîntec de oameni*), Marcela Saftiuc (*Zorii de ziua*), Ileana Calinovici (*Nu mîr caii cînd vor cîinii*), Mircea Bodolan (*Fost-am omul pădurii*), Victor Socaciu (*Cîntec pentru Charlie Chaplin*) și Ducu Bertzi (*Cînd s-o-mpărțit norocul*). La reușita acestora a contribuit, cu flautul său minunat, Sorin Minghiat.

După acest preambul, conducătorul Cenaclului a considerat că ar fi timpul ca întâmplarea să-și intre în drepturile ei, motiv pentru care Marcela Saftiuc a fost invitată să cînte patru piese: *Prinde-te-n joc* (primă audție), *Ce s-a dus, s-a dus*, *Singură poveste* și *Donna, Donna*. Momentului liric și, așa spune duios, pe care l-au declanșat cîntecele Marcellei Saftiuc, i-a urmat Mircea Bodolan, unul dintre interpreții cei mai înzestrați, ca ritm, al Cenaclului. A cîntat *Balada amurgului*, *Cîntec haiduce*, *Rănitul dintre linii* și *Colind*. Urma să cînte, la cererea sălii, și *Mătrăguna*, dar, tot la cererea sălii, a interpretat, în memoria celui ce-a fost John Lennon, unul din cutremurătoarele cîntece aparținînd grupului *Beatles*, *Let it be*.

Colind cu Doru Ghiaja, colindătoarele din Suceava, cununașii din Maieru și membrii Cenaclului

Continuăm să transcriem și în acest număr câteva din părerile culese din sală. Invățătoarea **Elena Mărsăvină**: „Aș dori foarte mult să-i învăț pe copiii mei aceste minunate cîntece, unele dintre ele cunoscute ca melodii, dar nu și ca text. Ar fi bine să se editeze o broșură cu cîntecele Cenaclului.” **Lucian Chirvase**, elev: „Sînt unul dintre admiratorii lui Mircea Vintilă și aș vrea să menționez că mai toate cîntecele sale, în special cele mai de demult, au suferit o anumită schimbare, adică au cîștigat în calitate, sînt parcă mai lucrate, mai aranjate din punct de vedere muzical.” **Grigore Boroneanu**, student: „Impresionantă deschiderea literară a acestui Cenaclu în care s-au cîntat și recitat versuri semnate de Esenin, Anton Pann, Shakespeare, Eminescu, Radu Stanca, Lucian Blaga, ca să dau doar câteva din marile nume ale literaturii universale sau românești. Acestora li se adaugă, desigur, și pleiada de poeți contemporani: Nichita Stănescu, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Geo Dumitrescu, Marin Sorescu, Mircea Micu, plus încă multe, multe alte nume. Un cuvînt de laudă și pentru numeroasele și foarte frumoasele cîntece populare prezente în repertoriile tuturor membrilor Cenaclului.” **Elena Lungu** și **Corina Scripcaru**, colindătoare din grupul de la Suceava: „Ne-a bucurat invitația de a urca pe scenă alături de membrii acestui extraordinar Ce-

naclu în care poezia nouă și folclorul fac casă bună și fac, în același timp, o reală educație estetică și patriotică.” **Maria Godeanu**, muncitoare: „Eu m-aș referi la cei mai recentii membri ai Cenaclului și-aș vrea să remarc vocea deosebită a Ilenei Calinovici, precum și cîntecele lui Vali Șerban. Amindurora le prevăd o evoluție interesantă.” **Răzvan Ulmeanu**, inginer: „Am venit la ambele întâmplări, și sîmbătă și duminică, pentru Florian Pittis care m-a încîntat și m-a înălțat sufletește. Mulțumesc Cenaclului pentru momentul sobru și profund dedicat dispariției lui John Lennon. Copleșitor, de asemenea, Doru Ghiaja care a transformat scena și sala într-un fel de monument dedicat eroului tribun Avram Iancu.”

Dealtfel, ceva mai tîrziu, printr-un admirabil comentariu al lui Florian Pittis, sala a mai ascultat încă două celebre cîntece ale *Beatles*-ilor, *Mother* și *God*.

Partea a doua a serii a fost marcată de o prezentă cu totul și cu totul ieșită din comun, o voce pur și simplu sublimă și trei cîntece venite din zăburăta și mărețea istorie a Munților Apuseni, din vremea eroului tribun Avram Iancu. A cîntat Doru Ghiaja *Sus, sus la munte sus*, *Așa-i românul* și *Acolo în Munții Tebei*. A fost, fără doar și poate, momentul cel mai înalt al întâmplării literar-artistice, un moment căruia, printr-o mobilizare excepțională, ceilalți membri ai Cenaclului i-au făcut față, dăruindu-se cu întreaga măsură a talentului lor. Tot la acest capitol, al invitațiilor, Cenaclu a mai adus în scenă și grupul de colindătoare

ru, județul Bistrița-Năsăud, care a adus obiceiul numit „Cununa din Maieru”.

După cum se vede, dat fiind spațiul limitat pentru cronica celor două seri, am început să amestecăm secvențele și acest lucru, sperăm noi, nu va rupe șirul comentariilor noastre, mai ales că atât sîmbătă, cât și duminică, membrii Cenaclului au cîntat aproximativ aceleași piese.

Notăm deci cit mai telegrafic cu puțință că Valeriu Sterian a reușit să cucerească din nou sala cu următoarele cîntece: *Ardealul*, *Amintire cu haiduci*, *Antirăzboinică* și *Nopti*, Vasile Șeicaru: *Memento*, *Dacă toate-acestea fi-vor învățate*, *Coloana* și *Cîntec bănățean*. Vali Șerban: *Tron în Apuseni*, *Cenușa verii*, *Vinturi pline de zăpadă*, Maria Naghi: *Tine-*

Mihail Stan și Ducu Bertzi

al Cooperativei „Unirea” din Suceava, grup care a cîntat trei din neasemuitele colinde din nordul Moldovei. Tot din nord, dintr-o comună ce se cheamă Fundul Moldovei, au sosit și cei 17 băieți care, în cea de-a doua seară, duminică, au adus cu ei un minunat obicei de iarnă, *Colindul cu capră*. Să mai rămînem la acest capitol, al invitațiilor, și să menționăm că duminică a mai urcat pe scena Cenaclului și masivul ansamblu folcloric din comuna Maie-

rii, *Aseară ți-am luat basma și Moața și moțu*. Ileana Calinovici: *Doruleț* și *Cuplu sfișlat*. Nicu Alifantis: *Postalionul*, *De-aș avea*, *Tangouri*, *Emoție de toamnă*, *Balada blondelor iubiri*, *Lumea e cum sîntem noi*, Victor Socaciu: *Roata*, *Imn pentru Rapid*. *Tata și caii*, *Felinarul*, *Oameni de zăpadă* și, la cererea sălii, a reluat *Cîntec pentru Charlie Chaplin*. Ducu Bertzi: *Cînd s-o-mpărțit norocul*, *Colind*, Mircea Vintilă: *Un om pe niște scări*, *La hanul lui Manuc*, *Proverbe*, *Lordul John*, *Constantin* și *Veronica*, *Făt-Frumos*.

În ceea ce-i privește pe cei trei actori, care au fost prezenți pe scena Teatrului „Ion Creangă”, precizăm că Mihail Stan a reușit în conștiința sălii *Minunea* de Marin Sorescu, *Războieni* de Ioan Alexandru, *Treptele*, o proză scurtă de Ileana Vulpescu, *Și totuși*, *Arta*, de Eugen Jebeleanu, *Mistretul cu colți de argint* de Ștefan Aug. Doinaș și din nou Marin Sorescu cu *O samă de textieri*. Un moment de înaltă ținută artistică a reușit să realizeze Eugen Cristea cu recitarea în stil păunescian a parodiei *Intrăm în horn de Mircea Micu* la poezia *Ieșirea din sobă* de Adrian Păunescu, sau prin cele două pantomime *Cu mîinile curate* și *În tren*. Un cuvînt aparte pentru interpretarea poemului *Arena cu paiațe*, versuri de Mihail Sabin. Încheiem rîndurile de față cu Florian Pittis care, pe lângă acel moment dedicat lui John Lennon, l-a secundat cu brio, ca în vremurile mai de demult ale Cenaclului, pe Mircea Vintilă. Dintre poemul recitate de Florian Pittis, consemnăm: *Vinătoarea de furnici*, versuri de Traian Furnea, *Cînd draga-mi spune*, sonet de Shakespeare, *Nastrafîn Hogea la nuntă*, de Anton Pann, fragment din *Scrisoarea III* și *E timpul beatitudinii*, versuri de Petre Stoica.

Să mai notăm că ultimele două cîntece ale întâmplării de duminică au fost rostite de Victor Socaciu și s-au numit *Un punct de vedere*, versuri de Adrian Păunescu, și *Subt scutul amurgului*, versuri de Lucian Blaga, după care toți membrii Cenaclului au intonat împreună cu sala tradiționalul „La mulți ani!”

Și totuși, iubind adevărul, trebuie să spunem că unele momente ale serii de duminică nu au fost receptate la adevărata lor valoare și acest lucru nu s-a datorat actului artistic de pe scenă, ci lipsei de sensibilitate pe care au dovedit-o cîțiva dintre spectatorii ce au aplaudat cu o nemeritată și jenantă condescendență un extraordinar obicei, precum cel al *Cununii din Maieru*, sau cel al *Colindului cu capră*, colind venit, cum spuneam, tocmai din comuna Fundul Moldovei. Este de neînțeles cum sala, la numeroasele apeluri ale conducătorului Cenaclului, de a participa în stilul ei obișnuit la ceea ce se întâmplă pe scenă, a rămas uneori distantă. Dată fiind această ciudată atitudine, mai exact spus această lipsă de atitudine, finalul serii s-a scurtat cu câteva cîntece, iar conducătorul Cenaclului a părăsit, dezamăgit, pupitrul unei întâmplări ce și-a diminuat, în ultima parte, cota emoțională obișnuită.

Prezent totuși, pînă la capăt, dar în culise, lângă oameni din Maieru și, lângă copiii din Fundul Moldovei, poetul Adrian Păunescu ne mărturisea: „E pentru prima dată cînd părăsesc pupitrul unei întâmplări și-acest lucru l-am făcut pentru că n-am putut suporta răceala și indiferența cu care cîțiva ce nu-și cunosc încă rădăcinile n-au vrut să înțeleagă efortul pe care-l facem noi pentru ca ei să se redescopere în acest fantastic tezaur care este folclorul. Am preferat să stau aici, în culise, lângă acești oameni care brusc mi-au devenit mai dragi decît toată sala și-ntr-un anume fel am încercat, după toate puterile mele, să-i răsplătesc pentru căldura și emoția cu care au luminat scena Cenaclului nostru, scenă menită nu doar glumelor ci mai ales marii culturii, cultură din care face parte și folclorul nostru”. Sîntem convinși că adevărații susținători ai Cenaclului vor ști să tragă din rîndurile de mai sus învățămintele ce se cuvin.

VICTOR NIȚA

Fotografii de A. MIHAILOPOL și SORIN POSTOLACHE

Ileana Calinovici și Vasile Șeicaru, Ducu Bertzi și Eugen Cristea, Maria Naghi, Vali Șerban

RUGBY

Urma scapă turma!

Expresia care intitulează rubrica prezentată este împrumutată dintr-un copilăresc joc de-a v-ați-ascunselea și pe care o foloseam drept principiu tactic de frunte în antrenamentele mele cu juniorii la rugby. Expresia aceasta sună grav ca un dicton poporan și în esența ei sub-

liniază sportul extrem de important al jucătorilor, pină la cel din urmă, cel ce, prin spirit de abnegație și calități fizice deosebite, își poate salva, în extremis, echipa de la infringere. Ca procedeu tactic, mai ales defensiv, dar și cu implicații ofensive, mai ales în fazele de finalizare, ca la eselu lui Bors în jocul cu Franța, acest principiu se asimilează cu mișcarea permanentă în cimp, fiind sinonim cu replajul. Firește că el incumbă tuturor jucătorilor, orientativ după fiece moment și fază, dar tactice speciale vor fi atribuite, întotdeauna, înaintașilor de linia a III-a, aripilor de treisferturi, mijlocașului de grămadă și, în mod deosebit, fundasului — ultim bastion.

În tinerețile mele am jucat de multe ori ca aripă de treisferturi, cunoscând importanța replajului și ajutându-mi permanent arierul în situații dificile. Titularizat ca fundas, prin anul '50, în formația Locomotiva Grivita roșie, am avut dinstea să figurez pe acest post și în naționala noastră, la primele ei întâlniri cu naționala muncitorească franceză (F.S.G.T.), participând la primele noastre victorii memorabile. Ca antrenor-jucător, mai apoi, la formațiile Locomotiva-Buzău și C.S.M.S.-Sibiu, unde am activat noi centre de rugby divizionar, tot ca fundas, am fost prezent în teren și se înțelege că a fost nevoie de un aport exemplar.

Această evocatoare fereastră mi-o deschid cititorilor noștri nu doar dintr-o străfulgerare emfatică, ci dintr-un îndemn afectiv firesc, sensibilizat fiind de importanța și prestigiul jucătorului cu numărul 15. Într-altă ordine, poate mai adecvată și concordantă cu ascendența gabaritului jucătorilor de rugby, el ar trebui să fie cotat jucătorul cu numărul 1. Amintiți-vă de acel invincibil galez Williams, fundas cu placaje dezintegrate, viteziș și percutant în atac, cu furia unui veritabil înaintaș! Problema ultimului jucător al liniilor dinapoi am abordat-o aici nu doar dintr-un capriciu

propriu, ci dintr-un motiv mult mai profund și acut: avem, în sfârșit, o mare echipă de rugby, dar nu un fundas pe măsura ei! Jucătorii încercați în turneul irlandez, atît Tudose cit și Codol, nu au dat satisfacție și în ultimul moment, pentru jocul cu Franța s-a recurs la serviciile modeste, dar din fericele utile, ale lui Simeon. După cum am văzut, problema acestui post le-a dat multă bătaie de cap și francezilor, în lipsa faimosului Aguirre preferindu-l lui Gabernet pe creoul Blanco, neinspirat și cu lovitura de picior destul de imprecisă, un jucător mai degrabă bun a fi centru!

În schimb, la noi, centrul Constantin, mai puțin rafinat și clarvăzător în momentele ofensive ale treisferturilor noastre, pe postul actual, ar putea deveni o aripă excelentă sau, ceea ce nu-i de înlăturat, un redutabil fundas, dacă și-ar reflexiona priza la balon, avînd în vedere excepționalele sale calități fizice și lovitura de picior cu tir lung.

Pentru că, să-mi fie iertat acum cînd privim lucrurile la rece, rămîne deschisă treisferturilor noastre și problema unor centri ofensivi și armonizați ca frații Boniface, capabili să-și depășească adversarii direcți prin fantezii și percutanță. Dintre cei doi centri, îngemănati în inițiativa creatoare, este musai ca unul să fie acceleratorul compartimentului, pregătind decalajul sau debordarea culoarului advers. Tînărul Vărzaru, viteziș și dotat cu calități certe dar perfectibile, pe postul de-al doilea centru al nostru în jocul cu Franța, a realizat o superbă „spargere” în dispozitivul treisferturilor franceze și deslășea „scăpat” înspre eseu a irosit o mare ocazie de a înscrie. Dar trebuie să mai subliniem și faptul că nimeni dintr-ai noștri nu l-a „urmărit” și asistat în această fază, unde aripa respectivă, cel puțin, trebuia să fie prezentă.

Dintre jucătorii afirmați în campionat, Chiricencu de la Dinamo, rezervă a naționalei, mi s-a părut perfectibil, prin dotare și temperament, pe unul din posturile de centru sau, prin placaj și decizie, chiar ca fundas.

Insistînd, obsesiv, asupra acestui ultim post, nu-l putem omite din discuție pe capriciosul dar excelentul Bucos, folosit în mod abuziv și neindicat, cînd ca uvertură, cînd ca arier, dar care cu siguranță ar duce la o soluționare mult mai avantajoasă a crizei de care pomnîm. Deși ni s-a spus de către antrenorul federal că ar fi indisponibil, la numai cîteva zile după jocul internațional de pe Giulești, Bucos, în cadrul echipei sale din Constanța, administra Grivitei roșii o infringere, într-un recital propriu!

TUDOR GEORGE ■

CE RAU V-AM FĂCUT ?

Cine achită nota de plată ? (III)

Cel mai ușor lucru este să pui la zidul infamiei numai pe antrenorii. E ceea ce, dealtfel, observă și Gh. Mitroiu notînd că „prea adesea se constată că activiști de partid și de stat, în loc să ia măsuri de întărirea disciplinei muncii la echipe, acceptă cu ușurință explicații de suprafață și rezolvări care se dovedesc apoi paleative, ba uneori chiar îndeamnă la scoaterea antrenorilor — ca o soluție”. Cum, repet, n-am fugit de greutățile micilor sau marilor echipe, venirea mea la Galați, anul trecut, a fost considerată de cei mai mulți drept un act de pură „sinucidere” profesională. Primele 4 promovări ale echipei au durat cîte un an competițional, așa că în a cincea, fără nici un transfer, ce altceva se putea pronostica? Dar și aici, ca pretutindeni unde începutul mi-a fost „cenzurat”, am impus ca fotbalul să aibă la bază garanția legilor morale, sociale, competitiv eficiente. Să probez prin ECHIPA că fotbalul este și rămîne un act de credință profesională, că x sau y sînt și rămîn creația opere făurite. Și dacă nu din cauza greutăților am abandonat vreodată o echipă, de ce să se avanseze o idee de genul „nu-i corect ca Tească să părăsească echipa la greu, să-și termine contractul (n.n. — care?) și nimeni nu va mai avea nimic de zis”. Primul an l-am trecut cu bine, deși după primele 4 etape mulți s-au grăbit să ne cînte prohodul. „Actorii”, din arenă și din afară, s-au „maturizat” însă repede și „plictisii” de reușită, au început să acuze pădurea din cauza citorva vreascuri putrede. Unii au început să acuze pe alții pentru faptele lor, iar rezultatele n-au întîrziat. Președintele clubului a fost detronat (a cincea oară!), medicul medicat și „lupul” pus să păzească „cîle” în locul antrenorului?! Cum analizele, tratamentul medical s-au terminat, aștept și eu, ca și poetul Adrian Păunescu, „sinteza”, mai ales că, vorba domniei sale, „prieteni, prieteni, dar brinza e

pe bani”, cine va achita „nota de plată”? Eu știu dar, pentru a nu mai fi luat ca motiv de „pariuri previzibile”, mă opresc deocamdată aici, recunoscînd public că, față de volumul de muncă, de vocație, de pasiune etc. am reușit prea puțin în finalul fiecărui obiectiv. Numai că, de fapt, invidia nu mă roade. Mă încovoae, văzînd cu amărăciune că oameni cu forță de decizie sînt trasi pe sfoară de o serie de așa-zisi fotbaliști, mințiți și puși, tocmai de aceea, în situații dificile. Mă mai consider încă tînăr (la 58 de ani depășiți) fiindcă mă mai entuziasmez de tot ce se înfăptuiește, cu muncă și elan, în țara mea, dovedînd că se poate; sînt încă energic, deoarece doresc un fotbal lipsit de intruși care-și trag seva „competenței” din funcții atribuite sezonier, rămîn pe mal departe competitiv căci știu că încă știu prea puțin din tainele acestui mirific joc care e fotbalul, mai ales că trăiesc convins că nimic nu mă mai poate abate de pe drumul sudorii și al exigenței. Cum, dintotdeauna, am susținut că fotbalul înseamnă CAP și TEHNICĂ, asta m-a făcut să sondez permanent adîncimea cunoștințelor de prestigiu și personalitate consemnînd că ascensiunea fiecărui dintre noi nu mai poate continua a fi un JOC AL ÎNTIMPLĂRII. Ci o muncă titanică, așa cum am depus-o și la Galați, ca peste tot, dealtfel, pe unde am trecut.

RECUNOSTINȚA mea rămîne pe mai departe aceeași pentru toți care înfruntă „organizarea” dezorganizată a fotbalului nostru și, mai ales, pentru toate acele acțiuni îndreptate spre a dărîma „cazemată” cauzelor și nu a „tăia” capetele neingenuncheabilor. Ochii închipuiri văd totuși realizat momentul cînd, repudiînd viciele, farsa va înceta. Si atunci „prieteni, prieteni, dar brinza e pe bani” pentru toți, fără excepție, nu numai pentru mărunteii care, „previzibil”, achită notă după notă!

CONSTANTIN TEAȘCA ■

PRIMII 10 FOTBALIȘTI AI ANULUI

În numărul nostru vîltor vom publica rezultatele tradiționalei noastre anchete de sfîrșit de an, care stabilește primii 10 jucători de fotbal ai anului ce se încheie. Participă la ancheta „Flacăra”, ca de obicei, un număr mare de iubitori ai fotbalului din întreaga țară, specialiști și arbitri, ziariști sportivi de la cotidianele județene și centrale, personalități de seamă ale vieții culturale și așa mai departe... În total, cîteva sute de participanți care stabilesc prin votu-

rile lor lista primilor 10 fotbaliști ai anului 1980!

Pentru moment, iată una dintre opiniile cele mai interesante, aparținînd actriței Stela Popescu: 1. Iordănescu, 2. M. Răducanu, 3. C. Dinu, 4. Iordache, 5. Cămătaru, 6. Simionas, 7. Geolghău, 8. Tălnar, 9. Ștefănescu, 10. Munteanu II.

Celelalte opinii, în detaliu, ea și clasamentul final al primilor jucători din anul 1980 le veți afla în următorul număr al revistei. Atenție deci, nu scăpați acest număr!

OMUL CARE JOACĂ

Sîntem pe locul nostru

Între timp, în posibilele mele argumente ale „valorii sau conjuncturii” fotbalului nostru, pentru mine, au apărut noi piese ce-mi sprijină adevărul. Îmi plac pentru că vin singure, fiind adunate din cea mai competentă lume a fotbalului nostru și trebuie folosite ca atare. Așadar, luna finală a anului aduce fel de fel de anchete sportive, peste tot. Printr-un merit pe care nici nu mă zburdum să-l contest, primii doi fotbaliști ai anului sînt, după ancheta „Sportului”, Marcel Răducanu și Anghel Iordănescu. Amîndoi, știți, joacă la Steaua.

În ceea ce fac de mult prin teren sînt pe gustul a ceea ce cred eu că ar trebui să jucăm, conform cu talentul în care ne naștem. Marcel Răducanu, primul fotbalist al acestui an, a făcut să sară în aer spumoasa presă franceză care, și ea, uită ades că șampania se face mult sub pămînt, în calcarul în care Cezar l-a căutat pe Vercingetorix... Locul doi, Puiu Iordănescu, ne-a făcut în cîteva zeci de minute o toamnă superbă, din puncte fixe, punîndu-ne pe gînduri în ceea ce privește talentul nostru de a fi ca nimeni alții într-o fază pe care sîntem capabili să o prelungim la nesfîrșit spre un hohot de ris. Fîind înclinați spre a rîde odată cu faza, putem face rar totul și mult prea des nimic. Această-i natura, bravo ei și bravo nouă că mai încercăm din cînd în cînd senzația că o mai putem păcăli.

Echipa acestor doi primii premianți ai anului nostru fotbalistic se află în clasamentul primei divizii pe locul 10... Îi iubesc și îmi plac amîndoi ca mod de reprezentare fotbalistică a ceea ce am putea noi să facem. Celui de-al doilea l-am iertat și că, de mult, nu a avut

franchetea să declare, public, că nu l-am construit nici măcar o zgîrîietură. Dar fotbalul echipelor noastre este cu totul altceva. El nu este așezat cum trebuie în ordinea lui și, sigur, nici în teren nu poate arăta altfel. Ne mai incîntă faptul că și a doua divizie a noastră poate depăși prin interes și calitate a întîlnirilor confruntările primei scene, dar să nu credem că noi sîntem Britania în care se joacă de multe ori fotbal la fel, de foarte jos pînă spre sus. Cred că semănăm cu fotbalul în posibila lui definiție de joc-asociație, în puterea cu care ne stringem pentru a ne exprima nu prin valorile de care am putea dispune — și gîndiți-vă din nou la Marcel Răducanu, Puiu Iordănescu și locul echipelor de club —, ci în conjunctura în care, mai dotați sau mai puțin dotați, noi toți, oamenii fotbalului nostru, avem senzația că satisfacem printr-un moment mai bun obligațiile meseriei noastre. Cluburile noastre nu muscă larba primăverii oficiale europene, avem senzația că putem face o națională competitivă fără forța lor, reexplîcăm în presa de specialitate posibilele diferențe dintre concepție și idee (mai bine spus idei) de joc, și aveți tot dreptul să ne întrebați acum, stimați spectatori, la sfîrșit de an, pe unde sîntem cu fotbalul?

O victorie lungă se poate construi și cu jucători ca Ghiță, dacă știți să-i înveți jocul, și se poate și pierde cu ultra-dotați de genul laureaților din acest an. Nimic mai simplu. Sîntem acolo unde ne-am așezat...

CORNEL DINU ■

Informații eronate

În ziarul „Sportul” din 18.XI.1980 și sub semnătura Modesto Ferrarini a apărut un articol intitulat: „Raliul vialului, o competiție automobilistică importantă, transformată în... sușaneă”, ale cărui inexactități și informații eronate au produs stupeoare în mica lume a automobilistilor. Dorim să vă arătăm, punct cu punct, erorile cuprinse în articolul din „Sportul” și vă rugăm să dispuneți publicarea rîndurilor de mai jos.

În privința aprobărilor necesare deplasării, prin ordinul 1137/15.09.1980 C.N.E.F.S., a aprobat participarea și deplasarea sportivilor români la Raliul vinului, A.C.R., prin adresa nr. 1307/5.09.80 semnată de vicepreședintele C. Niculescu și de președintele F.R.A.K., ing. V. Mateevici, își dă acordul, bine motivat din punct de vedere tehnic.

În privința alcătuirii lotului și a identității sportivilor respectivi: Ionescu-Cristea Eugeniu este maestrul al sportului, dublu campion balcanic, posesor a treizeci și șase de titluri de campion național și pilot prioritar F.I.A. Amărică Dan, „retras din activitatea sportivă de circa 2 ani”, cum se afirmă în „Sportul”, legitimat și în 1980 la clubul „Unirea tricolor”, de patru ori campion național, copilul al lui Ionescu-Cristea din 1976, a obținut locul III în campionatul național de raliuri la clasă, ediția 1979 fiind selecționat de către Biroul federal din februarie 1980 în lotul național al R.S.R.

Echipajul Dacian Banca — Viorel Mazilu, tînari talentați, dar cu participare sporadică și nesemnificativă (același articol), sînt de fapt: Dacian Banca — campion național de raliuri de clasă în 1978, campion balcanic la clasă în 1979 și al șaselea sportiv al anului; Viorel Mazilu — inginer la Institutul de cercetări al I.A.P. Dacia și copilul al lui Banca în anul 1980. Acest echipaj a fost, de asemenea, selecționat de Biroul federal în lotul național pentru 1980.

La un asemenea raliu, inclus în campionatul european, pentru două mașini

de concurs s-a prevăzut o singură mașină de asistență tehnică (echipaj Alexandru Simion — Nicolae Nicolau), ceea ce constituie un minimum necesar în aceste condiții. Ambii sînt alergători cu vechi state de serviciu și mecanici de service cu foarte mare experiență.

În privința Raliului denumit „al vinului” și al rezultatelor reale ale concursului: „Raliul vinului”, etapă în camoionatul european, raliu cu probe speciale foarte dificile și deosebit de periculoase, motiv pentru care raliul se desfășoară numai în timpul zilei, a reunit la start în acest an 134 de echipe din 12 țări. Printre concurenți s-au aflat mulți piloți prioritari F.I.A., cu mașini foarte puternice și foarte bine pregătite (ex.: 24 de PORSCHE CARRERA de peste 200 CP). Totuși, datorită dificultății traseului au terminat cursa numai 37 de mașini. Este adevărat că echipajul Eugeniu Ionescu-Cristea — Dan Amărică a ocupat locul 35 în clasamentul general (nu „locul 36 din 37” cum a apărut în „Sportul”), dar trebuie să precizăm și locul IV la clasă 1300 grupa I (mașini de serie) din 11 mașini de aceeași clîndree prezentate la start, despre care nu se amintesc nimic în articolul respectiv. Deși DACIA 1300 oferită pentru concurs de importatorul elvețian, cu 7000 km parcursi și pregătită timp de 2 zile și 2 nopți avea numai 54 CP, datorită calităților ei de rezistență pe drumuri neasfaltate a reușit să termine concursul fără nici un minut de penalizare, spre surprinderea întregii asistente, care a primit cu aplauze mașina la sosire. Mai mult, în urma DACIEI 1300 românești s-au clasat 2 mașini foarte puternice: OPEL KADETT GTE de 140 CP și OPEL ASCONA — 400 de 260 CP.

În privința imputărilor ce se aduc secretarului federal, tov. Ionel Surdu Stănescu, în același articol, credem că în nici un fel nu ar fi trebuit amestecate aspectele tehnice cu cele de cu totul altă natură. În privința afirmațiilor strict sportive, articolul semnat de Modesto Ferrarini se dovedește total inexact.

Eugeniu Ionescu-Cristea, Dan Amărică, Alexandru Simion, Nicolae Nicolau, Dan Mihail Alexandrescu.

Dialogul și speranțele Europei

La Madrid, în dialogul celor 35 de state care au semnat Actul final de la Helsinki, a intervenit o pauză. O pauză determinată de calendarul inițial — pentru sfârșitul de an. O pauză ce se va încheia la 27 ianuarie 1981. Săptămânile ce ne despart de acel moment sînt destinate reflecției, deoarece în acest decembrie pe masa negocierilor din capitala spaniolă s-au depus zeci de proiecte privind acțiuni viitoare îndreptate spre promovarea securității și cooperării pe continent. Printre acestea, cele zece propuneri românești se disting prin caracterul lor coerent, prin spiritul constructiv ce le animă, prin abordarea aspectelor esențiale ale păcii în Europa. Căci conținutul lor, profund umanist, dezvăluie preocuparea lucidă a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu, pentru a promova o autentică securitate în Europa și o largă cooperare, care să servească intereselor tuturor popoarelor indiferent de mărimea lor.

Neîndoios, nu ne propunem să întocmim un bilanț al primei etape a dialogului european. Bilanțul ar fi poate prematur. Dezbaterile de la Madrid a exprimat un moment politic complex. După cum se știe, dialogul celor 35 a debutat în condițiile unei situații internaționale caracterizată, în general, prin complexitatea ei, prin trăsături contradictorii, și care a cunoscut o agravare datorită unor evoluții deosebit de îngrijorătoare. Gravitatea ei, ca urmare a accentuării în cordării și amplificarea fără precedent a cursei înarmărilor, constă mai ales în riscul unor confruntări militare de amploare, ceea ce poate avea consecințe imprevizibile. Dar tocmai complexitatea acestei situații a pledat în favoarea desfășurării dialogului, a efortului pentru ca Europa să depășească dificultățile momentului, pentru ca înlăturarea de la Madrid să îngăduie adoptarea unor măsuri clare, eficiente, pe linia realizării, ca un tot unitar, a Actului final de la Helsinki. Era limpede că atingerea acestor obiective se putea realiza numai în măsura în care masa tratativelor nu era ipotecată de tensiuni și confruntări, în măsura în care toți reprezentanții celor 35 de state, participante la dialog, dar absolut toți, dovedesc practic că, mai presus de orice neînțelegeri, de orice apreciere diferită a unor situații concrete, sînt animați de dorința sinceră și hotărîtă de a contribui la realizarea unui progres în relațiile intereuropene, în direcția securității și cooperării în Europa, a îmbunătățirii climatului politic mondial ce ar favoriza destinderea și pacea.

Nu negăm existența unor dificultăți. Ele au reieșit în timpul lucrărilor, însă dialogul a continuat, n-a fost imobilizat de polemică, cum s-au temut unii. Nu întocmim bilanțuri, însă constatăm că la Madrid „cei 35” au izbutit să asigure desfășurarea normală a dialogului, în pofda notelor mai ascuțite din unele discursuri. Evident, drumul spre destindere este lung, dificil, cu multe obstacole, dar el trebuie parcurs pentru că interesele tuturor popoarelor, ale tuturor statelor o cer. Destinderea este necesară tuturor — și statelor mari, și celor mijlocii, și celor mici. Abandonarea ei este riscantă

pentru soarta păcii în general, deoarece în zilele noastre pacea este indivizibilă.

Iată de ce, mai mult ca oricînd, se cere din partea tuturor statelor, și în special a celor mari, să acționeze în spiritul unei înalte responsabilități față de soarta păcii, să facă totul pentru a împiedica agravarea tensiunii. Trăim într-o lume extrem de diversă, dar aceste diferențe nu trebuie să conducă la confruntări de forță. Politica forței, politica dictatului aparțin unuia trecut incompatibil cu epoca noastră — epoca afirmării statelor independente, a popoarelor dornice de a fi stăpîne pe soarta lor. Viața a demonstrat că utilizarea forței nu poate genera decît tensiune, nu poate provoca decît animozități și periclită pacea. Este sensul major, de altfel, al propunerilor românești aflate pe masa negocierilor.

În acest moment ne preocupă perspectivele părții finale a conferinței din capitala Spaniei, cea care începe la 27 ianuarie 1981. Pentru a asigura succesul final al dialogului de la Madrid, toate statele sînt chemate să acționeze într-un înalt spirit constructiv. Este important și necesar ca dialogul european să se desfășoare într-o ambianță normală, de bună înțelegere, de respect mutual, care să cultive încrederea, să favorizeze apropierea. Desigur, dialogul presupune eforturi nesăbuite, receptivitate, o atitudine deschisă. El este facilitat de multitudinea propunerilor prezentate de diferite state și care, în ansamblu, dovedesc năzuința de a promova înțelegerea și cooperarea. Examinarea lor trebuie să fie făcută cu simțul responsabilității față de destinul păcii. Premisa reușitei lui, a progresului pe calea negocierilor, o constituie manifestarea voinței politice necesare pornindu-se de la interesele fundamentale ale popoarelor implicate, de la necesitatea soluționării concrete a problemelor securității și colaborării în conformitate cu înțelegerile de la Helsinki. Oricît de complicate ar fi problemele, oricît de grele ar fi drumurile ce trebuie parcurse, trebuie acționat ferm pentru abordarea lor pe cale politică. În acest sens, glasul României se face auzit continuu cu putere, îndemnînd la realism, la o atitudine care să țină seama de interesele reale ale păcii mondiale. Chemarea la dialog, convingerea că, prin tratative, problemele oricît de complicate ar fi pot să-și găsească o reglementare durabilă, ține seama de realitățile continentului.

Este nevoie de eforturile conjugate ale tuturor statelor pentru ca în noua etapă a conferinței de la Madrid să se asigure un climat de încredere și înțelegere, acel climat capabil să asigure dialogului european un autentic succes. România, așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, este hotărîtă ca, împreună cu celelalte state, să facă totul pentru a-și aduce întreaga contribuție la buna desfășurare a lucrărilor, la încheierea reuniunii cu rezultate cît mai pozitive, pe măsura așteptărilor popoarelor Europei și ale întregii lumi.

AL PINTEA ■

Heroinoman la cinci ani

Cu puțin timp în urmă, „Washington Post” publică un reportaj zguduitoare. Pe prima pagină a uneia din edițiile sale duminicale, publicația se referă la ultima afacere cu droguri din capitala federală americană. Nu era vorba de unul din acele lucruri cu care lumea s-a obișnuit. Nici de vreo ultimă captură impresionantă făcută de poliție, nici de descoperirea unui nou laborator clandestin de sinteză a stupefiantelor nici de creșterea amestitoare a prețurilor acestora. Nu, de data aceasta se relatează cazul unui copil negru obișnuit cu heroina de la vîrsta de cinci ani. Crescut într-o familie de mici traficanți de droguri, el a vrut să guste neapărat din „plăcerile” celor mari. Astăzi, la numai opt ani, copilul este un heroinoman din cea de-a treia generație, avînd nevoie de o injecție pe zi. L-a descoperit, numai ea știe cum, ziarista Janet Cooke. „Tu n-ai încercat niciodată?”, a întrebat-o mirat, aproape contrariat, acest copil nefericit, convins că porția zilnică de otrăvă pe care o ia el face parte din obișnuința fiecăruia din semenii săi.

Cine a văzut un drogat, cine a avut puterea să-l privească chipul dezgustător, cine a fost avertizat vreodată să ocolească locurile preferate ale toxicomanilor din nu știu care metropolă occidentală poate înțelege exact ecoul pe care l-a stîrnit acest reportaj în rîndul cititorilor. Un copil care se droghează nu înseamnă numai un vis ucis. Înseamnă un atentat criminal la adresa copilăriei însăși, atîntat de care nici pe departe nu se fac vinovați cei mici. Drama lui „Jimmy” — așa l-a numit Janet Cooke din motive lesne de bănuț — este însăși drama unei societăți nepuțincoase în fața unuia dintre cele mai mari rele sociale cu care este confruntată. Așa se și explică de ce, în loc să răscolească conștiințele, cazul lui „Jimmy” s-a transformat pentru unii într-o sterilă și revoltătoare discuție despre problema secretului jurnaliștilor și despre libertatea presei. „Afacerea să fie aranjată în cel mai scurt timp posibil!” — aceasta a fost prima reacție a primarului orașului Washington, în urma numeroaselor telefoane ale populației indignate. Declanșînd o vastă operație pentru a încerca să-l localizeze pe acest „Jimmy”, poliția a somat „Washington Post” și pe ziarista să le dea amănunte. Dar, spun oamenii presei, ziaristului îi rămîne totdeauna libertatea, de inimă și de conștiință, de a judeca pînă unde poate să meargă cuvîntul dat. Cuvîntul sau poate, adăugăm noi, banii pe care reporterul american a trebuit să-i dea pentru a intra în contact cu un suferitor de copil otrăvit, încă recuperabil.

Pentru cei ce înțeleg libertatea presei cu totul altfel, pentru cei ce știu cite ceva despre ravagiile drogului, scandalul din orașul care poartă numele primului președinte al S.U.A. nu conține în el nimic paradoxal. Să încercăm să facem o apropiere între modul în care anumite cercuri interpretează drepturile omului și libertatea presei și vom avea o primă explicație la faptul, posibil numai acolo, că un copil ce-ar mai putea fi salvat, un copil a cărui soartă bulversează sufletele curate, este „fructificat” din plin de presă, rămînd în continuare ascuns celor ce ar fi dispuși eventual să-l salveze. Așa cum dreptul la muncă, la viață la educație este înlocuit cu fel de fel de iluzii și himere otrăvitoare, libertatea presei înseamnă libertatea celui ce ține condeiul în mînă de a-și păstra în secret sursele de informare. Sigur, nici un ziarist adevărat nu poate să tacă în fața unui asemenea caz, dar, dacă propoziția lui nu e făcută și cu inima, atunci scrisul lui rămîne o simplă, gratuită și chiar condamnată aventură.

Dar să n-o judecăm pe Janet Cooke chiar atît de aspru. Să ne gîndim puțin la felul în care se face presa occidentală, la contradicțiile unei lumi ce nu conține decât de-a altora lecții despre o anume libertate, negată sau afirmată în funcție de împrejurări. Ceea ce le-a supărat în primul rînd pe autorități a fost însăși apariția reportajului amintit, care a dat multora din cetățeni imaginea reală, dureroasă a problemei drogului în orașul lor. Interesant este faptul că atunci cînd sint expuse prea tare opinii publice, autoritățile se situează pe cele mai... principiale poziții vizuale de unele „excese” ale presei. Janet Cooke a fost condamnată cu a preferat să cedeze „senzationalismului”. „Acest articol de ziar poate să fie epitaful unui copil” — spunea un responsabil municipal, pentru ca tot el sau un altul să recunoască: „Publicarea cazului lui n-a adus nici o informație nouă. Știm că cei mici iau droguri. Noi sîntem conștienți că n-avem destule programe și destui bani (să fi uitat cumva de fabuloasele cheltuieli pentru înarmare? — n.n.) pentru combaterea acestui lucru. În schimb, există o lege în ce privește tratamentul rău aplicat copiilor. Dacă un ziarist este martor al unei crime, el trebuie să comunice informațiile, chiar dacă aceasta înseamnă că nu va putea să-și publice reportajul”. Aproape că-ți vine să te îndoiești! Dar poți să nu dai dreptate și părții adverse? „Nimeni n-ar fi știut de cazul tragic al acestui copil, dacă „Washington” nu și-ar fi păstrat sursele de informare”. În orice caz, dacă nu va fi aprobat textul în care Congresul american

inventariază cazurile în care poliția poate sau nu să sustragă documente dintr-o redacție, text aflat într-o mapă prezidențială (a lui Carter) sau urmînd să ajungă într-o altă (a lui Regan), ziarista Janet Cooke are toate șansele să împărtășească soarta colegului său Myron Farber de la „New York Times”. Refuzînd să pună la dispoziția justiției aproape cinci mii de documente (dovadă că ziaristii sînt niște profesioniști serioși!) care i-au servit pentru o anchetă care vorbea despre decese anormale dintr-un spital din New Jersey, el a fost condamnat la 40 de zile închisoare, iar ziarul său la o amendă de trei sute de mii de dolari. În schimb, medicul învinuit a fost eliberat din lipsă de probe (!).

Fără să vrea, o publicație pariziană explică la modul aproape comic situația de mai sus și paradoxurile unei lumi incurcată în propriile-i fetișuri: „In „Washington Post”, un reportaj despre un heroinoman de opt ani relansează dramatic problema secretului jurnaliștilor în țara cu cea mai mare libertate a presei”. Ceea ce înseamnă că presa e „liberă” să spună orice, cu „singura” condiție ca ceea ce relatează să convină autorităților. Pentru că, altfel, vorbind de cazul tragic al micuțului „Jimmy”, lumea ar putea să bănuiască vreo legătură între el și faptul că deși prețul stupefiantelor a crescut cu peste 30 la sută, toțiș toxicomania continuă să reprezinte aici, „în țara cu cea mai mare libertate a presei”, cel de-al treilea motiv pentru care decedează tinerii între 18 și 26 de ani. Probabil că dacă „Jimmy” ar fi avut măcar 18 ani, totul era în regulă!

Dimensiunea exactă, tragică a flagelului care este drogul, a crimelor și inavurilor peste noapte pe seama vinzării — licite, se înțelege — de cocaină și hașiș, de alte asemenea „delicatesuri” aducătoare de moarte sînt puse în cea mai neiertătoare lumină de numeroase cifre și fapte. Și de explicații. Un raport dat publicității la Paris de Federația Educației Naționale arată că „atît timp cît valorile recunoscute vor rămîne banii, profitul, puterea de consum, putem să parlem că tinerii se vor droga și se vor sinucide în continuare”. „Jimmy” nu este un precoc. El n-a înțeles mai devreme decît alții toate aceste lucruri. Dar cazul său nu este nici o excepție. De aceea a și produs o imensă indignare. „Dacă vrem să luptăm împotriva toxicomaniei, se mai spune în raportul amintit, trebuie să adoptăm măsuri care să schimbe natura lucrurilor”. Cu alte cuvinte, comenta, de data aceasta lucid o publicație occidentală, e necesară o nouă lume.

E explicabil, așadar, de ce unii și-ar fi dorit atît de mult să nu se afle despre micuțul „Jimmy”.

DUMITRU AVRAM ■

Mondo umano ?

Minicronologie și maxievenimente

La 16 decembrie, în a patra zi de la răpirea de către „Brigăzile roșii” (mereu „răpitoarele” brigăzi) a judecătorului d'Urso s-a aflat că ancheta își orienta investigațiile spre un membru fugit al „coloanei romane” a aceluiași „Brigăzi”. În aceeași zi, fostul președinte al societății cu participarea statului „Egam” (mine) — un vechi client al justiției italiene — și alte zeci de persoane au fost arestate, la Roma, acuzate de detunare de fonduri.

La 17 decembrie, Aldo Davanzali, președintele companiei particulare aeriene „Itavia” adresează o scrisoare ministrului transporturilor Rino Formica în care arată că avionul DC-9 al „Itavia” dispărut la 27 iunie a.c. în largul Siciliei, cu mai multe persoane la bord, a fost doborât de o rachetă. Davanzali relevă absența oricărei responsabilități a companiei în catastrofă și exprimă „certitudinea că avionul a fost distrus de o rachetă pe cînd parcurgea, în perfecte condiții teologice, un culoar aerian rezervat aviației civile de statul italian”. Expertizele efectuate în Italia și S.U.A. au condus la ideea unei coliziuni cu un obiect zburător ce nu era avion. În aceeași zi, ministrul italian al transporturilor, Rino Formica, a declarat că eventualitatea potrivit căreia o rachetă s-ar afla la originea accidentului survenit la 27 iunie unui DC-9 al companiei aeriene „Itavia” constituie o „ipoteză mai plauzibilă decît alte ipoteze”. Ministrul, care răspundea unei interpelări din Camera, a reamintit că respectiva catastrofă ar fi fost provocată de o explozie. Totodată, a adăugat el, urmează să se stabilească dacă aceasta a avut loc în interior sau în exteriorul avionului.

În aceeași zi — la cinci zile după răpirea lui d'Urso — o comisie a Camerei Deputaților a adoptat un proiect de lege care prevede reduceri de pedepse răpitorilor (de persoane) care colaborează cu justiția. Pînă atunci legea prevedea o pedeapsă cu închisoarea pînă la 25—30 de ani pentru autorii unei răpiri și închisoare pe viață (pedeapsa maximă în Italia) în caz de moarte a ostaticului.

La 18 decembrie, Barbara Mattelli, 27 de ani, fiica unui cunoscut creator de modă, Bruno Piattelli, răpită la Roma la 10 ianuarie, a fost eliberată în Calabria. (Este cea mai lungă detenție înregistrată în răpirea italiene.)

În aceeași zi se precizează că în jurul amintitei catastrofe aeriene s-a declanșat o polemică. Cele susținute de Davanzali, confirmate indirect în fața Parlamentului italian de ministrul Formica și reafirmate cu vigoare de compania „Itavia” într-un comunicat mai larg (ce furnizează argumente precise în sprijinul ipotezei rachetei), au fost contrazise de N.A.T.O. (care afirmă că nu ar fi avut un avion ce zbura deasupra Mării Tireniene în momentul catastrofei) ca și de aviația italiană. Dar cotidianul „Repubblica” scrie că este totuși vorba de un „jung proiectil, lansat dintr-o bază militară terestră, de un avion militar sau de o navă militară în manevră”.

Nu se știe cîți bani s-au plătit pentru eliberarea Barbarei.

În catastrofă au pierit 81 de persoane.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(După „KROKODIL” — U.R.S.S.)